

Instituto de Educación Superior Intercontinental da Empresa (IESIDE)

Presentación do centro

Presentación do centro

Web

Guía do centro

Guía do centro

Localización

Localización dos campus

Web

Grao en Administración e Dirección de Empresas

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01101	Economía: Microeconomía	1c	9
V55G020V01102	Empresa: Fundamentos de administración	1c	6
V55G020V01103	Historia: Historia económica	1c	6
V55G020V01104	Matemáticas: Matemáticas	1c	9
V55G020V01201	Economía: Economía española e mundial	2c	6
V55G020V01202	Empresa: Matemática das operacións financeiras	2c	6
V55G020V01203	Empresa: Xestión de empresas	2c	6
V55G020V01204	Estatística: Estatística	2c	6
V55G020V01205	Dereito mercantil	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
--------	------	--------------	-----------

V55G020V01301	Empresa: Contabilidade financeira I	1c	6
V55G020V01302	Dirección de operacións	1c	9
V55G020V01303	Dirección de recursos humanos	1c	9
V55G020V01304	Econometría	1c	6
V55G020V01401	Contabilidade financeira II	2c	6
V55G020V01402	Decisións de investimento	2c	6
V55G020V01403	Dirección comercial I	2c	6
V55G020V01404	Macroeconomía	2c	6
V55G020V01405	Políticas económicas	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01501	Decisións de financiamento	1c	6
V55G020V01502	Dirección comercial II	1c	6
V55G020V01503	Dirección estratéxica	2c	6
V55G020V01504	Réxime fiscal da empresa I	1c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01702	Planificación financeira	1c	6
V55G020V01904	Réxime fiscal da empresa II	2c	6
V55G020V01909	Mercados financeiros	1c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01932	Relacións laborais	1c	6
V55G020V01933	Ética e responsabilidade social corporativa	2c	6
V55G020V01934	Habilidades directivas	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01935	Sistemas de información e TICs	1c	6
V55G020V01936	Planificación estratéxica e desenvolvemento empresarial	1c	6
V55G020V01937	Creación de empresas e business plan	1c	6
V55G020V01938	Protocolo e relacións públicas	2c	6
V55G020V01939	Xestión de procesos e sistemas de calidade	2c	6
V55G020V01940	Xestión da empresa familiar	2c	6
V55G020V01941	Liderado e habilidades da comunicación	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01942	Comercio internacional	2c	6
V55G020V01943	Mercadotecnia internacional	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01944	Comunicación e publicidade	1c	6
V55G020V01945	Mercadotecnia dixital e relacional	2c	6
V55G020V01946	Informática avanzada para o reporting e control financeiro	1c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01947	Contabilidade e control de xestión	1c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01948	Análise contable e auditoría	1c	6
V55G020V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Microeconomía				
Materia	Economía: Microeconomía			
Código	V55G020V01101			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Maldonado Fernández, Gabriela			
Profesorado	Maldonado Fernández, Gabriela			
Correo-e	gabriela.maldonado@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O obxectivo xeral da materia é o de obter unha visión global da economía en xeral e da microeconomía en particular. Para iso, analizarase o funcionamento dos mercados e o comportamento dos axentes económicos que nel interveñen. En concreto, ofreceráselle ao estudiantado unha perspectiva dos mercados e dos axentes desde o punto de vista do equilibrio parcial, tanto nun contexto de competencia perfecta como nun contexto de competencia imperfecta. Analizarase, tamén, o papel do Estado na formulación da política económica.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Desenvolver a capacidade para analizar os efectos dos cambios no medio económico sobre o comportamento dos axentes e a súa consecuente repercusión nos mercados.	CG1 CG2 CG5 CG6 CG13	CE2 CE16	CT1
Espertar o interese do estudiantado respecto á análise dos efectos das políticas microeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formar unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se formulou.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG10	CE2 CE16	
Ademais, fomentar o traballo en equipo e potenciar habilidades para expresar e defender de forma coherente argumentos en público.	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8	CE16	CT1

Contidos	
Tema	
PARTE I.- INTRODUCCIÓN	Tema 1. Os principios básicos da economía. Tema 2. Pensar como un economista: conceptos básicos

PARTE II. OFERTA E DEMANDA

Tema 3. As forzas do mercado: a curva de oferta e a curva de demanda. Desprazamentos e equilibrio.

Tema 4 A elasticidade e as súas aplicacións.

Tema 5. Benestar: Eficiencia do equilibrio competitivo. Excedente do consumidor e do produtor.

Tema 6: O mecanismo de mercado competitivo e a política económica: a intervención pública. control de prezos e impostos: efectos sobre o equilibrio e sobre o benestar.

PARTE III. FALLOS DE MERCADO

Tema 7. Externalidades e bens públicos.

PARTE IV. A CONDUCTA DA EMPRESA

Tema 8. A produción: tecnoloxía e rendementos de escala. A función de produción.

Tema 9. Os custos de produción.

Tema 10. Maximización de beneficios e oferta competitiva.

Tema 11. O poder de mercado. Monopolio e barreiras á entrada. Oligopolio e competencia monopolística.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	40	80	120
Resolución de problemas	15	30	45
Traballo tutelado	8	8	16
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	32	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Nas clases teóricas expóranse os principais contidos dos distintos temas, desenvolvendo con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é necesario que o alumnado lea con anticipación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas resolveranse exercicios que se lle proporcionarán ao alumnado con antelación para que os solucione antes da clase. Dese modo, identificarán; aquelas cuestións que lle resultan máis dificultosas e poderán dirimir as súas dúbidas na clase.
Traballo tutelado	Realizaranse exercicios e lecturas complementarias dirixidas a afianzar os coñecementos adquiridos polo estudiantado nas clases teóricas e prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Traballo tutelado	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas á hora de realizar os problemas e exercicios expostos tanto nas sesións teóricas como nas prácticas. Asesoraráselles tamén coa finalidade de que alcancen os obxectivos previstos no programa e poidan resolver de forma autónoma os exercicios que se lles expoñen.
-------------------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ao final do semestre realizarase un exame de toda a materia, no que se valorarán os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos ao longo do curso. a corrección do exame final é cega.	60	CG1 CE2 CT1 CG2 CE16 CG5 CG6 CG8 CG10 CG13

Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse dous controis parciais. Estes controis incluírán unicamente exercicios prácticos e suporán un 25% da nota final. Ademais o alumnado terá que facer pola súa conta e entregar para a súa corrección exercicios e problemas. Existe ademais a opción de realizar exercicios voluntarios e un traballo sobre un libro que o profesor lle indicará no seu momento. Estas tarefas obrigatorias e/ou voluntarias, así como a participación activa nas clases e tutorías, suporá un 15% da nota final	40	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG10 CG13	CE2 CE16	CT1
---	---	----	---	-------------	-----

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia. A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mankiw, N.G., **Principios de Economía**, 7ª Edición, Cengage Learning Editores, 2017

Pindyck, R y Rubinfeld, D., **Microeconomía**, 8ª Edición, Prentice Hall, 2013

Bibliografía Complementaria

Goolsbee, A., Levitt, S. & Syverson C., **Microeconomía**, 1ª Edición, Reverte, 2015

Kugman, P. & Wells R., **Microeconomía**, 3ª Edición, Reverte, 2015

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Fundamentos de administración**

Materia	Empresa: Fundamentos de administración			
Código	V55G020V01102			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Pereira Otero, Begoña			
Profesorado	Pereira Otero, Begoña			
Correo-e	begona.pereira@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia persegue introducir a disciplina que vertebra o grao, prestando atención ás diferentes funcións da organización e facendo fincapé na súa aplicación ao ámbito empresarial.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Conseguir que o estudante distinga os principais conceptos relacionados coa contorna e as funcións directivas (planificación, organización, dirección e control) e vincúleos co funcionamento das empresas. Preténdese que sexan capaces de analizar todas as áreas das empresas e as relacións que se producen entre estas e a contorna.	CG1 CG2 CG13	CE1 CE3 CE5 CE15 CE16	CT3 CT5
Ser capaces de aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	CG1 CG2 CG13	CE1 CE3 CE5 CE11	CT3 CT5
Que o estudante saiba reunir, analizar e interpretar fontes de información relevantes para emitir xuízos que inclúan a reflexión e defensa de argumentos, resolución de problemas e análises diversas sobre economía de empresa, temas relevantes de índole social, científica ou ética. Así mesmo identificará, citará e referenciará con corrección ditas fontes de información.	CG1 CG2 CG13	CE15 CE16	CT3 CT5
Capacitar ao estudante para poder transmitir ideas, información, problemas e situacións, de forma obxectiva, sintética e comprensible, a un público tanto especializado como non especializado; con claridade, evitando as barreiras de comunicación e potenciando o traballo en equipo.	CG1	CE1 CE3 CE5	CT5

Contidos

Tema	
Pensamento administrativo: Escolas e enfoques relevantes.	
Estrutura e dinámica da contorna. A organización como un sistema aberto e responsable	

Toma de decisións e planificación.

Organización

Liderado, cultura e influencia no contexto global.

Control e seguimento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	14	14	28
Estudo de casos	0	16	16
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	4	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas; directrices do traballo, exercicios ou proxectos que ten que desenvolver o estudante.
Resolución de problemas	Resolución e presentación de exercicios, traballos, cuestións por parte do estudiantado tanto de forma individual como en grupo; baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.
Estudo de casos	Realización de traballos fora da aula por parte do estudante en función das pautas que lles traslade o profesor, relacionados coa materia de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Os estudantes poden utilizar o horario de tutorías para resolver de forma personalizada dúbidas acerca de cuestións teóricas ou prácticas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Análise, resolución e presentación de exercicios, traballos, casos prácticos, probas de resposta curta por parte do estudante, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.	25	CG1 CG2 CG13 CE1 CE3 CE5 CE11 CE15 CE16 CT3 CT5
Estudo de casos	Realización dun traballo que seguindo as pautas do profesor, realicen os estudantes en grupo, para profundar nalgunha área específica da materia.	10	CG1 CG2 CE1 CE3 CE5 CE16 CT3 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final de curso. Proba de avaliación escrita, individual, sobre contidos teóricos e prácticos da materia adquiridos ao longo do desenvolvemento da mesma.	50	CG13 CE1 CE3 CE5 CE11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame metade cuadrimestre. Proba de avaliación escrita, individual, sobre contidos teóricos e prácticos da materia.	15	CG1 CG13 CE1 CE5 CE15

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso (50%) poderá facer media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñanse 3,5 puntos ou máis, sobre un total de 10.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Robbins, S. y De Cenzo, D., **Fundamentos de administración**, 10ª edición, Pearson-Prentice Hall, 2017

Robbins, S. y Coulter, M., **Administración**, 13ª edición, Pearson Educación, 2018

Iborra, M. et al., **Fundamentos de Dirección de Empresas**, 2ª edición, Thomson, 2014

Amaru, A. C., **Fundamentos de admistración**, Pearson Educación, 2009

Hellriegel, D. et al., **Administración. Un enfoque basado en competencias.**, 10ª edición, Thomson, 2005

Piñeiro Garcia, P.; Arévalo Tomé, R.; et al., **Introducción a Economía de la Empresa. Una visión teórico-práctico**, Delta publicaciones, 2010

Koontz, Harold e Wihrich, Heinz, **Administración: Una perspectiva global**, 15ª Edición, McGraw-Hill, 2017

Stoner, Freeman y Gilbert, **Administración**, Prentice Hall, 1996

Hitt, M., Ireland, R., Hoskisson, R., **Administración Estratégica: Competitividad y globalización: conceptos y casos**, 7ª edición, International Thomson, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Empresa: Xestión de empresas/V55G020V01203

Dirección comercial I/V55G020V01403

Dirección de operacións/V55G020V01302

Dirección de recursos humanos/V55G020V01303

Dirección estratéxica/V55G020V01503

Outros comentarios

Esta guía docente esta redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determineno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade

dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia económica**

Materia	Historia: Historia económica			
Código	V55G020V01103			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Martínez Martínez, María Dolores			
Profesorado	Martínez Martínez, María Dolores			
Correo-e	dmartinez@afundacion.org			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	<p>Esta materia pretende:</p> <p>Mostrar aos estudantes os cambios económicos, industriais e organizativos ao longo da historia, usando ferramentas teóricas e empíricas doutras ramas da economía e de ciencias sociais próximas.</p> <p>Analizar o desenvolvemento da economía internacional e as grandes fases do crecemento económico moderno.</p> <p>Observar e analizar os efectos de acontecementos cruciais.</p> <p>Investigar as implicacións dos cambios nas institucións económicas de carácter global, por exemplo, o patrón ouro, os bloques comerciais ou o FMI e os efectos do cambio tecnolóxico no curto, medio e longo prazo.</p>			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Aprender e comprender o proceso de crecemento e desenvolvemento económico a longo prazo.	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE4 CE5 CE6 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Coñecer e analizar o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo.	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE4 CE5 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Distinguir os condicionantes e as forzas que impulsaron ou frearon o desenvolvemento económico a longo prazo.	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE4 CE5 CE6 CE16	CT1 CT3 CT4

Identificar as fases do crecemento económico moderno e coñecer as bases do cambio económico a longo prazo.	CG1	CE2	CT1
	CG2	CE4	CT3
	CG5	CE5	CT4
	CG13	CE16	CT5
Comprender os procesos de aparición, transformación e crise das formas de organización empresarial ao longo do tempo.	CG1	CE2	CT1
	CG2	CE4	CT3
	CG5	CE5	CT5
	CG13	CE6	CE16

Contidos

Tema	
Tema 1. Introducción á historia económica mundial	Historia económica e crecemento económico. Periodización e conceptos económicos básicos para a análise histórica. Visión panorámica da historia económica de occidente.
Tema 2. As economías europeas preindustriais	As fluctuacións seculares. Poboación, produción e distribución do produto agrario. Evolución do comercio e de manufactúraa.
Tema 3. A Revolución Industrial (1750-1870)	Crecemento económico e marco institucional. O proceso de industrialización: factores de produción e innovacións. Revolución industrial e difusión da industrialización.
Tema 4. As relacións económicas internacionais no século XIX: a primeira Globalización	O comercio internacional e a primeira globalización 1870-1913. O movemento internacional de factores. O sistema monetario internacional: o patrón ouro. A segunda revolución tecnolóxica.
Tema 5. A economía internacional no século XX	Os problemas económicos do período de entreguerras (1919-1939). A economía internacional na época dourada do capitalismo (1945-1973). A crise e as modificacións da economía mundial (1973-2010).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	18	18	36
Traballo tutelado	1	6	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	28	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Mediante esta metodoloxía, con apoio audiovisual, presentarase de maneira sintética, secuencial e motivadora os aspectos clave dos contidos fundamentais da materia. As primeiras sesións estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica da materia e os conceptos básicos de Historia económica; as restantes sesións estarán destinadas a traballar temas monográficos do temario. A pesar de que o método destas sesións é fundamentalmente expositivo, sempre se promoverá a participación activa dos estudantes. No control e no exame se lle planteará ao estudante preguntas tipo test e de desenvolvemento sobre os contidos do temario e as actividades realizadas nos traballos na aula.
Seminario	O traballo de aula é un momento para socializar, depurar e sintetizar os coñecementos adquiridos na preparación da sesión. Engloban actividades heteroxéneas, deseñadas de acordo a obxectivos e contidos diversos. Comprenden, entre outras: análise e/ou comentarios de series estatísticas, gráficos ou textos, resolución de exercicios, discusión de documentos históricos..., ou ben, a realización dun esquema, síntese ou mapa conceptual do material previamente distribuído. Nos seminarios traballaremos en grupos reducidos. Estes traballos presentarase ao resto dos compañeiros e publicaranse no site específico da materia: https://historiaeconomicaadeieside.weebly.com/
Traballo tutelado	Exporáselle aos estudantes unha variedade de temas para a súa elección. Unha vez elixido deben desenvolvelo para a presentación aos compañeiros. Ademais do documento de apoio para a presentación, deben escribir un resumo do traballo para a publicación no site propio da materia: https://historiaeconomicaadeieside.weebly.com/ Tanto a presentación como o guión deben ter coherencia, boa redacción, fontes bibliográficas correctamente referenciadas e boa presentación oral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Traballo nos seminarios dos grupos reducidos.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Tutoría presencial un día á semana para atención a estudantes.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Seminario	Avaliación da coherencia e calidade do traballo realizado no desenvolvemento dos temas ou exercicios propostos polo profesor: comentarios e análises de gráficos, series estatísticas, liñas de tempo, textos, esquemas, sínteses, mapas conceptuais... Valorarase a participación, a conduta cooperativa, os aspectos formais (redacción, sintaxe, ortografía...) e a expresión oral.	10	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE16 CE4 CE5	CT1 CT3 CT4 CT5
Traballo tutelado	Avaliación da calidade do traballo realizado no desenvolvemento dun tema específico: comentarios e análises de gráficos, series estatísticas, textos, esquemas, sínteses, mapas conceptuais, liñas de tempo... Inclúe a presentación do traballo ao resto da clase. E a publicación do traballo (a presentación máis un guión resumen) no site propio da materia: https://historiaeconomicaadeieside.weebly.com/	20	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE4 CE5 CE6 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Control parcial na metade do cuadrimestre	20	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2 CE4 CE5 CE6	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final: A primeira parte do exame será tipo test (30% da nota final) e a segunda parte serán preguntas de desenvolvemento (70% da nota final) sobre o temario e as actividades realizadas nos traballos de aula.	50	CG1 CG2 CG5	CE2 CE4 CE5 CE6	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua, que supón o 50% da avaliación total (un 30% corresponde aos traballos de aula e un 20% a un control realizado a metade de cuadrimestre), manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Será necesario obter unha nota mínima de 4 sobre 10 no exame final para poder facer media coa avaliación continua

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

CAMERON, R.; NEAL, L., **Historia económica mundial: desde el Paleolítico hasta el presente**, Alianza, 2005

CAMPS CURA, E., **Historia Económica Mundial. La Formación de la economía internacional (Siglos XVI - XX)**, Mc Graw Hill, 2013

- COMÍN COMÍN, F., **Historia Económica Mundial. De los orígenes a la actualidad, 2011**, Alianza, 2011
- COMÍN, F.; HERNANDEZ, M.; LLOPIS, E. (eds.), **Historia económica mundial: siglos X-XX**, Crítica, 2005
- DE VRIES, J., **La revolución industrial. Consumo y economía doméstica desde 1650 hasta el presente**, Crítica, 2009
- FELIU, G.; SUDRIÀ, C., **Introducción a la historia económica mundial**, Universidad de Valencia, 2013
- GALBRAITH, J. K., **Historia de la economía**, Sexta, Ariel,
- MADDISON, A., **La Economía mundial: una perspectiva milenaria**, Mundi-Prensa, 2002
- PALAFIX, J.(Ed), **Los tiempos cambian. Historia de la economía**, Tirant Humanidades, 2014
- TELLO, E. y GORDILLO, X. (coords.), **Guía práctica de historia económica mundial**, Universitat de Barcelona, 2005
- ZAMAGNI, V., **Historia económica de la Europa Contemporánea**, Crítica, 2005

Recomendacións

Outros comentarios

Aínda que non hai ningún requisito formal para o seguimento da materia é conveniente que o estudante teña:

1. Coñecementos básicos de xeografía e de historia contemporánea de Occidente (grandes procesos e feitos máis relevantes).
2. Manexo básico de follas de cálculo (ex. Excel) e procesadores de texto (ex. Word).
3. Certa experiencia na procura de información e bases de datos en Internet.

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese de forma flexible.

En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico, promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir.

Así mesmo, achegarase ao estudiantado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

As sesións de *tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas: Matemáticas				
Materia	Matemáticas: Matemáticas			
Código	V55G020V01104			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Profesorado	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Correo-e	alvaro.gomez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia pretende proporcionar ao estudante a linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para poder expor e analizar de forma rigorosa problemas económicos, en xeral, e aqueles propios do ámbito empresarial, en particular			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais

Resultados de aprendizaxe		Competencias
Resultados de aprendizaxe		
Ser capaz de formular modelos simples de relación das variables económicas baseados no manexo da álgebra lineal e do cálculo diferencial		CG14
Avaliar, utilizando técnicas matemáticas, as consecuencias das distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas	CG1 CG14	CE7 CE12
Ter habilidades para argumentar de modo rigoroso, coherente e intelixible, tanto na expresión oral como na escrita	CG5 CG6	

Contidos	
Tema	
1. Funcións dunha variable real	Introdución. Gráficas. Continuidade. Teorema de Bolzano.
2. Cálculo diferencial de funcións dunha variable real.	O concepto de derivada. Interpretación económica. Crecemento. Cálculo de derivadas. Derivación de funcións compostas. Máximos e mínimos.
3. Integración.	Áreas baixo curvas. Teorema fundamental do cálculo integral. Derivación de integrais. Cálculo de primitivas.
4. Cálculo matricial.	Vectores. Matrices. Sistemas de ecuacións. Autovalores. Formas cuadráticas.
5. Derivadas Parciais.	Derivadas de funcións de varias variables. Derivadas parciais. Cálculo de derivadas parciais. Vector gradiente. Matriz jacobiana. Regra da cadea. Derivadas de orde superior. Matriz hessiana. Funcións homoxéneas.
6. Convexidad.	Conxuntos convexos. Funcións cóncavas e convexas. Propiedades.
7. Optimización sen restricións.	Condições necesarias de primeiro e segunda orde para a existencia de extremos. Condições suficientes.
8. Optimización con restricións de igualdade.	Introdución. Condición necesaria para a existencia de óptimos: Teorema dos multiplicadores de Lagrange. Condições suficientes.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	23	62	85
Seminario	8	8	16

Resolución de problemas de forma autónoma	8	20	28
Lección maxistral	39	57	96

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Seminario	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe realizar de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a disciplina obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudiantado. A asistencia ás sesións maxistras é obrigatoria.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
-----------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. Exercicio exposto en clase.	10	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios. 2 exames prácticos, 15% cada un da nota final.	30	CG1 CG5 CG6 CG14 CE7 CE12
Lección maxistral	Exame Final	60	CG1 CG14 CE7 CE12

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas. As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia. A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020-2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

APOSTOL, T.M., **Calculus. Volumen I**, Editorial Reverté, S.A., 1991

APOSTOL, T.M., **Calculus. Volumen II**, Editorial Reverté, S.A., 1992

Bibliografía Complementaria

ARMANDO GARCÍA, R y otros, **Matemáticas para Economía, Administración y Dirección de Empresas.**, Universitas, 2009

BALBAS DE LA CORTE, A., **Análisis Matemático para la Economía I: Cálculo Diferencial**, Paraninfo, 2005

BALBAS DE LA CORTE, A., **Análisis Matemático para la Economía II: Cálculo Integral y Sistemas Dinámicos**, Paraninfo, 2005

BARBOLLA, R. y SANZ, P., **Álgebra lineal y teoría de matrices**, Prentice Hall, 2000

BOJ DEL VAL, E., VAREA SOLER, J., **Matemática Empresarial. Un enfoque práctico con Drive y Excel**, Delta Publicaciones Universitarias, S.L., 2005

CHIANG, ALPHA C., **Métodos fundamentales de economía matemática**, McGraw-Hill, 1987

CASTELEIRO, J.M., DEL SANTO, I., MARTÍNEZ, A., PANIAGUA, R. y RODRÍGUEZ, R.D., **Manual para la Matemática Universitaria. Análisis Matemático II**, ESIC Editorial, 1996

GARCÍA SESTAFE, J. y RODRÍGUEZ RUIZ, J., **Matemáticas para la Economía (Curso Práctico). Álgebra y Cálculo**, CERA, 1999

GETINO FERNÁNDEZ, J.; MARTÍN ORDÓÑEZ, P. y GARCÍA GARROSA, A., **Fundamentos de Matemáticas: teoría y problemas**, Delta, 2007

LARSON, R.E., EDWARDS, B.H., FALVO, D.C. y ABELLANAS RAPUN, L., **Álgebra Lineal**, 5, Pirámide, 2006

LAY, D.C., **Álgebra lineal y sus aplicaciones**, 3, Prentice Hall México, 2007

LÓPEZ CACHERO, M. y VEGAS PÉREZ, A., **Curso básico de Matemáticas para la Economía y Dirección de Empresas I**, Pirámide, 2000

MUÑOS ALAMILLOS, A. y otros, **Problemas de Matemáticas para Economía, Administración y Dirección de Empresas**, CERA, 2007

PRIETO SÁEZ, E., **Curso teórico de álgebra lineal para economía y administración y dirección de empresas**, CERA, 2007

RODRIGUEZ RUIZ, J., **Matemáticas para Economía y Empresa**, 2, Ediciones Académicas, 2007

SYDSAETER, K. Y HAMMOND, P.J., **Matemáticas para el análisis económico**, Prentice Hall, 1996

YAMANE, T., **Matemáticas para economistas**, Ariel Economía, 1983

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Economía española e mundial**

Materia	Economía: Economía española e mundial			
Código	V55G020V01201			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Fafián García, Blanca			
Profesorado	Fafián García, Blanca			
Correo-e	bfañan@uvigo.es			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo primordial proporcionar ao estudante os coñecementos esenciais para comprender a realidade económica mundial e española, desde unha perspectiva académica, que compatibilice os coñecementos teóricos de base, coa aplicación práctica dos principais aspectos que permitan unha comprensión da realidade.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Adquirir coñecementos básicos para entender o funcionamento da economía mundial e española		CE2	
Acceder ás fontes estatísticas da Economía Mundial e de España e manexar a información proporcionada polas mesmas	CG1	CE16	
Sintetizar a información estatística en indicadores económicos relevantes	CG1 CG2 CG5 CG13 CG14	CE2 CE16	
Consultar directamente as referencias bibliográficas		CE16	
Elaborar e expor os resultados dos traballos que se lle encarguen, empregando nun nivel básico os programas informáticos de cálculo, e realizar gráficos e presentacións que permitan defendelos con coherencia	CG1	CE16	CT1
Redactar e sintetizar os resultados anteriores	CG1 CG2 CG5		
Someter a contraste e discusión as ideas expostas nas leccións maxistras	CG2 CG5 CG8 CG9 CG13		CT1 CT5

Revisar con certa periodicidade a evolución dos resultados alcanzados	CT1 CT5
Realizar unha xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa para o traballo, tanto individual como empresarial	CT1 CT5
Posuír motivación pola calidade e mellora continua	CT1 CT5
Posuír habilidades de comunicación escrita e emisión de informes sobre situacións concretas	CG5 CG14

Contidos

Tema	
Introdución	Obxectivos básicos e as preguntas relevantes. Organización e método de traballo. Principais conceptos. Fontes estatísticas e bibliográficas.
Economía Mundial	Os factores de crecemento económico: estratexias e experiencias. Caracterización estrutural dos países desenvolvidos e países en vías de desenvolvemento. As teorías do subdesarrollo económico. Principais institucións e relacións económicas internacionais.
Economía Española	Crecemento económico e evolución da Economía Española. Etapas, factores de crecemento e cambio estrutural. Situación actual.
Actualidade da economía española e mundial	Temas de debate e actualidade da economía mundial e española.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	29	58	87
Traballo tutelado	11	11	22
Traballo tutelado	8	16	24
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	6	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	7	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	En cada sesión o profesorado desenvolverá os contidos do Programa. O punto de partida serán as preguntas destacadas en cada tema tendo en consideración, ademais, os resultados e conclusións que se vaian alcanzando simultaneamente nos traballos propostos na aula.
Traballo tutelado	O estudiantado realizará exercicios, lecturas, pequenos traballos que o profesorado propoña relacionados co temario. Trátase de que aprenda a manexar, organizar, sintetizar e interpretar os principais conceptos e indicadores da economía. Realizarán presentacións ante os compañeiros para explicar, xustificar e comunicar as conclusións.
Traballo tutelado	En pequenos grupos e a proposta do profesorado, realizarán un traballo dun tema específico relacionado coa materia. Terán que pór en práctica a procura de fontes de información, síntese, redacción, conclusións, traballo en grupo e presentación ante os compañeiros do programa, respondendo as preguntas do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesor guiará e supervisará toda a marcha da materia, así como a evolución de cada un dos estudantes. Liquidará as dúbidas que poidan xurdir, realizará preguntas específicas, debates e coordinará o traballo a realizar.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Valorase o resultado dos exercicios que o profesorado propoña relacionados co temario: procura de fontes de información relevantes, alternativas ás que achega o docente, a forma de organizar, sintetizar e presentar devanditos traballos. Terán que comunicarse con fluidez e con pensamento crítico e autocrítico. Tamén se avaliará a actitude persoal, motivación e implicación do estudiantado.	15	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG14 CE16 CT1 CT5

Traballo tutelado	Terán que organizarse e traballar en grupos para conseguir un resultado eficiente no desenvolvemento dun tema específico da materia. Redactarán un documento que recolla o principal do tema proposto, incluíndo unha mención á sustentabilidade, unhas conclusións e a bibliografía relevante. A consecución dunha capacidade de análise e síntese, procura de información relevante. A presentación en público e defensa das ideas recollidas no traballo, serán un punto importante na aprendizaxe do estudiantado.	15	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13	CE16	CT1 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final da materia no que o estudiantado debe demostrar que adquiriu os coñecementos e ser capaz de explicalos e relacionalos entre si, de forma coherente.	50	CG1 CG2 CG5 CG13	CE2	CT1 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas escritas no que o estudiantado terá que responder de forma sintética ás preguntas relevantes dos temas do programa.	20	CG1 CG5 CG13		CT1 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os traballos que non estean debidamente referenciados e/ou que teñan a bibliografía presentada incorrectamente, recibirán unha nota de 0.

Os traballos con plaxio obterán unha nota de 0.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- García Delgado, J.L. y Myro, R., **Lecciones de economía española**, 12ª, Civitas, 2016
- Berzosa, C.; Bustelo, P. y de la Iglesia, J., **Estructura económica mundial**, 2ª, Síntesis, 2002
- Alonso Rodríguez, J.A., **Lecciones sobre economía mundial**, 7ª, Civitas, 2016
- Jordán Galduf, J.M., **Economía de la Unión Europea**, 7ª, Civitas, 2013
- Vallés Ferrer, J., **Economía española**, 2ª, Mc Graw Hill, 2009
- De Espínola, J.R., **Crecimiento y crisis de la economía española (1995-2009)**, 1ª, Universitas, 2010
- Hernández García, A., **Internacionalización y competitividad de la economía española: factores relevantes para la empresa**, 1ª, Pirámide, 2010
- Krugman, P.R.; Obstfeld, M. y Melitz, M.J., **Economía internacional: teoría y política**, 10ª, Pearson, 2016
- Martín Mayoral, F., **Manual de economía española: teoría y estructura**, 1ª, Pearson, 2009
- Martínez Chacón, E., **Economía española**, 2ª, Ariel, 2009
- Tamames, R. y Rueda, A., **Estructura económica de España**, 25ª, Alianza, 2008
- World Economic Outlook, FMI, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2017/01/weodata/index.aspx>,
- Datos Banco Mundial, <http://datos.bancomundial.org>,
- Investigación Banco Mundial, <http://www.bancomundial.org/investigacion/>,
- OCDE, <http://www.oecd.org>,
- OMC, <http://www.wto.org/indexsp.htm>,
- Banco Central Europeo, <http://www.ecb.int/>,
- Banco de España, <http://www.bde.es/>,
- INE, <http://www.ine.es/>,

Eurostat, <http://ec.europa.eu/eurostat/>,

MINECO, <http://www.mineco.gob.es/>,

CES, <http://www.ces.es/index.jsp>,

ICEX, <http://www.icex.es/>,

Caixa Bank Research, <http://www.caixabankresearch.com/>,

BBVA Research, <https://www.bbvarsearch.com/>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía/V55G020V01404

Políticas económicas/V55G020V01405

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Matemática das operacións financeiras**

Materia	Empresa: Matemática das operacións financeiras			
Código	V55G020V01202			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Gómez Nóvoa, Florinda			
Profesorado	Gómez Nóvoa, Florinda			
Correo-e	flor.gomez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia Matemáticas das Operacións Financeiras introduce ao estudante na lóxica da valoración financeira, indispensable para a toma de decisións e a correcta interpretación da información no ámbito das finanzas e a contabilidade. Baixo o principio básico do valor do diñeiro no tempo, o estudante coñece, comprende e aplica a metodoloxía matemática-financeira á análise e avaliación das operacións financeiras máis frecuentemente contratadas nos mercados, prestando especial atención ao cálculo de custos e rendementos reais.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Empregar as ferramentas de valoración financeira máis apropiadas para a resolución dos problemas expostos	CG1	CE9 CE12
Mostrar fluidez na resolución dos problemas financeiros básicos e interpretar adecuadamente os seus resultados.	CG1	CE12
Utilizar adecuadamente vocabulario e simboloxía matemático-financeira.	CG1	CE7
Xulgar a consistencia dos seus resultados	CG2	
Resolver cuestións financeiras mediante o uso da folla de cálculo	CG3	
Organizar de forma eficiente a aprendizaxe	CG13	
Incorporar a retroalimentación personalizada para consolidar o seu proceso de aprendizaxe	CG13	CT3
Identificar o campo de aplicación xeral da matemática financeira		CE7
Distinguir os aspectos esenciais das operacións financeiras		CE7
Aplicar a lóxica da valoración financeira a novas operacións		CE13
Manexar fontes de información económico-financeiras fiables e actualizadas		CE16
Mostrar unha actitude respectuosa cos demais e consigo mesmo no seu proceso de aprendizaxe		CT4
Realizar actividades que se propoñen de forma voluntaria para a súa autoevaluación		CT5

Contidos

Tema

Tema 1. Introducción: Lóxica da valoración financeira e Operación financeira	1.1 O valor do diñeiro no tempo 1.2 Capital financeiro 1.3 Lei financeira 1.4 Operación financeira
Tema 2. Operacións de capitalización	2.1 Leis financeiras de capitalización 2.2 Capitalización simple: concepto, formulación matemática e tipos de interese 2.3 Capitalización composta: concepto, formulación matemática e tipos de interese 2.4 Comparación entre capitalización simple e capitalización composta
Tema 3. Operacións de desconto	3.1 Leis financeiras de desconto 3.2 Desconto simple racional: concepto, formulación matemática e tipos de interese 3.3 Desconto simple comercial: concepto, tipoloxía, formulación matemática e tipos de interese (intereses anticipados e tarifa forfait)
Tema 4. Rendas financeiras	4.1 Concepto de renda 4.2 Elementos dunha renda financeira 4.3 Tipos de renda e clasificación: rendas constantes vs. rendas variables, rendas temporais vs. rendas perpetúas, rendas inmediatas vs. rendas diferidas 4.4 Valoración financeira de rendas: valor actual e valor final 4.5 Rendas financeiras equivalentes
Tema 5. Operacións financeiras de préstamos	5.1 Concepto de préstamo 5.2 Elementos dunha operación de préstamo 5.3 Tipos de préstamos e clasificación 5.4 Métodos de amortización: francés, italiano, americano e alemán
Tema 6. Operacións financeiras de constitución	6.1 Concepto 6.2 Tipos de operacións de constitución 6.3 Imposicións prepagables e pospagables
Tema 7. Custo e rendemento das operacións financeiras	7.1. Custo dunha operación de financiamento (TAE) 7.2. Rendemento dunha operación de investimento (TIR)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	25	50
Resolución de problemas	20	20	40
Seminario	5	30	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	12	13
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos que debe desenvolver o estudante.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistrais, con resolución guiada polo docente, tras un previo debate de formulacións.
Seminario	Control tutorial do proceso de aprendizaxe do estudante. Exposición e resolución de dúbidas en grupos reducidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Resolución de problemas	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Seminario	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución guiada polo docente, tras un previo debate de formulacións	10	CG1 CG2 CG3	CE7 CE12 CE13 CE16	CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final. Ao finalizar o semestre realizarase un exame de toda a materia no que se valorarán os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos.	70	CG1 CG2 CG13	CE7 CE9 CE12 CE13	CT3
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse, polo menos 2 controis parciais ao longo do semestre. Estes controis incluírán preguntas curtas e/ou exercicios prácticos	20	CG1 CG2 CG13	CE7 CE9 CE12 CE13	CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (30% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021. Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BONILLA MUSOLES, M. e IVARS ESCORTELL, A., **Matemáticas de las operaciones financieras: teoría y práctica**, 9788497323734, Ediciones Paraninfo, Ediciones Paraninfo, 2006

Bibliografía Complementaria

BRAVO MONROY, R., **Matemáticas financieras: teoría y ejercicios**, 9788480046626, Centro de Estudios Ramón Areces, Centro de Estudios Ramón Areces, 2004

DE PLABLO LÓPEZ, A., **Matemáticas de las operaciones financieras**, 9788436246759, UNED, UNED, 2005

DELGADO, C., **Gestión Financiera, Teoría y 800 ejercicios**, 9788487854231, Ediciones Palomero Delgado, Ediciones Palomero Delgado, 2002

IVORRA CASTILLO, C., **Matemáticas empresariales**, 9788437065700, Universidad de Valencia, Universidad de Valencia, 2008

VILLALOBOS, J.L., **Matemáticas financieras**, 9789684444201, Pearson Educación, Pearson Educación, 2003

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade financeira II/V55G020V01401

Decisións de investimento/V55G020V01402

Empresa: Contabilidade financeira I/V55G020V01301

Contabilidade e control de xestión/V55G020V01947

Decisións de financiamento/V55G020V01501

Mercados financeiros/V55G020V01909

Planificación financeira/V55G020V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas/V55G020V01104

Outros comentarios

É aconsellable ter un bo dominio de ferramentas informáticas.

A asistencia ás clases (sesión maxistral e resolución de problemas/exercicios) é obrigatoria.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Xestión de empresas**

Materia	Empresa: Xestión de empresas			
Código	V55G020V01203			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Pérez Martín-Gaitero, Jaime			
Profesorado	Pais Lima, Manuel Pérez Martín-Gaitero, Jaime Vázquez Fernández, José			
Correo-e	jaime.perez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia busca un primeiro achegamento do estudante á realidade empresarial, e en concreto ao funcionamento da empresa como elemento básico do sistema económico. Para iso defínese o concepto de empresa, os seus obxectivos, funcionamento, estrutura, tarefas e operacións básicas que se realizan na mesma, e as claves que explican o fenómeno de creación de empresas. Farase especial fincapé na súa interacción coa contorna, nas claves para unha dirección eficaz. Por último, expórese a nivel introductorio o impacto das cuestións económico-financieiras.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa

CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender a estrutura e o proceso empresarial, así como as diferentes funcións involucradas no mesmo	CB2 CB4	CG12	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9	
Dispor dunha visión global da organización no contexto económico e do tipo de decisións específicas nos aspectos básicos da xestión empresarial	CB2		CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9	
Buscar, identificar, filtrar e analizar datos relevantes que poden afectar ás distintas funcións da empresa para interpretar a súa importancia en termos de defender ou criticar distintas posturas ou medidas de actuación alternativas, tras unha correcta valoración de vantaxes e inconvenientes.	CB3 CB4	CG2 CG3 CG4 CG13 CG14	CE3 CE6 CE9 CE10 CE12	CT1
Aplicar os procedementos de análises e coñecementos adquiridos á resolución de problemas/cuestións concretas, tanto a nivel estratéxico como operativo, e tanto a nivel de contorna como de diagnóstico interno da empresa	CB3 CB4	CG1 CG2 CG14	CE1 CE3 CE4 CE5 CE9 CE10 CE12 CE15 CE16	CT1
Demostrar unha actitude proactiva e ter capacidade de expresarse correctamente para transmitir ideas e/ou comunicar de forma educada, comprensible e razoada a súa interpretación ou opinión, sobre determinadas cuestións relacionadas con distintos aspectos da xestión empresarial	CB3 CB4	CG1 CG2 CG5 CG7 CG8 CG9		CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Razoar empresarialmente de forma sustentable. Poder recoñecer e identificar accións medioambientalmente sustentables que beneficien á comunidade. Definir de forma o máis clara posible situacións que non son sustentables dentro das actuacións dunha organización.	CB2 CB3 CB4	CG1 CG2 CG4 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

A EMPRESA: TIPOLOGIA E APROXIMACIÓN Á REALIDADE EMPRESARIAL

1. Coñecer e tomar conciencia da importancia da empresa no sistema económico e social actual.
2. Comprender a necesidade de analizar o mundo empresarial desde un punto de vista multidisciplinar, e analizar perspectivas que contemplan as empresas desde o punto de vista de recursos implicados na mesma, funcións e tarefas que se desenvolven, e interacción coa contorna.
3. Coñecer diversas formas de clasificación empresarial, en base a aspectos como dimensión, actividade ou forma xurídica

EMPRESA E CONTORNA

4. Coñecer a importancia e a influencia dos cambios na contorna empresarial como condicionantes da capacidade competitiva das empresas.
5. Coñecer, a un primeiro nivel, as alternativas estratéxicas da empresa
6. Percorrer as distintas dimensións na análise da contorna, e os compoñentes principais de cada unha delas.
7. Coñecer os principios e ferramentas básicas de investigación de mercados.

A EMPRESA E As súas AREAS FUNCIONAIS

8. Percorrer, baixo unha perspectiva fenomenolóxica, as principais áreas funcionais da empresa.
9. Analizar os compoñentes e funcións básicas de cada unha destas áreas (mercadotecnia/comercial, operacións, recursos humanos e sistemas de información), e o seu impacto nos resultados empresariais

A XESTIÓN ECONÓMICA DA EMPRESA

10. Tomar conciencia do impacto e o reflexo económico das decisións de xestión.
11. Coñecer os ciclos de actividade na empresa: explotación, investimento e financiamento.
12. Coñecer a información que nos ofrecen os principais estados financeiros: balance e conta de resultados.
13. Comprender os conceptos de rendibilidade, equilibrio financeiro e punto de equilibrio e o seu cálculo

CREACION DE EMPRESAS

14. Coñecer distintas teorías e enfoques históricos sobre a empresarialidade e a propensión a crear empresas, analizando as achegas e limitacións de cada unha delas.
15. Analizar a creación de empresas como un proceso, e coñecer os factores con maior incidencia no éxito ou fracaso en cada unha das súas fases.
16. Analizar as calidades persoais do emprendedor e como desenvolvesas.

EMPRESA E SOCIEDADE

20. Tomar conciencia da interacción da empresa coa súa contorna social e a súa capacidade de influencia e impacto mutuo, e reflexionar sobre a evolución pasada e futura en devandito proceso de influencia.
21. Analizar as distintas teorías sobre a necesaria contribución social da empresa, os seus límites, vantaxes e inconvenientes para a empresa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	60	96
Resolución de problemas de forma autónoma	2	0	2
Resolución de problemas	16	16	32
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos, ferramentas e metodoloxías básicas sobre cada un dos temas obxecto de estudo
Resolución de problemas de forma autónoma	Explicación individual e de forma oral de temas de actualidade sobre xestión de empresas relacionándoos cos contidos explicados en clase
Resolución de problemas	Resolución e presentación de exercicios/cuestiones/traballo por parte do estudiantado tanto de forma individual como en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas de forma autónoma	Explicación individual e de forma oral de temas de actualidade sobre xestión de empresas relacionándoos cos contidos explicados en clase	5	CB2 CB3 CB4	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG12 CG13 CG14	CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Resolución de problemas	Resolución en grupo, dun traballo de investigación de mercado interdisciplinar coa materia de Estatística. Avaliarase a participación do estudante e a comprensión da materia	20		CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG13 CG14	CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba intermedia escrita de avaliación de coñecementos	15			CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final escrita de avaliación de coñecementos	60		CG12	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE12	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- BUENO CAMPOS, EDUARDO, **Curso Básico de Economía de la Empresa: Un enfoque de organización**, 4ª edición, Pirámide, 2008
- Joaquín Maudos / Francisco Pérez García, **Menos micro y más grandes empresas**, El País, 2016
- BBVA, **Crecimiento económico y tejido empresarial en España**, BBVA, 2016
- Dirección General de Industria y de la PYME, **Cifras PYME**, 2020
- Dirección General de Industria y de la PYME, **Empresa: creación y puesta en marcha.**, DGIPYME, 2019
- Comisión Europea, **Guía del usuario sobre la definición del concepto de pyme**, 2016
- Osterwalder, A; Pigneur, Y; Smith, A; Bernarda, G, **Diseñando la propuesta de valor: Cómo crear los productos y servicios que tus clientes están esperando**, Deusto, 2012
- Osterwalder, A; Pigneur, Y, **Generación de modelos de negocio**, Deusto, 2011
- Ibáñez, J.M., **Niveles de madurez de la tecnología: Technology Readiness Levels, TRLS. Una introducción**, Revista de Economía Industrial., 2014
- PRME, **Principios para la educación en gestión responsable (PRME) y los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS).**, 2016
- ONU, **Global Sustainable Development Report 2019**, 2019

Bibliografía Complementaria

- CHIAVENATO, I, **Introducción a la teoría general de la administración**, 8ª edición, McGraw Hill, 2012
- PEREZ GOROSTEGUI, Y, **Introducción a la Economía de la Empresa**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2002
- GUTENBERG, Y, **Economía de la Empresa. Teoría y práctica de la gestión empresarial**, 6ª edición, Deusto, 2001
- PEREZ GOROSTEGUI, Y, **Prácticas de administración de empresas**, Pirámide, 2008
- SUAREZ SUAREZ, ANDRÉS, **Curso de Economía de la Empresa**, 7ª edición, Pirámide, 2006
- Dirección General de Industria y de la PYME, **Estadísticas PYME**, 2019
- Fariñas, J.C., Huergo, E, **Demografía empresarial en España: tendencias y regularidades**, 2015
- Dirección General de Industria y de la PYME, **I+D+i en las empresas españolas 2017**, DGIPYME, 2019
- CEPYME, **BarómetroPYMES 2020**, CEPYME, 2020
- INTRACEN, **SME Competitiveness Outlook 2020**, INTRACE, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

- Decisións de investimento/V55G020V01402
- Dirección comercial I/V55G020V01403
- Dirección de operacións/V55G020V01302
- Dirección de recursos humanos/V55G020V01303
- Decisións de financiamento/V55G020V01501

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia, e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios, ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegárase aos estudantes a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer

cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións. Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Estatística: Estatística				
Materia	Estatística: Estatística			
Código	V55G020V01204			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Caneda González, Anabel			
Profesorado	Caneda González, Anabel			
Correo-e	anabel.caneda@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Estatística é unha materia de carácter práctico na que ademais de estudar os conceptos básicos relacionados coa estatística descritiva, o cálculo de probabilidades e a inferencia estatística, introdúcese o uso do computador para o tratamento de datos.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de identificar os aspectos estatísticos dentro dun problema empírico e elaborar conclusións a partir da información existente aplicando os conceptos estudados na materia.	CE7 CE9
Coñecer, saber, aplicar e interpretar correctamente as técnicas descritivas e de cálculo de probabilidades e valorar o seu interese como ferramenta fundamental na análise de datos.	CE10
Solucionar de maneira eficaz problemas e cuestións de cada un dos temas do programa utilizando os métodos cuantitativos adecuados.	CE12
Coñecer a importancia da información e ser capaz de valorala e clasificala en cada ámbito de decisión. Saber aplicar e interpretar correctamente as técnicas descritivas básicas para a análise de variables unidimensionales e bidimensionales.	CE12 CE16
Introducir aos estudantes no manexo de paquetes informáticos relacionados coa Estatística. Desta maneira, favorecer unha actitude positiva cara ao cuantitativo, en xeral, e a estatística, en particular, así como o manexo informático.	CG3
Fomentar a sensibilidade cara aos valores propios do pensamento científico, favorecendo as actitudes asociadas ao uso e desenvolvemento de métodos estatísticos, tales como: o cuestionamiento de ideas intuitivas, a análise crítica das afirmacións, a necesidade de verificación, a capacidade de análise e síntese ou a toma de decisións racionais.	CG1 CG2 CG13 CG14
Potenciar unha actitude de compromiso ético, incidindo no relativo á obtención de datos, á non manipulación de resultados, a non copiar dos estudos doutros ou a aproveitarse dos seus traballos.	CT3 CT4
Espertar o gusto polo uso da Estatística, véndoa como unha ferramenta que permite aprender máis sobre o propio campo de coñecemento e iniciarse na realización de investigacións propias.	CT5

Contidos	
Tema	

TEMA 1. ESTATÍSTICA DESCRIPTIVA	1.1 Distribución de Frecuencias 1.2 Medidas de Posición, Forma e Dispersión 1.3 Representacións Gráficas 1.4 Números índice simples e complexos. Propiedades. IPC
TEMA 2. INTRODUCCIÓN AO CÁLCULO DE PROBABILIDADES	2.1 Conceptos básicos de cálculo de probabilidades 2.2 Probabilidades condicionadas e concepto de independencia
TEMA 3. VARIABLES ALEATORIAS	3.1 Definición de variable aleatoria e a súa función de distribución 3.2 Características dunha variable aleatoria 3.3 Principais distribucións 3.4 Aplicacións do Teorema Central do Límite
TEMA 4. CONCEPTOS E PRINCIPIOS METODOLÓXICOS DA INFERENCIA ESTATÍSTICA	4.1 Poboación, mostra e as súas características. Mostraxe aleatoria simple Distribucións asociadas á mostraxe en poboacións normais 4.2 Estimación puntual. Concepto de estimador e as súas propiedades 4.3 Estimación mediante intervalos de confianza en poboacións normais 4.4 Contrastes de hipóteses. Formulación das hipóteses. Contrastes clásicos en poboacións normais
TEMA 5. MANEXO DE PAQUETES ESTATÍSTICOS	5.1 Introducción ao uso do paquete estatístico 5.2 Análise descritiva 5.3 Cálculo de probabilidades 5.4 Variables aleatorias e principais distribucións de probabilidade 5.5 Inferencia estatística

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Resolución de problemas	20	20	40
Traballo tutelado	10	50	60
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos que debe desenvolver o estudante.
Resolución de problemas	Resolución de exercicios/cuestiones/traballo por parte do estudante en grupos reducidos, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor; dese modo, identificará aquelas cuestións que lle resultan máis dificultosas e poderá dirimir as súas dúbidas na clase.
Traballo tutelado	Realización dun traballo proposto segundo as directrices do profesor, no que o estudante poderá aplicar os coñecementos adquiridos nesta materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de exercicios/cuestiones/traballo por parte do estudante en grupos reducidos, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor; dese modo, identificará aquelas cuestións que lle resultan máis dificultosas e poderá dirimir as súas dúbidas na clase.
Traballo tutelado	Realización dun traballo proposto segundo as directrices do profesor, no que o estudante poderá aplicar os coñecementos adquiridos nesta materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Probas curtas realizadas ao final de cada tema e que facilitarán o seguimento do estudante.	20	CG3 CE7 CT3 CG13 CE9 CT4 CG14 CE10 CT5 CE12
Traballo tutelado	Realización e exposición dun traballo proposto segundo as directrices do profesor. Avaliarase a comprensión da materia e a capacidade de transmisión de contidos.	20	CG1 CE7 CT3 CG2 CE9 CT4 CG3 CE10 CT5 CG14 CE16
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os estudantes deben dar resposta á actividade exposta, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	60	CG1 CE7 CT3 CG2 CE9 CT4 CG3 CE10 CG13 CE12 CG14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia requírese obter unha puntuación mínima de 3 no exame final (puntuado sobre 10).

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Canavos, G., **Probabilidade y Estadística. Aplicaciones y métodos**, 1ª ed., McGraw-Hill, 2003

Martín Pliego, F.J., **Introducción a la Estadística Económica y Empresarial: Teoría y Práctica**, 3ª ed., S.A. Ediciones Paraninfo, 2004

Newbold, P., Carlson, W. y Thorne B., **Estadística para administración y economía**, 8ª ed., Pearson Education, 2013

Bibliografía Complementaria

Moore, D.S., **Estadística aplicada básica**, 2ª ed., Editorial Antoni Bosch, 2005

Peña, D., **Fundamentos de Estadística**, 1ª ed., Alianza Editorial, 2008

Ruiz-Maya, L. y Martín-Pliego, J., **Fundamentos de Inferencia Estadística**, 3ª ed., S.A. Ediciones Paraninfo, 2005

Waller, D.L., **Statistics for Business**, 1ª ed., Elsevier, 2008

Webster, A.L., **Estadística Aplicada a los negocios y la economía**, 3ª ed., McGraw-Hill, 2000

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Econometría/V55G020V01304

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas/V55G020V01104

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante da IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito mercantil**

Materia	Dereito mercantil			
Código	V55G020V01205			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Cuadrado Ramos, José Daniel			
Profesorado	Cuadrado Ramos, José Daniel			
Correo-e	daniel.cuadrado@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	<p>Na materia examínase, desde un punto de vista xurídico, teórico e práctico, a figura do comerciante, agora empresario, tanto como persoa física ou individual como xurídica; a do consumidor; a do provedor; e en especial as normas que rexen a actuación de todos eles no mercado. Non só isto, senón tamén as actuacións deste mesmo respecto deles.</p> <p>Todo iso permitirá que o estudante e futuros directivos coñezan a forma xurídica da empresa, co funcionamento dos seus órganos e as súas relacións cos terceiros, e en especial, cos documentos que recollerán os seus acordos e decisións. De igual modo, apreciarase que o mercado é un espazo regulado por normas xurídicas, no que todos os operadores, xa mencionados, teñen unha serie de dereitos e obrigacións, exixibles en última instancia ante os tribunais.</p> <p>Por iso trataranse especialmente os contratos mercantís, coas cautelas e garantías que convén ter en conta en cada un deles, e o manexo dos instrumentos de crédito e de pago no tráfico.</p>			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Identificar aos suxeitos que teñen a consideración de empresario a fin de poder determinar quen é responsable, fronte a terceiras persoas, das actuacións que se realicen no mercado.	CG10 CG13 CG14	CE3 CE4	CT1 CT3 CT5
Coñecer as particularidades e os trazos propios dos distintos tipos de sociedades mercantís, de tal maneira que se comprenda a figura do empresario social.	CG1 CG2 CG10 CG13 CG14	CE3 CE4	CT3
Dominar a regulación xurídica sobre a actividade dos empresarios no mercado, de maneira que se poida comprender de forma básica o marco legal en que se desenvolve unha actividade empresarial.	CG1 CG2 CG5 CG10	CE3 CE4	CT3 CT5

Determinar que norma xurídica é aplicable a cada caso concreto, para poder resolver da forma máis práctica posibles problemas formulados en relación coa actuación do empresario no mercado.	CG1 CG2 CG10 CG13 CG14	CE3 CE4	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Resolver de forma razoada os problemas xurídicos expostos.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG10 CG13	CE3 CE4	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Adquisición de habilidades de comunicación oral e escrita.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG14	CE3 CE4	CT3 CT5

Contidos

Tema

- 1.INTRODUCCIÓN Á NORMATIVA MERCANTIL
- 2.ESTATUTO XURÍDICO DO EMPRESARIO
- 3.PROPIEDAD INDUSTRIAL
- 4.DEREITO DE SOCIEDADES
- 5.NOCIÓN SOBRE CONTRATOS E TÍTULOS VALORES
- 6.CONCURSO DO EMPRESARIO

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	20	20	40
Presentación	4	10	14
Resolución de problemas	1	5	6
Seminario	1	4	5
Lección maxistral	25	0	25
Práctica de laboratorio	0	10	10
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas(Repetida non usar)	0	12	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	10	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	28	28

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	O estudante ou grupos de estudantes deberán plasmar físicamente os coñecementos e habilidades estudadas sobre temáticas concretas; para saber resolver e analizar a documentación que existe nas empresas e despachos dunha forma real. Relacionarse e coñecer con exercicios prácticos a documentación existente na actividade mercantil.
Presentación	O estudante ou un grupo de estudantes exporán ante o docente e un grupo de estudantes un tema dos contidos na materia, pero desenvolvido a partir da mesma e en base a unha empresa ou actividade de mercado real.
Resolución de problemas	O estudante deberá resolver, con información razoada e documentada, os problemas ou exercicios que se lle expoñan relacionados coa materia.
Seminario	O docente manterá entrevistas e reunións co estudante para asesoralo e guialo no desenvolvemento dos seus traballos, estudos e prácticas.
Lección maxistral	Na clase maxistral, o profesor exporá e explicará os aspectos máis relevantes dos distintos temas que integran o programa da materia. O obxectivo é que estas clases constitúan unha base de coñecemento que deberá ser completada por outras vías, tales como a realización de casos prácticos, de actividades de seminario, de lecturas recomendadas, do estudo persoal, etc. ... para logo desenvolve-lo na práctica.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Presentación	Valorarase a presentación escrita e oral de cada asunto. En especial terase en conta a capacidade de comunicación, exposición, manexo da linguaxe xurídica e claridade na manifestación dos contidos.	10	CG1 CG13	CE3 CE4	CT1 CT2 CT3 CT4	
Práctica de laboratorio	Valorarase a presentación escrita de cada asunto. En especial terase en conta a claridade expositiva, manexo da linguaxe e fontes consultadas ou manexadas.	15	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG14	CE4	CT2 CT3 CT4 CT5	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase un exame parcial non liberatorio da materia que formará parte da avaliación Continua.	15	CG1 CG2 CG14	CE3 CE4	CT1	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Ao final do semestre haberá un exame final cunha parte teórica e unha práctica. a parte teórica constará de 5 preguntas que valerán 1 punto cada unha das 3 primeiras e 2 puntos as dúas últimas (estas serán de relacionar todas ou parte das materias estudadas). A parte práctica consistirá en plasmar e resolver, a partir dun texto, un problema práctico consistente en cubrir unha letra de cambio, un cheque, un pagarei ou un contrato.	60	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13	CE3 CE4	CT1 CT3 CT4 CT5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso (60%) só fará media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñase máis de 3,5 puntos, sobre un total de 10. Doutro xeito, poríase a nota obtida nese exame como nota final.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.

- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia. - A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Cuadrado Ramos, J.D., **Principios de Derecho Mercantil**, 2ª Edición, Rama,

Código de Comercio y otras normas mercantiles, Última edición, Aranzadi,

Sánchez Calero, Fernando, **Principios de Derecho mercantil**, Última edición, Aranzadi,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Empresa: Contabilidade financeira I				
Materia	Empresa: Contabilidade financeira I			
Código	V55G020V01301			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Crespo Cibrán, Miguel Ángel			
Profesorado	Crespo Cibrán, Miguel Ángel			
Correo-e	macrespo@yahoo.com			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Introducir ao estudante no coñecemento xeral da contabilidade, para que comprenda e aprenda os conceptos básicos da contabilidade.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer as bases conceptuais da contabilidade como ciencia social, o seu carácter de sistema de información de características especiais; así como o concepto de utilidade da información económico-financeira no armazón económico.	CB2	CG10	CE8	CT3
	CB3		CE10	CT4
	CB4			CT5
Coñecer o funcionamento básico dun sistema contable como instrumento informativo ao servizo do proceso de toma de decisións.	CB2	CG10	CE8	CT3
	CB3		CE10	CT5
	CB4			
Coñecer a regulación positiva da contabilidade, os seus obxectivos e carácter relativo, así como o funcionamento do sistema contable empresarial no contexto da regulación positiva española.	CB2	CG10	CE8	CT4
	CB3		CE10	
	CB4			

Contidos

Tema	
1. A información económica e a toma de decisións	1.1. A información económico-empresarial 1.2. A utilidade da información económica. 1.3. Os usuarios da información económica. 1.4. A información contable: características e requisitos
2. Concepto e División da Contabilidade	2.1. Introducción ao concepto de contabilidade 2.2. División da contabilidade.
3. O Patrimonio da Empresa: elementos e relacións	3.1. O patrimonio da empresa e os seus compoñentes. 3.2. Análisis do Activo. 3.3. Análisis do Pasivo. 3.4. O fondo de manobra. 3.5. O período medio de maduración da empresa.

4. Método contable e o seu instrumentalización	4.1. O método contable e os seus obxectivos. 4.2. Os feitos contables: A súa clasificación e formulación. 4.3. Os feitos contables e o concepto de resultado. 4.4. A conta como instrumento contable. 4.5. Tipos de conta e o seu funcionamento. 4.6. O método de partida dobre. 4.7. O rexistro das operacións contables. 4.8. Contas administrativas e contas especulativas.
5. O ciclo contable	5.1. O ciclo contable: concepto e fases. 5.2. A fase inicial: inventario e apertura. 5.3. O desenvolvemento do exercicio: fase de xestión. 5.4. As operacións de conclusión do exercicio: a fase de peche. 5.5. A elaboración das contas anuais
6. A normalización contable: a regulación legal da contabilidade en España	6.1. A normalización contable: concepto, utilidade e tipos. 6.2. A regulación legal da contabilidade en España: o Plan Xeral de Contabilidade. 6.3. A estrutura do Plan Xeral de Contabilidade. 6.4. Os principios contables e as contas anuais.
7. O proceso de valoración contable	7.1. A valoración contable: concepto. 7.2. Valoración analítica e valoración sintética. 7.3. Os criterios de valoración no Plan Xeral de Contabilidade español.
8. Análise e contabilización das existencias	8.1. Concepto e clases de existencias. 8.2. A valoración das existencias. 8.3. A contabilización das existencias. 8.4. Depreciación das existencias. 8.5. A problemática contable de envases e embalaxes. 8.6. A problemática contable do IVE.
9. Dispoñibilidades líquidas e dereitos de cobro	9.1. O efectivo e outros activos líquidos equivalentes. 9.2. Os dereitos correntes de cobro. 9.3. A depreciación dos dereitos correntes de cobro.
10. O pasivo corrente	10.1. O pasivo: concepto e clases. 10.2. Os pasivos por operacións de tráfico. 10.3 As débedas con entidades de crédito e outros pasivos de natureza financeira. 10.4. Outras contas pasivas.
11. O inmovilizados material e intangible	11.1. Concepto e clases. 11.2. O inmovilizado material. 11.3. Os inmovilizados materiais en curso. 11.4. Os investimentos inmobiliarios. 11.5. O inmovilizado intangible. 11.6. As correccións valorativas.
12. Os investimentos financeiros	12.1. Concepto e clases. 12.2. A valoración dos investimentos financeiros. 12.3 Os dereitos preferentes de subscrición e a súa problemática contable. 12.4. A problemática contable das accións e participacións de capital. 12.5. A problemática contable dos valores de renda fixa e créditos asimilados.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	40	70
Resolución de problemas	20	30	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Observación sistemática	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	18	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan supostos ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación de resultados. Emprégase como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Observación sistemática	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba consistente nunha serie de cuestións teórico/prácticas concretas que cobren a totalidade do campo de coñecementos recolleitos na materia	60	CB2 CB3 CB4	CG10	CE10	CT4 CT5
Observación sistemática	O 10% outorgarase pola participación.	10	CB2 CB3 CB4	CG10	CE8 CE10	CT3 CT4 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o estudante debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciónes establecido/*as polo profesor. Deste xeito, o estudante debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	30	CB2 CB3 CB4	CG10	CE8 CE10	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso poderá facer media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñanse 3 puntos ou máis, sobre un total de 10.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD DE PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS,

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD,

Omeñaca García, Jesús, **CONTABILIDAD GENERAL**, 2017,

Omeñaca García, Jesús, **SUPUESTOS PRACTICOS DE CONTABILIDAD FINANCIERA Y DE SOCIEDADES**, 2017,

Muñoz Jiménez, José, **CONTABILIDAD FINANCIERA**, 1ª edición, 2008,

Montesinos Julve, Vicente, **Fundamentos de Contabilidad Financiera**, 2015,

Del Campo Moreno, Paloma, **Contabilidad Financiera**, 2016,

Del Campo Moreno, Paloma, **Prácticas de Contabilidad Financiera**, 2016,

Fernández Cuesta, C; Gutierrez López, E., **Introducción a la Contabilidad Financiera**, 2014,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade financeira II/V55G020V01401

Contabilidade e control de xestión/V55G020V01947

Análise contable e auditoría/V55G020V01948

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V55G020V01202

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégase ao estudiantado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección de operacións				
Materia	Dirección de operacións			
Código	V55G020V01302			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Profesorado	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Correo-e	alvaro.gomez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia desenvolve os contidos, métodos e ferramentas asociados á estratexia de operacións. Nela profúndase en aspectos relacionados coa selección e deseño do produto, modo e lugar de elaboración, recursos necesitados e a súa organización, e calquera outro aspecto necesario para que a empresa poida realizar o proceso produtivo para o que foi creada.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe		Competencias		
Resultados de aprendizaxe				
Mostrar o coñecemento de procedementos e técnicas propias da dirección de operacións		CG1 CG10 CG11	CE6	
Fomentar no estudantado as habilidades de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de produción.		CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6	
Fixar obxectivos, elaborar estratexias e plans de acción propios das actividades de produción e coherentes coa contorna.		CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6	CT5
Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación da área de produción da empresa, así como a preparación dos informes correspondentes.		CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE6 CE12	CT5

Contidos	
Tema	
MÓDULO 1: A EMPRESA E O SISTEMA DE OPERACIÓNS	TEMA 1. O Sistema de Operacións e a Estratexia de Operacións

MÓDULO 2: DESEÑO DO SISTEMA DE OPERACIÓNS

TEMA 2. Selección e Deseño do Produto e do Proceso Productivo
TEMA 3. Decisións Estratéxicas de Capacidade
TEMA 4. Decisións de Localización
TEMA 5. Distribución en Planta

MÓDULO 3: XESTIÓN DA CADEA DE SUBMINISTRACIÓNS

TEMA 6. Xestión da Cadea de Subministracións
TEMA 7. Xestión dos Stocks

MÓDULO 4: XESTIÓN DAS ACTIVIDADES DE PRODUCCIÓN

TEMA 8. Planificación e Control de Proxectos
TEMA 9. Planificación, Programación e Control da Producción
TEMA 10. Lean Manufacturing

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	37.5	40	77.5
Estudo de casos	30	75	105
Presentación	7.5	0	7.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a disciplina obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudantado. A asistencia ás sesións maxistras é obrigatoria.
Estudo de casos	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Presentación	Entrevistas que o estudantado mantén co profesorado para o asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Tempo reservado para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do estudante no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización de actividades propostas, en particular.
Estudo de casos	Tempo reservado para orientar, supervisar, atender e resolver dúbidas do estudante no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización de actividades propostas, en particular.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Control práctico: 20% Elaboración dun proxecto baseado nun caso real: 20%	40	CG1 CE6 CT5 CG2 CE12 CG10 CG11 CG13 CG14
Presentación	Exposición do proxecto (avaliación individual baseada na exposición de cada alumno en clase).	10	CG1 CE6 CT5 CG2 CE12 CG10 CG11 CG13 CG14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final con preguntas teóricas e prácticas	50	CG1 CE6 CT5 CG2 CE12 CG10 CG11 CG13 CG14

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en

conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- AM, E.E. y EBERT, R.J., **Administración de la Producción y las Operaciones**, 4, Prentice Hall, México, 1991
- ADENSO DÍAZ, B., **Producción: Gestión y Control**, Ariel, 1993
- CHASE, R.B.; AQUILANO, N.J. y JACOBS, F.R., **Administración de producción y operaciones. Manufactura y servicios**, McGraw-Hill, 2000
- CRESPO FRANCO, T. y PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, Programación e Control**, 3, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo, 2009
- CRESPO FRANCO, T. y PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, Programación e Control. Exercicios Resoltos**, Servicio Publicacións da Universidade de Vigo, 2005
- CUATRECASAS, L., **TPM. Total Productive Maintenance. Hacia la competitividad a través de la eficiencia de los equipos de producción**, Gestión 2000, 2000
- DAVIS, M.M., AQUILANO, N.J. y CHASE, R.B., **Fundamentos de dirección de operaciones**, McGraw-Hill, 2001
- DOMÍNGUEZMACHUCA, J.A. y otros, **Aspectos tácticos y operativos en la producción y los servicios**, McGraw-Hill, 1995
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E., **Dirección de la Producción. Fundamentos Estratégicos**, Civitas, 1995
- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E. y VÁZQUEZ ORDÁS, C., **Dirección de la Producción. Métodos Operativos**, Civitas, 1994
- GONZÁLEZ RIESCO, M., **Gestión de la Producción**, Ideas Propias, 2006
- HEIZER, J. y RENDER, B., **Principios de Administración de Operaciones**, Prentice Hall, 2009
- HEIZER, J. y RENDER, B., **Dirección de la Producción. Decisiones Tácticas**, 4, Prentice Hall, 1997
- HEIZER, J. y RENDER, B., **Dirección de la Producción. Decisiones Estratégicas**, Prentice Hall, 2008
- KRAJEWSKI, L.J. y RITZMAN, L.P., **Administración de Operaciones. Estrategia y análisis**, Addison Wesley, 2000
- MARTIN PEÑA, M.L. y otros, **Dirección de la Producción**, Prentice Hall, 2003
- MIRANDA, F.J. y otros, **Manual de Dirección de Operaciones**, Thomson, 2005
- MIRANDA GONZÁLEZ, F.J.; RUBIO LACOBIA, S. y CHAMORRO MERA, A., **Dirección de Operaciones. Casos prácticos y recursos didácticos**, Paraninfo, 2014
- RODRIGO ILLERA, C., **Dirección de la Producción. Estrategias**, Editorial Ramón Areces, 2006
- RODRIGO ILLERA, C.; GANCEDO PRIETO, A., **Aspectos Estratégicos de la Dirección de la Producción. Teoría y Curso Práctico**, Editorial Ramón Areces, 2002
- SCHROEDER, R.G., **Administración de Operaciones. Toma de Decisiones en la Función de Operaciones**, 3, McGraw-Hill, 1992
- VELASCO SÁNCHEZ, J., **Organización de la Producción**, Pirámide, 2007
- CARNERO, M. C., **Problemas resueltos de administración de la producción y operaciones**, Paraninfo, 2013

Recomendacións

Outros comentarios

A asistencia ás sesións maxistras é obrigatoria e terase en conta na avaliación continua. A corrección dos exames finais será "cega".

En canto á aplicación dos principios da sustentabilidade da ONU e de Responsabilidade Social Global, nesta materia tamén se analizará a optimización dos recursos e a trazabilidade dos produtos na xestión da cadea de subministracións, para impulsar unha utilización sustentable, responsable e máis segura, velando por unha maior transparencia cara a consumidores e usuarios mediante o uso de tecnoloxías disruptivas como Blockchain.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección de recursos humanos				
Materia	Dirección de recursos humanos			
Código	V55G020V01303			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Pérez Troncoso, Emilio			
Profesorado	Pérez Troncoso, Emilio			
Correo-e	emilio.perez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	<p>Ao longo desta materia, búscase contextualizar a Función de RR.HH. no momento actual e reflexionar sobre as tendencias de futuro.</p> <p>O estudante poderá comprender a creación de valor a través da estratexia de RR.HH. e do desenvolvemento organizacional baseado na xestión do talento. Ademais, coñecerá diferentes metodoloxías e ferramentas para unha eficiente Dirección de Persoas.</p> <p>Búscase que o estudante adquira competencias para manexar os procesos fundamentais inherentes á xestión de capital humano desde a perspectiva de función estratéxica.</p>			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Lograr o manexo por parte do estudantado dos coñecementos e procesos propios da dirección e xestión de recursos humanos, mostrando compromiso coas consecuencias das súas decisións ou accións en calquera contexto de intervención, reflexionando sobre os seus propios posicionamentos.	CG1 CG2 CG5 CG13 CG14	CE6	CT4
Lograr por parte do estudantado o coñecemento e aplicación correcta das principais técnicas e ferramentas propias da dirección e xestión de recursos humanos.	CG3 CG13	CE6 CE7	

Lograr por parte do estudiantado a aplicación de ferramentas de procura, filtrado e interpretación da información relevante na área de recursos humanos.	CG1 CG5 CG8 CG9 CG13	CE6 CE10 CE16
Tomar decisións na procura de solucións a problemas relativos á situación socio-laboral da empresa, aplicando os métodos apropiados e emitindo os informes correspondentes.	CG1 CG5 CG8 CG9 CG10 CG13	CE12
Conseguir que o estudante fixe obxectivos, elabore estratexias e plans de acción coherentes coa súa contorna.	CG1 CG5 CG13	CE3 CE5 CE6 CE11 CE14

Contidos

Tema	
BLOQUE I: FUNDAMENTOS DE RR.HH.	Tema 1: A función de recursos humanos na empresa. Tema 2: Dirección de recursos humanos na empresa. Tema 3: Fontes básicas de información na toma de decisións de recursos humanos.
BLOQUE II: ACTIVIDADES DA DIRECCIÓN E XESTIÓN DE RR.HH.	Tema 4: Planificación de recursos humanos na empresa. Tema 5: Estratexias, procesos e técnicas de compensación e retribución. Tema 6: Estratexias, procesos e técnicas de recrutamento, selección e socialización. Tema 7: Estratexias, procesos e técnicas de desenvolvemento dos recursos humanos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas de forma autónoma	15	30	45
Estudo de casos	20	30	50
Lección maxistral	40	50	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	20	20
Traballo	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Os estudantes poden utilizar o horario de tutorías para resolver de forma personalizada dúbidas sobre cuestións teóricas ou prácticas
Estudo de casos	Os estudantes poden utilizar o horario de tutorías para resolver de forma personalizada dúbidas sobre cuestións teóricas ou prácticas

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas de valorarse a entrega de follas de traballos e exercicios forma autónoma	15	

Estudo de casos	Estudo de casos, análises de situacións, lecturas e investigacións, e traballo na aula co obxectivo de coñecer situacións reais de xestión de persoas, interpretar problemas, xerar alternativas de solución, reflexionar, debater e aprender.	20	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG10 CG14	CE3 CE5 CE6 CE7 CE10 CE12 CE14	CT4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final. Proba de avaliación escrita, individual, sobre contidos teóricos e prácticos da materia. Realizarase ao final do semestre. (50%)	65	CG1 CG2 CG5 CG13 CG14	CE3 CE6 CE7 CE12 CE14	
	Control. Proba de avaliación escrita, individual, sobre contidos teóricos e prácticos da materia. Realizarase á metade do semestre. (15%)				

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso (50%) poderá facer media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñanse 3,5 puntos ou máis, sobre un total de 10.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

-A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.

-A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.

-A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continúa (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gan, F., **Manual de Programas de Desenvolvemento de Recursos Humanos**, Ediciones Apóstrofe, 1996

Bibliografía Complementaria

Calle Durán, M.C.; Ortiz de Urbina, M, **Fundamentos de Recursos Humanos**, 2013

Pereda Marín, Santiago, **Dirección y gestión de recursos humanos por competencias**, 2011

Mondy, R., **Administración de recursos humanos**, 2010

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Econometría				
Materia	Econometría			
Código	V55G020V01304			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Caneda González, Anabel			
Profesorado	Caneda González, Anabel			
Correo-e	anabel.caneda@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia encádrase no primeiro cuadrimestre do segundo curso do grao. Trátase dunha materia para estudantes que xa completaron o primeiro curso, e que por tanto posúen formación nas disciplinas de matemáticas e estatística, un coñecemento básico das cales é moi importante para o estudo da econometría. Deste xeito, o estudante áchase preparado para abordar unha materia de análise como é a econometría, na que empregar os seus coñecementos estatísticos para construír modelos *económicos xenerais, que son aplicables en principio ao estudo e resolución de problemas dunha ampla variedade de materias relacionadas coa titulación.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Comprensión das técnicas econométricas básicas desde o punto de vista teórico e aplicado.	CG1	CE7	
	CG13		
Manexo das técnicas e ferramentas básicas para a cuantificación das relacións entre variables relevantes do mundo económico e empresarial.	CG13	CE12	
Capacidade de abordar de maneira eficaz problemas do ámbito empresarial utilizando o instrumental econométrico adecuado.	CG1	CE12	CT3
	CG2		
Habilidade para argumentar e obter conclusións de forma rigorosa a partir da evidencia empírica.	CG1		
	CG2		
	CG5		

Contidos	
Tema	
MODELIZACIÓN ECONOMÉTRICA	Definición e obxectivos do modelo econométrico Deseño e construción do modelo econométrico
MODELO DE REGRESIÓN LINEAL CLÁSICO (MRLC)	Especificación do modelo Hipóteses básicas do modelo Estimación e interpretación dos coeficientes estimados Propiedades dos estimadores Bondade de axuste Contrastes de hipóteses Predición Outras cuestións relacionadas co Modelo de Regresión Lineal Clásico
INCUMPRIMENTO DAS HIPÓTESES CLÁSICAS	Análise, consecuencias, diagnosis e posibles solucións do incumprimento das hipóteses clásicas

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Lección maxistral	20	20	40
Prácticas con apoio das TIC	18	18	36
Traballo tutelado	8	34	42
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	12	16
Observación sistemática	0	0	0
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	14	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, complementada co uso de medios audiovisuais, así como a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Prácticas con apoio das TIC	Nestas sesións de laboratorio informático aplicaranse os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para realizar supostos prácticos coa axuda dun paquete informático econométrico. Os estudantes traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor.
Traballo tutelado	Realización dun traballo no que se aplicarán os conceptos adquiridos na materia. Exporanse os resultados de devandito traballo. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo segundo a proposta do profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Realización dun traballo no que se aplicarán os conceptos adquiridos na materia. Exporanse os resultados de devandito traballo. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo segundo a proposta do profesor.
Prácticas con apoio das TIC	Nestas sesións de laboratorio informático aplicaranse os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para realizar supostos prácticos coa axuda dun paquete informático econométrico. Os estudantes traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Presentación de traballos propostos segundo as directrices do profesor. Avaliarase a comprensión da materia e a capacidade de transmisión de contidos.	20	CG1 CG2 CG5 CG13 CE7 CE12 CT3
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas realizadas ao final de cada tema e que facilitarán o seguimento do alumno.	20	CG1 CG2 CG5 CG13 CE7 CE12 CT3
Observación sistemática	Seguimento da presenza e actitude do estudante en todas as actividades a realizar.	10	CG1 CG2 CG13 CT3
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos/as deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	50	CG1 CG5 CE7 CE12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia requírese obter unha puntuación mínima de 3 no exame final (puntuado sobre 10).

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández-Jardón y otros, **Econometría Estática Aplicada**, 1ª ed., Tórculo Edicións, 1997

Gujarati, D. y Porter, D., **Econometría**, 5ª ed., McGraw-Hill, 2010

Wooldridge, J.M., **Introducción a la econometría: un enfoque moderno**, 5ª ed., CENGAGE Learning, 2013

Bibliografía Complementaria

Green, H.W., **Análisis Económico**, 3ª ed., Prentice Hall, 1998

Judge, G.G. y otros, **Introduction to the Theory and Practice of Econometrics**, 2ª ed., John Wiley & Sons, 1988

Stock, J.H. y Watson, M.M., **Introducción a la Econometría**, 3ª ed., Pearson, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía/V55G020V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estadística/V55G020V01204

Matemáticas: Matemáticas/V55G020V01104

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de *IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

As sesións de *tutorización poderanse realizar por medios *telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da

*webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas.

As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Contabilidade financeira II				
Materia	Contabilidade financeira II			
Código	V55G020V01401			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Crespo Cibrán, Miguel Ángel			
Profesorado	Crespo Cibrán, Miguel Ángel			
Correo-e	macrespo@yahoo.com			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O obxectivo xeral da materia é, unha vez dominados os fundamentos metodolóxicos da Contabilidade, as ferramentas da técnica contable e as normas de valoración elementais, profundar nas normas de elaboración da información contable plasmada nas contas anuais, co obxecto de que estas se convertan nun útil instrumento á hora de tomar decisións no ámbito empresarial. Con todo isto o estudante terá un coñecemento do modelo contable español.			

Competencias	
Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa.	CB2 CG1 CE4 CT3 CB3 CT5 CB4
Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial.	CB2 CG3 CE6 CT4 CB3 CG9 CE7 CB4 CG10 CE10 CG14

Contidos

Tema	
I. Os INVESTIMENTOS FINANCIEROS. ACTIVOS FINANCIEROS	I.1.- Instrumentos financeiros. I.2.- Activos financeiros. Concepto e clasificación. I.3.- Créditos comerciais e non comerciais. I.4.- Valores representativos de débeda. I.5.- Investimentos en instrumentos de patrimonio. I.6.- Reclasificación e baixa de activos financeiros. I.7.- Deterioración de valor dos activos financeiros
II. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.1) CAPITAL SOCIAL	II.1.- As fontes de financiamento na empresa: Concepto e clasificación. II.2.- O Capital Social: Problemática contable derivada da fundación da sociedade. II.3.- Contabilización dos incrementos de capital: Causas e tipos. II.4.- Contabilización das reducións de capital: Causas e tipos. II.5.- Do negocio sobre as propias accións.
III. FINANCIAMENTO BÁSICO: (I) PATRIMONIO NETO: (1) FONDOS PROPIOS: (1.2) RESERVAS	III.1.- A autofinanciación: Concepto e clases. III.2.- O resultado do exercicio e base de repartición. III.3.- Orde de prelación na distribución das ganancias. III.4.- Remuneración das accións. III.5.- As dotacións a reservas. Problemática contable das Reservas: Concepto, clases e funcionamento III.6.- Outros participes. III.7.- O resultado negativo: A absorción de perdas III.8.- Os resultados pendentes de aplicación
IV.- FINANCIAMENTO BASICA: (I) PATRIMONIO NETO. (2) AXUSTES POR CAMBIO DE VALOR. SUBVENCIONS, DOAZONS E LEGADOS RECIBIDOS	IV.1. Problemática dos activos financeiros dispoñibles para a venda. IV.2. Operacións de cobertura IV.3.- Subvencións, doazóns e legados recibidos.
V.- FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (1) PRESTAMOS E EMPRESTITOS	V.1.- Financiamento alleo a longo prazo: Concepto e clases. V.2.- Tipos de préstamos e empréstitos. V.3.- A imputación anual dos gastos financeiros plurianuais dos préstamos e empréstitos. V.4.- Problemática contable dos préstamos e empréstitos ordinarios. V.5.- Problemática contable dos empréstitos convertibles. V.6.- Problemática contable do leasing ou arrendamento financeiro
VI.- FINANCIACION BASICA: (II) PASIVO NON CORRENTE: (2) PROVISIONS	VI.1.- Provisións: Concepto. VI.2.- Problemática contable das provisiones. VI.3.- Provisión por desmantelamento, retiro ou rehabilitación do inmovilizado. VI.4.- Provisión para outras responsabilidades.
VII.- ACTIVO NON CORRENTE, O INMOBILIZADO TECNICO E Os INVESTIMENTOS INMOBILIARIOS.	VII.1.- Os investimentos fixos: Concepto, clases e función na empresa. VII.2.- Problemas valorativos. Inmovilizado material e intangible VII.3.- Investimentos inmobiliarios VII.4.- Activos non correntes mantidos para a venda VII.5.- A depreciación do inmovilizado como compoñente do resultado da unidade económica. VII.6.- Métodos de amortización: Prácticos e teóricos. VII.7.- Deterioración de valor de activos non correntes.
VIII.- CONTAS ANUAIS	VIII.1.- Marco xurídico das contas anuais VIII.2.- O Balance VIII.2.1.- Concepto e representatividade do Balance VIII.2.2.- Normas aplicables ao Balance de situación VIII.2.3.- Contido e estrutura do Balance VIII.3.- A conta de perdas e ganancias VIII.3.1.- Os gastos: Definición e recoñecemento VIII.3.2.- Os ingresos: Definición e recoñecemento VIII.3.3.- As distintas categorías dos resultados empresariais VIII.3.4.- O imposto sobre sociedades VIII.4.- O estado de cambios no patrimonio neto VIII.4.1.- O estado de ingresos e gastos recoñecidos VIII.4.2.- O estado total de cambios no patrimonio neto VIII.5.- O estado de fluxos de efectivo VIII.6.- A memoria

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Resolución de problemas	15	30	45
Seminario	2	4	6
Resolución de problemas de forma autónoma	2	3	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	16	18
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan supostos ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación de resultados. Emprégase como complemento da lección maxistral.
Seminario	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade nas que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver a análise e a resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada	
Probas	Descrición
Observación sistemática	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas de forma autónoma	Durante o curso o estudante será obxecto de probas escritas a fin de coñecer o seu grao de avance na materia, tanto como instrumento de autoevaluación como por parte do profesor. Estas probas serán obxecto de cualificación e configurarán o 30% da nota	30	CB2 CB3 CB5	CG1 CG3 CG5 CG10 CG13 CG14	CE4 CE6 CE7 CE10 CE12	CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	O 60% restante derivarase dun exame escrito de carácter global que se celebrará ao final da materia	60	CB2 CB3 CB5	CG1 CG3 CG5 CG10 CG13 CG14	CE4 CE6 CE7 CE10 CE12	CT5
Observación sistemática	O 10% outorgarase pola participación.	10	CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5 CG9 CG10 CG13 CG14	CE4 CE6 CE7 CE10 CE12 CE16	CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso poderá facer media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñanse 3 puntos ou máis sobre un total de 10.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD DE PEQUEÑAS Y MEDIANAS EMPRESAS,

PLAN GENERAL DE CONTABILIDAD,

Omeñaca García, Jesús, **CONTABILIDAD FINANCIERA: ADAPTADO AL PGC APROBADO POR RD 1514/2007 DE 16 DE NOVIEMBRE,** 2017,

Omeñaca García, Jesús, **SUPUESTOS PRACTICOS DE CONTABILIDAD FINANCIERA Y DE SOCIEDADES,** 2017,

Muñoz Jiménez, José, **CONTABILIDAD FINANCIERA,** 2008,

Wanden-Berghe, J.L., **Contabilidad Financiera II,** 2012,

Montesinos Julve, V., **Fundamentos de Contabilidad Financiera,** 2015,

Fernández Cuesta, C., **Introducción a la Contabilidad Financiera. Adaptado a la pequeña y mediana empresa,** 2014,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade e control de xestión/V55G020V01947

Análise contable e auditoría/V55G020V01948

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V55G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/V55G020V01301

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do ano académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegarase ao estudantado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Decisións de investimento				
Materia	Decisións de investimento			
Código	V55G020V01402			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Rodríguez López, Manuel			
Profesorado	Rodríguez López, Manuel			
Correo-e	marod@abanca.com			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Nesta materia preténdese dotar ao estudante dos coñecementos teóricos e a capacidade analítica para realizar as tarefas correspondentes á xestión financeira. Os coñecementos adquiridos serven como base previa para afrontar o estudo doutras materias do Grao.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer os principios básicos da xestión financeira de empresas	CG1	CE3 CE5
Coñecer o obxectivo financeiro e a súa relación coa actividade da empresa	CG1 CG14	CE3 CE5 CE16
Identificar e estimar a estrutura financeira adecuada en función do ciclo de explotación e actividade da empresa	CG1 CG3 CG10 CG11 CG14	CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16
Coñecer o concepto de investimento e o seu interrelación coa estrutura financeira e obxectivo financeiro	CG1 CG14	CE3 CE5 CE16
Coñecer e estimar as variables que inflúen nun investimento e aplicar as principais técnicas analíticas para determinar a rendibilidade dos investimentos	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14	CE7 CE10 CE11 CE12 CE16

Interpretar e dar a coñecer os diferentes resultados obxectivos na avaliación e rendibilidade de investimentos	CG1 CG10 CG11 CG13 CG14	CE7 CE11 CE12 CE16
Aplicar ferramentas informáticas na resolución de supostos prácticos de xestión financeira empresarial	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14	CE12 CE16
Coñecer e valorar a incidencia do risco na rendibilidade dos investimentos	CG1 CG3 CG10 CG14	CE7 CE11 CE12

Contidos

Tema	
1. Fundamentos da xestión financeira da empresa	- A función financeira da empresa: Evolución histórica das finanzas. O obxectivo financeiro. Competencias da función financeira da empresa. - Estrutura económico financeira da empresa: Os fluxos financeiros na empresa. O equilibrio entre as masas patrimoniais: O concepto de Fondo de Rotación. Os ciclos de actividade da empresa e o Período medio de Maduración. Principais cocientes para a análise económica-financieiro. - Metodoloxía de cálculo financeiro aplicable nas decisións de investimento. - Efectos do tempo sobre o valor do diñeiro: a inflación e o tipo de interese. Valor futuro de diñeiro: operacións de capitalización. Valor actual do diñeiro: operacións de actualización. Cálculo de rendas.
2. Concepto e clases de investimentos	- Concepto de investimento. Clasificación investimentos na empresa. Implicacións dos investimentos para a empresa.
3. Factores determinantes dun investimento	- Principais magnitudes para avaliar a rendibilidade dos investimentos. Estimación de fluxos de tesouraría.
4. Avaliación de investimentos	- Métodos estáticos de selección de investimentos. A taxa de actualización ou custo de capital da empresa. O criterio do valor capital. O criterio da TIR.
5. Interpretación e toma de decisións de investimento	- Xerarquización de proxectos en base ao valor capital e TIR: Condicións para a non concordancia entre ambos e punto de Fisher. Comparación da rendibilidade de varios investimentos: a homoxeneización. A inconsistencia da TIR. - A consideración do risco nas decisións de investimento. - Metodoloxías complementarias.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	30	45
Eventos científicos	6	8	14
Estudo de casos	12	12	24
Resolución de problemas	15	30	45
Traballo tutelado	6	12	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	1	2
Traballo	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos máis relevantes, a partir da base de material docente posto a disposición dos estudantes en plataforma e bibliografía indicada.
Eventos científicos	Conferencias, exposicións, debates.
Estudo de casos	Análise de casos reais empresariais.
Resolución de problemas	Actividades nas que se formulan problemas ou exercicios relacionados coa materia.
Traballo tutelado	Valoración do desenvolvemento e resolución dun caso de proxecto de investimento elaborado en grupo e supervisado en tutoría.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Análise de casos reais empresariais.
Resolución de problemas	Actividades nas que se formulan problemas ou exercicios relacionados coa materia.
Traballo tutelado	Valoración do desenvolvemento e resolución dun caso de proxecto de investimento elaborado en grupo e supervisado en tutoría.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final modalidade tipo test e resolución de casos prácticos.	60	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14	CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16
Traballo	Traballo na aula mediante resolución de casos/exercicios prácticos, tipo test e traballo fin de curso.	40	CG1 CG3 CG10 CG11 CG13 CG14	CE3 CE5 CE7 CE10 CE11 CE12 CE16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario obter unha nota mínima de 3 sobre 10 no exame final para poder facer media coa avaliación continua e así aprobar a materia.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Pisón Fernández, Irene, **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide,

Pindado García, J., **Finanzas empresariales**, Paraninfo,

Blanco Ramos, F. y Fernando Bolado, M., **Dirección Financiera I. Selección de inversiones**, Pirámide,

Cibrán Ferraz, P. y Villanueva Villar, M., **Gestión financiera: teoría y casos prácticos**, Tórculo,

Fernández Álvarez, A.I., **Introducción a las finanzas**, Civitas,

Hayat, S. y San Millán, A., **Finanzas en excel**, McGraw Hill,

López López, V.; Illanes Sánchez, J.C., **Casos de Economía de la Empresa: modelos y soluciones con excel**, Netbiblo,

Mascareñas Pérez, I.J., **Finanzas para directivos**, Pearson,

Suárez Suárez, A.S., **Decisiones óptimas de inversión y financiación**, Pirámide,

Vallelado González, E.; Azofra Palenzuela, V., **Prácticas de Dirección Financiera**, Pirámide,

Valls Martínez, M^a del Carmen, **Introducción a las Finanzas**, Pirámide,

Brigham, E.F and Erhardt, M., **Financial management: theory and practice**, South western Thompson learning,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Contabilidade financeira II/V55G020V01401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V55G020V01202

Empresa: Contabilidade financeira I/V55G020V01301

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección comercial I**

Materia	Dirección comercial I			
Código	V55G020V01403			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Quintana Cheda, Iago			
Profesorado	Quintana Cheda, Iago			
Correo-e	iago.quintana@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Introducir ao estudante nos conceptos crave da mercadotecnia, estudando as posibles estratexias comerciais e profundando nas ferramentas para a xestión da función de Mercadotecnia.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprensión dos conceptos básicos, o contido actual da mercadotecnia e o seu papel nas organizacións.	CE6 CE14
Saber aplicar os conceptos básicos da mercadotecnia ás organizacións.	CG1 CG5 CE6 CE14 CT3

Contidos

Tema
1. Introducción e contido da mercadotecnia
2. A planificación de mercadotecnia
3. Análise do mercado e dos consumidores
4. A segmentación de mercados

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	15	15	30
Presentación	10	20	30
Seminario	0	10	10
Debate	5	5	10
Lección maxistral	18	32	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	5	10
Traballo	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Os estudantes enfrontaranse, en grupo ou individualmente, a casos prácticos, reais ou figurados, nos cales aplicarán os coñecementos adquiridos durante as sesións maxistrais.
Presentación	Os estudantes presentarán, en grupo ou individualmente, as conclusións que obteñan do estudo de artigos de interese de autores relevantes, ou de casos de especial complexidade que deberán defender en público.

Seminario	Os estudantes poderán solucionar as súas dúbidas de traballos ou clases mediante un tempo específico de atención por parte do profesor.
Debate	Exporanse situacións para a súa resolución en grupo, nas cales cada estudante deberá achegar posibles solucións sobre a base da teoría comentada nas sesións maxistrais.
Lección maxistral	O profesor exporá os contidos teóricos necesarios para a realización dos traballos e probas de avaliación posteriores. En todas elas solicitarase a participación dos estudantes, para garantir a correcta comprensión do explicado e manter o adecuado nivel de atención.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Os estudantes defenderán en público as súas conclusións sobre artigos relevantes de autores de mercadotecnia, así como as propostas dos casos prácticos que se lle expoñan.
Presentación	Os estudantes defenderán en público as súas conclusións sobre artigos relevantes de autores de mercadotecnia, así como as propostas dos casos prácticos que se lle expoñan.
Seminario	Os estudantes defenderán en público as súas conclusións sobre artigos relevantes de autores de mercadotecnia, así como as propostas dos casos prácticos que se lle expoñan.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Estudo de casos	Avaliación de casos individuais e en grupo	5	CG5	CE6 CE14	
Presentación	Avaliación individualizada das presentacións realizadas.	10	CG1 CG5	CE6 CE14	CT3
Lección maxistral	Exame individual	60	CG1	CE6	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exames parciais individuais	15	CG1	CE6	
Traballo	Avaliación subxectiva dos traballos presentados	10	CG1 CG5	CE6 CE14	CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Kotler, P. et al., **Dirección de Marketing**, 12, Pearson Educación, 2006
- Kotler, P., **Introducción al Marketing**, 2, Prentice Hall, 2000
- Ries, A. et al., **Las 22 leyes inmutables del marketing**, McGraw Hill, 2004
- Ries, A. y Ries, L., **Las 22 leyes inmutables de la marca**, McGraw Hill, 2000

Ries, A. y Trout, J., **Posicionamiento: la batalla por su mente**, 2, McGraw Hill, 2002

Trout, J. et al., **El poder de lo simple**, Fundación Confemetal, 2014

Trout, J. y Peralba, R., **La estrategia según Trout**, McGraw Hill, 2004

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante da IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas.

As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Macroeconomía**

Materia	Macroeconomía			
Código	V55G020V01404			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Maldonado Fernández, Gabriela			
Profesorado	Maldonado Fernández, Gabriela			
Correo-e	gabriela.maldonado@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A macroeconomía céntrase no estudo da conduta da economía no seu conxunto. Analiza: o crecemento a longo prazo, as fluctuacións cíclicas da produción total, o desemprego e a inflación, a oferta monetaria e o déficit orzamentario e o comercio e as finanzas internacionais. Ademais estuda o efecto que ten sobre a economía a aplicación por parte dos gobernos de diferentes políticas económicas.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Lograr o manexo por parte dos estudantes da análise económica a través das súas ferramentas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar adecuadamente o problema.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG10	CE2 CE9	CT1
Comprender as bases de funcionamento da economía tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	CG1	CE2 CE9	
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e do seu contido.	CG6	CE16	
Espertar o interese dos estudantes respecto á análise dos efectos das políticas macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se expuxo	CG1 CG2 CG5	CE2 CE9	CT1

Contidos

Tema	
1. Introducción á Macroeconomía	Temas de estudo da Macroeconomía. A medición da actividade económica.
2. O mercado de bens	Modelo renda gasto. Curva IS.
3. Os mercados financeiros	A oferta e a demanda de diñeiro. A determinación do tipo de interese. O Banco Central. O multiplicador monetario. A curva LM.

4. Análise conxunta dos mercados de bens e financeiros: o modelo IS-LM	Obtención da curva de demanda.
5. O mercado de traballo	Variables relevantes do mercado de traballo. Determinación de salarios. Determinación de prezos. Taxa de paro natural.
6. Análise conxunta de todos os mercados: o modelo OA-DÁ	A obtención da curva de oferta. O equilibrio a curto e medio prazo.
7. A curva de Phillips	
8. A inflación, a actividade e o crecemento da cantidade de diñeiro	
9. Macroeconomía nunha economía aberta	Tipos de cambio. Mercado de divisas. Balanza de pagos e tipos de cambio. Mercados financeiros e tipos de cambio.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	52	80
Resolución de problemas	10	22	32
Traballo tutelado	8	16	24
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	8	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Nas clases teóricas expóranse os principais contidos dos distintos temas, desenvolvendo con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é necesario que o alumnado lea con anticipación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas resolveranse exercicios que se lle proporcionarán ao alumnado con antelación para que os solucione antes da clase. Dese modo, identificarán; aquelas cuestións que lle resultan máis dificultosas e poderán dirimir as súas dúbidas na clase.
Traballo tutelado	Realizaranse exercicios e lecturas complementarias dirixidas a afianzar os coñecementos adquiridos polo estudantado nas clases teóricas e prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas á hora de realizar os problemas e exercicios expostos tanto nas sesións teóricas como nas prácticas. Asesoraráselles tamén coafinalidade de que alcancen os obxectivos previstos no programa e poidan resolver de forma autónoma os exercicios que se lles expoñen.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse dous controis parciais. Estes controis incluírán exercicios prácticos e/ou preguntas curtas ou tipo test e suporán un 25% da nota final. Ademais o alumnado terá que facer pola súa conta e entregar para a súa corrección exercicios e problemas. Existe ademais a opción de realizar exercicios voluntarios e un traballo sobre un libro que o profesor lle indicará no seu momento. Estas tarefas obrigatorias e/ou voluntarias, así como a participación activa nas clases e tutorías, suporá un 15% da nota final	40	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG10	CE2 CE16	CT1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Ao final do semestre realizarase un exame de toda a materia, no que se valorarán os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos ao longo do curso. a corrección do exame final é cega.	60	CG1 CG2 CG5 CG6 CG8 CG10	CE2 CE16	CT1

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Blanchard, O, **Macroeconomía**, 7ª edición, Pearson, 2017

Bibliografía Complementaria

Belzunegui, B.; Cabrerizo J.; Padilla R. y Valero I., **Macroeconomía: Problemas y ejercicios resueltos**, 2ª edición, Prentice Hall, 2007

Mankiw, N. G., **Macroeconomía**, 8ª edición, Antoni Bosch, 2014

Huerta de Soto, J., **Dinero, crédito bancario y ciclos económicos**, 5ª edición, Unión Editorial, S.A., 2011

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Políticas económicas/V55G020V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Microeconomía/V55G020V01101

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións. Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Políticas económicas				
Materia	Políticas económicas			
Código	V55G020V01405			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Martínez Martínez, María Dolores			
Profesorado	Martínez Martínez, María Dolores			
Correo-e	dmartinez@afundacion.org			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia proporciona aos estudantes unha visión das principais políticas económicas de curto prazo aplicadas nos últimos anos. Para iso estúdanse os principais obxectivos de estabilización conxuntural, as características das ferramentas monetarias, fiscais, comerciais, cambiarias e as principais políticas sectoriais.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Os estudantes son capaces de identificar os principais agregados que definen os obxectivos de política económica e as políticas para alcanzalos, distinguindo entre políticas macro e microeconómicas. Ademais, os estudantes han de comprender o papel do diñeiro e das institucións monetarias, así como os mecanismos de transmisión da política monetaria nunha economía pechada e nunha economía aberta con diferentes réximes cambiarios.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE2 CE12 CE13 CE16	CT1 CT5
Os estudantes son capaces de analizar e discutir as recentes decisións de política económica que levaron a cabo as diferentes institucións públicas e en que medida a actual crise económica condicionou tales decisións e limitado os seus efectos.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE2 CE12 CE13 CE14	CT1 CT5
Os estudantes comprenden os efectos e limitacións da política fiscal.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE2 CE12 CE13 CE14 CE16	CT1 CT5

Os estudantes son capaces de interpretar os informes das principais institucións económicas relativos á política económica e manexar e analizar os principais datos que ofrecen as estatísticas económicas relativas a estes temas.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE2 CE12 CE13 CE14 CE16	CT1 CT5
---	---	-------------------------------------	------------

Contidos

Tema	
Introdución	Conceptos básicos. Tipoloxía de políticas. Limitacións da Política Económica.
Obxectivos de política económica	Principais obxectivos da política económica: emprego, estabilidade de prezos, crecemento económico e redistribución da renda. Marco teórico e indicadores.
Política monetaria	Institucións. Variables e relacións monetarias. Instrumentos de política monetaria e mecanismos de transmisión. Experiencias de política monetaria.
Política fiscal	Bases teóricas. Instrumentos de política fiscal. Déficit e débeda pública.
Política económica exterior	O equilibrio externo. Instrumentos de política exterior. A política económica nunha economía aberta.
Políticas microeconómicas	Política de I+D+i. Política de competencia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	50	75
Seminario	20	26	46
Traballo tutelado	1	12	13
Resolución de problemas	4	8	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas, procedimentais, de comprensión, procura e tratamento de datos, entre outras; relacionadas coa materia obxecto de estudo. Realización de traballos relativos aos contidos das políticas económicas pautados polo profesor. Farase en grupos reducidos.
Traballo tutelado	Realizarase de forma individual ou por parellas. Presentación individual ou por pares dun tema vinculado coa materia que será publicado no site específico da materia https://politicaseconomicasadeieside.weebly.com/
Resolución de problemas	Análise dos principais datos que ofrecen as estatísticas económicas relativas á materia, participación activa nos debates...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Durante as prácticas corríranse os exercicios propostos e resolveranse as dúbidas de forma personalizada.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	Para a valoración teranse en conta as actividades realizadas, como son: desenvolvemento de temas mediante o uso de material bibliográfico, tratamento de datos, capacidade de análise, conclusións e comentario de temas de actualidade relacionados coa materia, diferenciando as diferentes medidas de políticas económicas segundo obxectivos.	10	CG1 CG2 CG5 CG13 CG14 CE2 CE12 CE16 CT1 CT5

Traballo tutelado	Realización de traballos relacionados coas políticas económicas pautados polo profesor e referente aos temas impartidos na materia. Realizarase nos grupos reducidos de traballo.	20	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG14	CE2 CE16	CT1 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame parcial. O exame dividirase en 2 partes: Primeira parte preguntas tipo test e segunda parte preguntas de desenvolvemento cunha parte práctica.	20	CG1 CG5 CG14	CE2 CE12 CE13	CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final. O exame dividirase en 2 partes: Primeira parte preguntas tipo test e segunda parte preguntas de desenvolvemento cunha parte práctica.	50	CG1 CG5 CG14	CE2 CE12 CE13	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os traballos que non estean debidamente referenciados e/ou que teñan a bibliografía presentada incorrectamente, recibirán unha nota de 0. Os traballos con plaxio obterán unha nota de 0.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Será necesario obter unha nota mínima de 4 sobre 10 no exame final para poder facer media coa avaliación continua e así aprobar a materia.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Cuadrado Roura, J. R., **Política Económica. Elaboración, objetivos e instrumentos**, 5ª ed., McGraw Hill, 2015

Ochando, C. (coord.), **Objetivos e instrumentos de las políticas económicas coyunturales**, Tirant lo Blanch, 2015

Morán Álvarez, J.C., **Claves para el diseño de la política económica en la actualidad**, 1ª ed., Pirámide, 2014

Fernández Díaz, A. y otros, **Política económica**, 4ª ed., McGraw Hill, 2011

Krugman, P. y Obstfeld, M., **Economía internacional: teoría y política**, Pearson Educación, 2012

Marín Quemada, J. M. y García Verdugo, J., **Bienes públicos globales, política económica y globalización**, 2ª, 2008

Torres López, J., **Economía política.**, 2013

García Reche, A. (coord.), **Política económica sectorial y estructural**, Tirant lo Blanch, 2003

Blanchard, O. et al., **Rethinking Macroeconomic Policy**, IMF Staff Position Note, 2011

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Macroeconomía/V55G020V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía española e mundial/V55G020V01201

Economía: Microeconomía/V55G020V01101

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudantes de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Decisións de financiamento				
Materia	Decisións de financiamento			
Código	V55G020V01501			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Sánchez-Montaña Puga, Carlota			
Profesorado	Sánchez-Montaña Puga, Carlota			
Correo-e	csanchezp@afundacion.org			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia de decisións de financiamento permitirá ao estudante identificar as distintas fontes de financiamento ao servizo da empresa, coñecendo o funcionamento de cada alternativa financeira, así como as súas vantaxes e inconvenientes e estimando o custo real que supón para a empresa.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Describir as alternativas financeiras existentes.	CG1	CE6	CT3
	CG5	CE7	
	CG8	CE12	
	CG14	CE15	
Determinar as distintas fontes financeiras existentes no sistema financeiro.	CG3	CE1	CT3
	CG4	CE6	
	CG9	CE9	
	CG14	CE11	

Estimar o custo das fontes financeiras.	CG1 CG3 CG10 CG13 CG14	CE8 CE9 CE11 CE12 CE15	CT4
Tomar decisións en función dos resultados das distintas alternativas financeiras.	CG1 CG2	CE7 CE8 CE9	CT3 CT4 CT5
Asesorar sobre decisións sobre investimento e financiamento.	CG2 CG4 CG5 CG8 CG10 CG14	CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE15	CT3 CT4 CT5
Coñecer a estrutura do sistema financeiro español.	CG14	CE2	

Contidos

Tema

O financiamento no sistema financeiro.

O custo das distintas fontes de financiamento.

O custo medio do financiamento da empresa.

Tómaa de decisións de financiamento.

As decisións de investimento e financiamento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28.5	42.5	71
Traballo tutelado	5	25	30
Resolución de problemas	21	28	49

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos.
Traballo tutelado	Realización de traballo individual sobre desenvolvemento sustentable e presentación.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios prácticos en grupos de traballo como complemento á explicación teórica dos contidos da materia. Resolución conxunta cos estudantes e atención personalizada do docente. Resolución de dúbidas aos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de casos: Aprendizaxe colaborativo entre o profesor e o estudante, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do estudiantado relacionados coa materia. Tutoría en grupo: Aprendizaxe colaborativo entre o profesor e o estudante, ben individualmente ou en grupos reducidos para a resolución de dúbidas e consultas do estudiantado relacionados coa materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Realizárase traballo individual sobre o plan de acción de UE para financiar o desenvolvemento sustentable.	10	

Resolución de problemas	Exame Final. (60%)	90	CG1	CE6	CT3
	Realizárase un control para valorar os coñecementos adquiridos até o momento (30%)		CG2	CE8	CT4
			CG3	CE10	CT5
			CG5	CE11	
			CG8	CE12	
			CG9	CE15	
			CG10		
			CG13		
			CG14		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Sesto Pedreira M.A. y De Pablo Redondo, R., **Guía Didáctica de Fundamentos de Inversión y Financiación**, UNED,

Gómez Bezares, F. y otros, **Inversión y financiación empresarial. Selección temática de lecturas**, SPRI,

Pisón Fernández, I., **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide,

Suárez Suárez, A., **Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa**, Pirámide,

Arroyo Rodríguez, A.M. y Prat Rodrigo M., **Dirección financiera**, Deusto,

Lassala Navarré, C. y otros, **Dirección financiera: Medios de Financiación empresarial**, Pirámide,

Álvarez González, A., **Medios de pago y operaciones de financiación**, Rama,

Boedo Vilabella, L., **Las fuentes de financiación y su coste**, Netbiblo,

Partal Ureña, A.; Moreno Bonilla, F.; Cano Rodríguez, M. y Gómez Fernández-Aguado, **Dirección Financiera de la Empresa**, Ediciones Pirámide,

Lassala Navarré, C; Medal Bartual, A; Navarro Miguel, V; Soler Monilla, A., **Dirección Financiera II**, Pirámide,

Partal Ure, A.; Moreno Bonilla, F.; Cano Rodríguez, M. y Gómez Fernández-Aguado, **Introducción a las finanzas empresariales**, Pirámide,

Robles Elez-Villaróel, J.F., **Decisiones Financieras para tiempos de crisis**, Instituto Superior de Técnicas y Prácticas Bancarias,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V55G020V01202

Decisións de investimento/V55G020V01402

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección comercial II				
Materia	Dirección comercial II			
Código	V55G020V01502			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Negreira del Río, Jesús			
Profesorado	Negreira del Río, Jesús			
Correo-e	jesus.negreira@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións

Resultados de aprendizaxe		Competencias	
Resultados de aprendizaxe			
Adquirir coñecementos e dominio das ferramentas do programa de mercadotecnia da empresa		CG1 CG5 CG13	
Aplicar e pór en marcha estratexias comerciais de produto, tanto individualmente como en grupo		CG1 CG5 CG9 CG13	CE14
Aplicar e pór en marcha estratexias comerciais de prezo, tanto individualmente como en grupo		CG1 CG5 CG9 CG13	CE14
Aplicar e pór en marcha estratexias comerciais de comunicación, tanto individualmente como en grupo		CG1 CG5 CG9 CG13	CE14
Aplicar e pór en marcha estratexias comerciais de distribución, tanto individualmente como en grupo		CG1 CG5 CG9 CG13	CE14

Contidos	
Tema	
A proposta de valor da empresa e a súa tangibilización na mercadotecnia mix	O valor da empresa. A mercadotecnia mix
A definición da oferta: política de produto e prezo Produto. Prezo	
Diferenciación da empresa no mercado: políticas de distribución e comunicación Comunicación. Distribución	

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	4	5	9
Resolución de problemas	5	5	10
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	32.5	42.5
Estudo de casos	10	10	20

Lección maxistral	22	45.5	67.5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Realizase a exposición por parte do estudantado ante o docente e o resto de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, traballo tutelado... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os estudantes, mediante o traballo en grupo, elaboran un documento sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade de equipo que esixe ao mesmo tempo traballo autónomo do estudante que inclúe o coñecemento e a posta en práctica dos fundamentos teóricos que soportan a materia, a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, análise, síntese e redacción, e proposta dun plan de acción específico resposta ao problema exposto.
Estudo de casos	Actividade na que o profesor entrega aos estudantes para a súa análise individual e posterior discusión na aula casos representativos de situacións e/ou problemas empresariais. O estudante deberá analizar a información, identificar o problema, propor solución e argumentar esta, por escrito e a través da exposición ante un grupo de estudantes e/ou o conxunto da clase das principais conclusións alcanzadas na reflexión.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Requírese a participación activa do estudantado na aula a través de exposicións e debates. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material entregado polo profesor e que se consulte a bibliografía recomendada para completar a información co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas cuestións e preguntas expostas ao longo da clase. En ningún caso as transparencias entregadas polo profesor constitúen material suficiente sobre o contido da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O estudante será atendido polo profesor no tempo e lugar de tutoría establecido ao efecto, sen prexuízo da dispoñibilidade que o profesor ofrece ao estudante de prestarlle aquel apoio que este puidese demandar, preferentemente a través de medios electrónicos, pero tamén mediante atención persoal nas instalacións docentes
Presentación	O estudante será atendido polo profesor no tempo e lugar de tutoría establecido ao efecto, sen prexuízo da dispoñibilidade que o profesor ofrece ao estudante de prestarlle aquel apoio que este puidese demandar, preferentemente a través de medios electrónicos, pero tamén mediante atención persoal nas instalacións docentes
Resolución de problemas	O estudante será atendido polo profesor no tempo e lugar de tutoría establecido ao efecto, sen prexuízo da dispoñibilidade que o profesor ofrece ao estudante de prestarlle aquel apoio que este puidese demandar, preferentemente a través de medios electrónicos, pero tamén mediante atención persoal nas instalacións docentes.
Aprendizaxe baseado en proxectos	O estudante será atendido polo profesor no tempo e lugar de tutoría establecido ao efecto, sen prexuízo da dispoñibilidade que o profesor ofrece ao estudante de prestarlle aquel apoio que este puidese demandar, preferentemente a través de medios electrónicos, pero tamén mediante atención persoal nas instalacións docentes.
Estudo de casos	O estudante será atendido polo profesor no tempo e lugar de tutoría establecido ao efecto, sen prexuízo da dispoñibilidade que o profesor ofrece ao estudante de prestarlle aquel apoio que este puidese demandar, preferentemente a través de medios electrónicos, pero tamén mediante atención persoal nas instalacións docentes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Presentación plan de mercadotecnia	10	CG5 CG9

Aprendizaxe baseado en proxectos	Exercicio en equipos "Deseñando a proposta de valor" e Proxecto plan de mercadotecnia	20	CG1 CG5 CG9 CG13	CE14
Estudo de casos	Análise e presentación da solución a un caso problema entregado polo profesor	10	CG1 CG13	CE14
Lección maxistral	Exame escrito final	50	CG1 CG5	CE14
Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test, catro respostas e unha válida, aproximadamente na parte central do semestre	10	CG13	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia requírese satisfacer dúas condicións: (1) obter unha puntuación mínima de 5 puntos no conxunto das probas a avaliar e (2) obter como mínimo unha puntuación de 3 no exame final (puntuado sobre 10). A puntuación obtida pola participación, así como a realización e entrega de todas aquelas tarefas establecidas polo profesor (casos, exercicios, supostos, exposicións, memorias, ...), mantense nas convocatorias de xaneiro e xullo do curso académico en vigor, pero non se gardará para os cursos sucesivos.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou *disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

□ ARTAL CASTELLS, M., **Dirección de ventas: organización del departamento de ventas y gestión de vendedores**, 15ª ed., Esic Editorial, 2017

G. BOBADILLA, L.M., + **Ventas**, 4ª ed., Esic Editorial, 2011

□ KOTLER, P.; Lane, K; CÁMARA, D.; GRANDE, I., **Dirección de Marketing**, 14ª, Ed. Addison-Wesley, 2012

□ PERREAULT, W.D.; McCARTHY, E.J., **Basic Management, A Global-Managerial Approach**, 15e., McGraw-Hill, 2006

□ SAINZ DE VICUÑA, J.M., **Plan de marketing en la práctica**, 22ª ed., ESIC Editorial, 2018

TRESPALACIOS G., J.A; VÁZQUEZ C., R.; BELL A., L., **Investigación de Mercados**, Thomson, 2005

OSTERWALDER, A.; PIGNEUR, Y. y SMITH, A., **Diseñando la propuesta de valor. Como crear los productos y servicios que tus clientes están esperando**, 6ª ed., Deusto, 2019

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Comunicación e publicidade/V55G020V01944

Creación de empresas e business plan/V55G020V01937

Mercadotecnia dixital e relacional/V55G020V01945

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dirección comercial I/V55G020V01403

Outros comentarios

Esta guía docente esta; redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dirección estratéxica**

Materia	Dirección estratéxica			
Código	V55G020V01503			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Pereira Otero, Begoña			
Profesorado	Pereira Otero, Begoña			
Correo-e	begona.pereira@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia impartirase integramente en inglés, por tanto, é imprescindible que os estudantes acrediten, con anterioridade, estar en posesión dun certificado oficial acreditando un nivel B2 de inglés.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Identificar os valores, recursos e capacidades da empresa que permitan a creación de vantaxes sustentables para os stakeholders	CG1 CG14	CE1 CE3 CE5
Analizar as oportunidades e ameazas que presenta a contorna externa para a toma de decisións nun sector específico.	CG1	CE5 CE11 CE12 CE13
Formular as estratexias competitivas máis adecuadas para dar resposta aos retos da contorna no ámbito dunha empresa e facelo tendo en conta a Responsabilidade Social Corporativa.		CE3 CE11 CT4 CT5
Describir as estratexias dunha empresa e os métodos utilizados	CG1 CG13 CG14	CE11

Integrar os diferentes enfoques teóricos e as distintas visións de carácter persoal dun equipo de traballo na realización dun proxecto común.	CG2 CG5 CG8 CG9 CG13	CE5 CE13	CT1 CT2 CT3
Os estudantes serán capaces de deseñar, nun equipo de traballo, a estratexia competitiva e corporativa dunha empresa concreta.	CG5 CG8 CG9 CG10 CG11	CE1 CE11 CE12	CT1 CT5

Contidos

Tema

1. Conceptos básicos da Dirección Estratéxica
2. Misión e Obxectivos empresariais
3. Análise da contorna xeral
4. Análise da contorna específica
5. Análise interna da empresa
6. Vantaxes e estratexias competitivas
7. Estratexias corporativas. Deseño e posta en marcha
8. Implantación e control da estratexia

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	21	20	41
Lección maxistral	25	30	55
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	20	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Analízanse casos, reais ou ficticios, coa finalidade de coñecer, interpretar, resolver, reflexionar, debater, para propor solucións aos problemas expostos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia. Daranse as directrices para a realización dos exercicios e traballos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas que o estudante mantén co profesor para o asesoramento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos	Entrevistas que o estudante mantén co profesor para o asesoramento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Entrevistas que o estudante mantén co profesor para o asesoramento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Estudo de casos, análises de situacións, lecturas e investigacións, e traballo na aula, co obxectivo de coñecer as situacións empresariais, interpretar problemas, xerar alternativas de solución, reflexionar, debater e aprender.	15	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG14 CE1 CE3 CE5 CE12 CE13 CT2 CT3

Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final. Proba de avaliación escrita, individual, sobre contidos teóricos e prácticos da materia que se realizará ao final do semestre.	50	CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE11 CE12	CT3 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proxecto individual sobre proceso de dirección estratéxica nunha empresa real. Definición de misión e obxectivos empresariais, análises da contorna xeral e específica, análise de competencias e vantaxes competitivas, estratexias de desenvolvemento de negocio, implantación e control de estratexias.	20	CG1 CG2 CG10 CG11 CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE12	CT1 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame metade cuadrimestre. Proba de avaliación escrita, individual, sobre contidos teóricos e prácticos da materia.	15	CG1 CG13 CG14	CE1 CE5 CE12	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso (50%) poderá facer media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas, sempre que nesta proba obtéñase 3,5 puntos ou máis, sobre un total de 10. O plaxio será severamente penalizado. Non se aceptarán traballos, ou presentacións, fóra de prazo.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Navas López, J.E. y Gerras Martín, L.A., **La dirección estratégica en la empresa. Teoría y aplicaciones**, 5ª, Civitas, 2015

Navas López, J.E. y Guerras Martín, L.A., **Fundamentals of Strategic management**, 1ª, Civitas, 2013

Johnson, G.; Whittintong, R.; Angwin, D.; Regner, P. and Scholes, K., **Fundamentos de Estrategia**, 1ª, Pearson Educación, 2010

Johnson, G.; Whittington, R et al., **Exploring Strategy: Test and Cases**, 10th, Pearson, 2014

Navas López, J.E. y Gerras Martín, L.A., **Casos de Dirección Estratégica**, 5ª, Civitas-Thompson Reuters, 2014

Ribeiro et al., **Cases of Strategic Direction**, Pearson Education, 2012

Fernández Sánchez, Esteban, **Dirección Estratégica de la Empresa**, Delta, 2004

Recomendacións

Outros comentarios

É imprescindible estar en posesión dun nivel B2 de inglés para cursar esta materia.

A asistencia a clase é obrigatoria e terase en conta na avaliación continua.

A corrección dos exames finais será "cega".

Esta guía docente está redactada polo coordinador en inglés. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en inglés.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Réxime fiscal da empresa I**

Materia	Réxime fiscal da empresa I			
Código	V55G020V01504			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Cuadrado Ramos, José Daniel			
Profesorado	Cuadrado Ramos, José Daniel			
Correo-e	daniel.cuadrado@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	<p>Na materia examínase, desde un punto de vista fiscal, teórico e práctico, o sistema impositivo vixente relacionado coa empresa.</p> <p>Analizaremos cales son os distintos feitos impoñibles que obrigan á sociedade ou persoa xurídica, ou ao autónomo, como persoa física, a ter que pagar un tributo. Identificaremos os mesmos así como a forma, prazo e procedemento que temos para declaralos. De igual maneira estudaremos os procedementos administrativos de inspección, xestión e recadación que a Facenda Pública ten para esixir o cumprimento das nosas obrigacións fiscais; así como os dereitos que o administrado ten para defenderse.</p> <p>Todo iso, axudaranos a medir e valorar o custo impositivo das decisións que se adopten, e a carga administrativa que xera. Así mesmo permitiranos, a feixes, analizar e desenvolver as técnicas de planificación fiscal en relación, especialmente, coa nosa tesouraría ou caixa.</p>			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade nas decisións económicas.	CG13	CE4	CT1
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente.	CG1 CG3 CG10	CE16	
Entender os efectos da tributación sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades económicas e alteracións patrimoniais.	CG1 CG10	CE4 CE8	
Potenciar a capacidade de traballar en equipo buscando atopar as mellores solucións tributarias.	CG9 CG13		CT1
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudo de casos	CG1 CG5 CG10	CE8	

Contidos

Tema	
Parte I: Introducción ao Sistema Fiscal	Obxectivos básicos. A organización da materia. O método de traballo e a súa avaliación.
Tema 1: Obxectivos e metodoloxía da materia.	

Tema 2: Caracterización do Sistema Fiscal Español e bases para a fiscalidade persoal e empresarial.	O papel dos Impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. Características básicas das principais figuras tributarias.
Parte II: O Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte e unidade familiar, rendas suxeitas e exentas, período impositivo.
Tema 3: Introducción ao IRPF.	
Tema 4: Renda das Persoas Físicas.	Rendementos de traballo, rendementos de capital, ganancias e perdas patrimoniais.
Tema 5: Rendas de Empresarios e Profesionais individuais.	Elección do réxime de estimación de renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva.
Tema 6: Liquidación do IRPF.	Integración e compensación das rendas. Mínimo Persoal e Familiar. Cota íntegra e deducións.
Parte III: O Imposto sobre Sociedades.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte, resultado contable e base imponible. Período impositivo. Imputación temporal de ingresos e gastos.
Tema 7: Introducción ao IS.	
Tema 8: Operacións determinantes da Base Imponible.	Gastos non deducibles. Amortizacións. Arrendamento financeiro. Deterioración do Valor e Transmisións Patrimoniais.
Tema 9: Liquidación do IS.	Proceso Liquidatorio. Cota íntegra. Deducións.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	4	10	14
Resolución de problemas de forma autónoma	1	5	6
Seminario	1	4	5
Lección maxistral	39	0	39
Estudo de casos	0	10	10
Prácticas con apoio das TIC	0	12	12
Obradoiro	5	23	28
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	10	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	15	0	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	O estudante ou un grupo de estudantes exporá ante o docente e un grupo de estudantes un tema dos contidos da materia, en base a situacións reais.
Resolución de problemas de forma autónoma	O estudante deberá resolver de forma razoada e xustificada, problemas que se expoñan relacionados coa materia.
Seminario	O docente manterá entrevistas e reunións co estudante para asesoralo e guíalo no desenvolvemento dos seus traballos, estudos e prácticas.
Lección maxistral	O profesor exporá e explicará os aspectos máis relevantes dos distintos temas que integran a materia. O obxectivo é que estas constitúan unha base de coñecemento para logo desenvolvelo de forma práctica.
Estudo de casos	O estudante deberá resolver en base á lexislación aplicable, casos que se entregarán para resolver posteriormente de modo conxunto.
Prácticas con apoio das TIC	O estudante deberá poder confeccionar liquidacións de impostos utilizando as ferramentas que a Axencia Tributaria pon á súa disposición.
Obradoiro	O estudante deberá coñecer a documentación existente nas empresas e en base á actividade das mesmas que operacións deben realizar en cumprimento da lexislación fiscal.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	O profesor atenderá, de forma individual ou en grupo, as cuestións relativas a dúbidas que poidan xurdir na resolución do caso exposto na clase práctica ou nas sesións maxistras. O profesor responderá as dúbidas que o estudantado poida ter sobre a materia.
-----------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	TRABALLOS REALIZADOS	15	CG1 CE4 CG3 CE8 CG5 CE16 CG9

Estudo de casos	RESPOSTAS E PARTICIPACIÓN EN CLASE	10	CG1 CG3 CG5 CG9 CG10	CE8 CE16	CT1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase un exame parcial non liberatorio da materia que formará parte da avaliación continua.	15	CG1 CG5 CG10 CG13	CE4 CE8	CT1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Ao final do semestre haberá un exame final cunha parte teórica e unha práctica. A parte teórica, será o 50%, e consistirá en 4 pregunta que valerán 1 punto cada unha das 3 primeiras e 2 puntos últimaa. A parte practica, será o 50%, consistirá en plasmar e resolver, a partir dun texto, un problema práctico.	60	CG1 CG5 CG10 CG13	CE4 CE8	CT1

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso (60%) só fará media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñase máis de 3,5 puntos, sobre un total de 10. Doutro xeito, poríase a nota obtida nese exame como *notal final.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Martín Queralt y otros, **Curso de derecho financiero y tributario**, Última Edición, Tecnos,

Código Tributario, Última Edición, Aranzadi,

Cuadrado Ramos, J.D., **Principios de Derecho Fiscal**, 2ª Edición, Rama, 2018

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente esta redactada polo coordinador en castelán e galego. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Planificación financeira				
Materia	Planificación financeira			
Código	V55G020V01702			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Mariño Garrido, M ^a Teresa			
Profesorado	Mariño Garrido, M ^a Teresa			
Correo-e	teresa.marino@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é que o estudante coñeza como realizar un diagnóstico da empresa, valore as súas necesidades financeiras e poida elaborar unha planificación financeira en base á estratexia empresarial			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Saber facer un diagnóstico das necesidades financeiras dunha empresa	CG1 CG2 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Elaborar a planificación financeira a curto prazo dunha empresa	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Elaborar a planificación financeira a longo prazo dunha empresa	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
1. Conceptos xerais de planificación financeira. Análise e interpretación de estados financeiros	1.1 Estados financeiros 1.2 Introducción á planificación financeira
2. Diagnóstico económico-financeiro	2.1 O diagnóstico financeiro 2.2 Técnicas e métodos
3. Estados financeiros previsionales a curto prazo	3.1 Orzamento de tesouraría 3.2 Contas de perdas e ganancias previsionales 3.3 Balances previsionales
4. Estados financeiros previsionales a longo prazo	4.1 Estado de necesidades e recursos 4.2 Contas de perdas e ganancias previsionales 4.3 Balances previsionales

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	30	45
Eventos científicos	6	8	14
Estudo de casos	12	22	34
Resolución de problemas	12	24	36
Traballo tutelado	7	14	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Eventos científicos	Conferencias, exposicións, debates.
Estudo de casos	Análise dun caso real empresarial.

Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula como complemento das sesións maxistras con resolución de problemas e/ou exercicios guiada polo docente.
Traballo tutelado	Presentación por parte do estudante dun tema obxecto de interese da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	
Traballo tutelado	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas	Exame final modalidade tipo test e resolución de casos prácticos	60	CG1	CE1	CT1
			CG2	CE5	CT2
			CG3	CE6	CT3
			CG5	CE7	CT4
			CG8	CE9	CT5
			CG9	CE10	
			CG10	CE11	
			CG11	CE12	
			CG12	CE13	
			CG13	CE14	
			CG14	CE15	
				CE16	
Traballo tutelado	Traballo na aula mediante resolución de casos/exercicios prácticos, tipo test e traballo fin de curso	40	CG1	CE1	CT1
			CG2	CE5	CT2
			CG3	CE6	CT3
			CG5	CE7	CT4
			CG8	CE9	CT5
			CG9	CE10	
			CG10	CE11	
			CG11	CE12	
			CG12	CE13	
			CG13	CE14	
			CG14	CE15	
				CE16	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota de corte do exame final (60% nota final) ao terminar o cuadrimestre fíxase en 3 para facer media coa avaliación continua (40% nota final).

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Cibrán, P.; Prado, C.; Huarte, C. y Crespo, M.A., **Planificación Financiera**, 2013,

Cibrán, P.; Villanueva, M., **Gestión Financiera. Teoría y casos prácticos**, 2005,

Cibrán, P.; Villanueva, M.; Fernández, T., **Planificación Financiera Teoría y Casos prácticos**, 2008,

Mariño Garrido, T., **Claves para el análisis económico-financiero**, 2009,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Contabilidade financeira II/V55G020V01401

Decisións de investimento/V55G020V01402

Decisións de financiamento/V55G020V01501

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégaselle ao estudantado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

As sesións de *tutorización poderanse realizar por medios *telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da

*webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas.

As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Réxime fiscal da empresa II				
Materia	Réxime fiscal da empresa II			
Código	V55G020V01904			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Piñeiro Sanroman, Marcos			
Profesorado	Piñeiro Sanroman, Marcos			
Correo-e	marcos.pineiro@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia centrarase na análise, desde un punto de vista eminentemente práctico, dos impostos que máis afectan aos empresarios e as empresas na súa actividade ordinaria, permitindo ao estudante determinar en cada operación que impostos ven afectados. Prestarase unha especial atención ao Imposto sobre o Valor Engadido (IVE) e, principalmente, ao Imposto sobre Sociedades (IS), de modo que o estudante poida con certa facilidade e axilidade realizar ao finalizar o curso, a liquidación do IS de calquera empresa.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Poder realizar unha planificación fiscal da empresa e do empresario e ter en todo momento coñecemento das implicacións fiscais de cada operación, podendo identificar que impostos ven afectados nas principais operacións no ámbito empresarial (tributación de beneficios, venda de mercadorías, venda de inmovilizado, operacións de financiamento, pago das nóminas, ampliación ou redución de capital, repartición de dividendos, falta de pagamento de clientes...)	CG1 CG10 CG13 CG14	CE1 CE4 CE11 CE12 CE14 CE16	CT5
Liquidar correctamente o Imposto sobre Sociedades dunha empresa prestando especial atención ás amortizacións, provisiones, deterioracións, deducións, réximes especiais (PEMES, consolidación fiscal, etc...)	CG1 CG10 CG13 CG14	CE1 CE4 CE6 CE7 CE11 CE14 CE16	CT5

Planificar a sucesión empresarial, especialmente no ámbito da empresa familiar.	CG10	CE1 CE4 CE11 CE12 CE13 CE14	CT5
Ter un coñecemento global do funcionamento do IVE para poder determinar claramente o lugar de localización dunha operación e o tipo de IVE aplicable, e as implicacións no IVE das principais operacións no ámbito da empresa.	CG1 CG3 CG5 CG10 CG13 CG14	CE1 CE4 CE6 CE7 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16	CT5

Contidos

Tema	
1. IMPOSTO SOBRE SOCIEDADES (IS)	- Liquidación do Imposto sobre Sociedades Amortizacións, deterioracións e previsións Deducións Gastos non deducibles e axustes á base imponible Regulas valoración, limitación gastos financeiros non deducibles, etc. - Réximes especiais (PEMES, consolidación fiscal, entidades parcialmente exentas, etc.) - Operacións vinculadas - Xestión do Imposto sobre Sociedades
2. IMPOSTO SOBRE O VALOR ENGADIDO (IVE)	- Suxeción - Exencións (vivenda / operacións financeiras) - Base imponible e modificacións frecuentes. - Deveño - Deducións - Regulas de localización - Operacións de comercio internacional - Fiscalidade inmobiliaria
3. XESTIÓN E LIQUIDACIÓN DOUTROS IMPOSTOS QUE AFECTAN Á ACTIVIDADE EMPRESARIAL	- Imposto sobre Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentais - Imposto sobre Sucesións e Doazóns - Imposto sobre o Patrimonio - Réxime fiscal da empresa familiar

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Foros de discusión	3	0	3
Estudo de casos	0	15	15
Estudo previo	0	20	20
Resolución de problemas de forma autónoma	23	40	63
Lección maxistral	23	23	46
Estudo de casos	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Foros de discusión	Discutirase sobre asuntos fiscais de actualidade, por exemplo, respecto da subida ou baixada de impostos directos e indirectos, coas repercusións contrapostas que pode ter a medida
Estudo de casos	Partirase de exemplos reais para que os estudantes realicen unha análise da situación e acometan a planificación fiscal máis eficiente
Estudo previo	Será preciso un estudo previo da normativa vixente para a integración no día a día da clase e poder así afrontar razoablemente os problemas que se lle expoñan
Resolución de problemas de forma autónoma	O estudante deberá resolver os problemas que se lle expoñan en relación á materia, buscando a mellor alternativa desde un punto de vista empresarial.
Lección maxistral	O profesor exporá as materias obxecto de estudo tanto desde un punto de vista técnico como práctico. Estas sesións serán a base, xunto ao análise da normativa, da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Foros de discusión	O profesor atenderá a calquera dúbida respecto dos temas expostos e obxecto de debate, pódose a disposición dos estudantes para resolver calquera cuestión que se lle suscite, con tutorías persoais e en grupo.
Estudo de casos	O profesor atenderá a calquera dúbida respecto dos temas expostos e obxecto de debate, pódose a disposición dos estudantes para resolver calquera cuestión que se lle suscite, con tutorías persoais e en grupo.
Estudo previo	O profesor atenderá a calquera dúbida respecto dos temas expostos e obxecto de debate, pódose a disposición dos estudantes para resolver calquera cuestión que se lle suscite, con tutorías persoais e en grupo.
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor atenderá a calquera dúbida respecto dos temas expostos e obxecto de debate, pódose a disposición dos estudantes para resolver calquera cuestión que se lle suscite, con tutorías persoais e en grupo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo previo	Coñecementos técnicos	10	CG10 CG14 CE1 CE4 CE6 CE7 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16
Resolución de problemas de forma autónoma	Respostas e participación en clase	10	CG1 CG3 CG5 CG10 CG13 CG14 CE1 CE4 CE6 CE7 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16
Lección maxistral	Realizarase un exame parcial (30%) Exame final (50%)	80	CG1 CG3 CG5 CG10 CG13 CG14 CE1 CE4 CE6 CE7 CE11 CE12 CE13 CE14 CE16

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Varios, CISS, **Todo Sociedades**, Edición, Wolters Kluwer, 2020

BOE, **Leyes Fiscales**, www.boe.es,

Varios, **Memento Fiscal**, Edición, Francis Lefebvre, 2020

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xestión da empresa familiar/V55G020V01940

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Réxime fiscal da empresa I/V55G020V01504

Análise contable e auditoría/V55G020V01948

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercados financeiros**

Materia	Mercados financeiros			
Código	V55G020V01909			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Mariño Garrido, M ^a Teresa			
Profesorado	Mariño Garrido, M ^a Teresa			
Correo-e	teresa.marino@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é que o estudante coñeza o funcionamento dos principais mercados financeiros de renda fixa, renda variable, divisas e derivados. Isto permitiralle coñecer os mercados onde se financia e inviste a empresa.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Entender o funcionamento do sistema financeiro e os seus reguladores.	CG3	CE1	CT1
	CG5	CE2	CT3
		CE4	CT4
		CE9	CT5
		CE15	
		CE16	
Comprender os produtos financeiros que se negocian no mercado.	CG3	CE6	CT1
	CG4	CE8	
	CG5	CE9	
	CG6	CE10	
	CG13		
	CG14		
Emitir xuízos de opinión sobre a actualidade do mercado financeiro.	CG1	CE9	CT1
	CG2	CE11	CT2
	CG3	CE12	CT3
	CG5	CE13	CT4
	CG8		CT5
	CG9		
	CG10		
	CG12		
	CG13		

Contidos

Tema	
1. O SISTEMA FINANCEIRO	<ul style="list-style-type: none">- Características e funcións.- Activos financeiros.- Intermediarios financeiros.- Mercados financeiros.- BCE e a política monetaria.- Tipos de interese de referencia.
2. MERCADO MONETARIO	<ul style="list-style-type: none">- Depósitos interbancarios non transferibles.- Operacións de compra con pacto de revenda.- Forward Rate Agreements (FRA)
3. MERCADO DE RENDA FIXA	<ul style="list-style-type: none">- Características da renda fixa.- Estrutura do Mercado de Débeda Pública.- Mercado de Renda Fixa Privada.- Rating.- Valoración de activos de renda fixa.- Medición e xestión do risco de tipo de interese.- Curva e estrutura temporal dos tipos de interese.
4. MERCADO DE RENDA VARIABLE	<ul style="list-style-type: none">- Características da renda variable.- Estrutura do mercado bolsista.- Tipo de operacións bolsistas.- Índices bolsistas.- Análise fundamental.- Valoración de empresas.- Análise técnica.
5. MERCADO DE DIVISAS	<ul style="list-style-type: none">- Concepto de divisas.- Tipo de cambio.- Teorías explicativas do tipo de cambio.- Operativa no mercado de divisas.
6. MERCADO DE DERIVADOS	<ul style="list-style-type: none">- Estrutura do mercado de derivados.- Os futuros financeiros.- As opcións financeiras.- Especulación, arbitraje e cobertura.- Outros instrumentos derivados.
7. CUMPRIMENTO NORMATIVO E REGULADOR	<ul style="list-style-type: none">- Normativa aplicable.- MIFID II.- Regulamento UE 2020/852 marco de investimentos sustentables.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	10	20
Resolución de problemas	15	15	30
Prácticas con apoio das TIC	20	30	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución de problemas e/ou exercicios guiada polo docente. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Prácticas con apoio das TIC	Resolución de exercicios e casos en folla excel. Posibilidade de caso integral.
Traballo tutelado	Resolución de casos/exercicios prácticos, tipo test e traballo fin de curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Actividades nas que se formulan problemas ou exercicios relacionados coa materia.
Prácticas con apoio das TIC	Resolución de exercicios e casos en folla excel. Posibilidade de caso integral.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas	Exame final modalidade tipo test con parte teórica e resolución de casos prácticos.	50	CG3 CG9 CG13	CE1 CE2 CE4 CE6 CE8 CE9 CE10 CE16	CT4
Traballo tutelado	Traballo na aula mediante resolución de casos/exercicios prácticos, tipo test e traballo fin de curso.	50	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG10 CG12 CG13 CG14	CE1 CE2 CE4 CE6 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota de corte do exame final (50% nota final) ao terminar o cuadrimestre fíxase en 3 para facer media coa avaliación continua (50% nota final).

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Mariño, T. y otros, **Los Mercados Financieros. Segunda edición.**, 2017,

Mariño, T. y otros, **El Mercado Alternativo Bursátil**, 2012,

Analistas Financieros Internacionales, **Guía del Sistema Financiero Español. 7ª edición.**, 2017,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Empresa: Matemática das operacións financeiras/V55G020V01202

Estatística: Estatística/V55G020V01204

Macroeconomía/V55G020V01404

Decisións de financiamento/V55G020V01501

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Relacións laborais**

Materia	Relacións laborais			
Código	V55G020V01932			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Ríos González, Borja			
Profesorado	Ríos González, Borja			
Correo-e	borja.rios@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Lograr que o estudante coñeza os principios básicos nos que se fundamentan as relacións laborais, desenvolvendo para iso o estudo das distintas materias que as compoñen, centrando o estudo en disciplinas como contratación laboral, negociación colectiva e seguridade social.	CE1 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE11 CE13 CE16

Fomentar a capacidade de análise das distintas situacións que se poden producir no ámbito das relacións laborais, facilitándolle para iso as ferramentas necesarias para a resolución dos distintos conflitos e que consistirán basicamente no dominio tanto da normativa laboral española como da xurisprudencia. Deste xeito, o estudantado aprenderá a exercer a dirección das relacións laborais, tratando de promover unha xestión eficaz dos recursos humanos no ámbito da empresa.	CG1 CG2 CG5 CG8 CG9 CG10 CG13 CG14	CE11 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
---	---	----------------------	---------------------------------

Contidos

Tema

1. As RELACIONES LABORAIS
2. NEGOCIACIÓN COLECTIVA
3. SEGURIDADE SOCIAL
4. PROCEDIMIENTO LABORAL

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	15	27	42
Lección maxistral	35	45	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	25	28

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Análise de situacións reais coa finalidade de expor solucións.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas que o estudantado mantén co profesorado para o asesoramento e desenvolvemento das actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos	Entrevistas que o estudantado mantén co profesorado para o asesoramento e desenvolvemento das actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Traballos entregados para avaliación continua e o seu defensa na aula	20	CG1 CE1 CT1
			CG2 CE4 CT2
			CG5 CE5 CT3
			CG8 CE6 CT4
			CG9 CE7 CT5
			CG10 CE9
			CG13 CE11
			CG14 CE13
Lección maxistral	Exame Final	60	CE16
			CG1 CE1
			CE4
			CE5
			CE6
			CE7
			CE9
			CE11
			CE13
			CE16

Resolución de problemas e/ou exercicios	Controis	20	CG1	CE1 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE11 CE13 CE16
---	----------	----	-----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

O plaxio será severamente penalizado. Non se aceptarán traballos, ou presentacións, fóra de prazo.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Sempere Navarro, Antonio V., **Derecho del Trabajo, Seguridad Social y Proceso Laboral**, Volumen I. Derecho del Trabajo, La ley 2010, 2010

Sempere Navarro, Antonio V., **Derecho del Trabajo, Seguridad Social y Proceso Laboral**, Volumen II: Seguridad Social y Proceso Laboral, La ley 2010, 2010

Ríos Mestre, José maría, **Despido Colectivo y Concurso de Acreedores**, 1ª Edición, Civitas. Thomson Reuters, 2012

Alonso Olea, M. y Casas Baamonde, M.E., **Derecho del Trabajo**, 13ª Edición, 2011

AA.VV., **manual Jurídico de Negociación Colectiva**, La ley 2008, 2008

AA.VV., **Manual Jurídico de los representates de los trabajadores**, La ley 2004, 2004

San Cristobal Villanueva, Juan Manuel, **Estatuto de los trabajadores**, El Derecho, 2010

Collazo García, Luis, **La representación de los trabajadores en la empresa, bombarzo**, 2011

Durán, Federeico, **Práctica Laboral para Abogados**, La Ley, 2012

Martín Valverde, Rodríguez-Sañudo Gutiérrez, García Murcia, **Derecho del Trabajo**, 20ª Edición, Tecnos, 2011

Molero Manglano, C., **Derecho Sindical**, Última edición, Dykinson,

Montoya Melgar, **Derecho del Trabajo**, 32ª Edición, Tecnos, 2011

Ramírez Martínez, **Curso de Derecho del Trabajo**, 20ª Edición, Tirant lo blanch, 2011

Sala Franco,, Albiol Montesinos, I., **Derecho Sindical**, 8ª Edición, Tirant lo Blanch, 2002

Vida Soria, J., y Otros, **Manual de Derecho Sindical**, Última edición, Comares,

Garrigues y Grupo Norte, **Reforma Laboral 2012. Ley y manual práctico**, Expansión, 2012

Legislación Laboral: Estatuto de los trabajadores, Última edición,

Legislación Laboral: Ley 36/2011, de 10 de octubre, reguladora de la jurisdicción social,

Legislación Laboral: Ley 3/2012, de 6 de julio, de medidas urgentes para la reforma del mercado laboral,

Legislación laboral: Real Decreto 1483/2012, de 29 de Octubre por el que se aprueba el Reglamento de los procedimientos de despido colectivo y de suspensión de contratos y reducción de jornada,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ética e responsabilidade social corporativa**

Materia	Ética e responsabilidade social corporativa			
Código	V55G020V01933			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Jamardo Suárez, Begoña			
Profesorado	Jamardo Suárez, Begoña			
Correo-e	begona.jamardo@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar coñecementos actualizados sobre Ética e Responsabilidade Social Corporativa e implicar activamente ao estudante para desenvolver a súa conciencia ética e que a aplique na toma de decisións nos seus futuros postos directivos. Esta materia impartirase integramente en inglés, por tanto, é imprescindible que os estudantes acrediten, con anterioridade, estar en posesión dun certificado oficial dun nivel B2 de inglés.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Autovaluar valores persoais e entender a súa influencia na nosa conduta moral e no proceso de toma de decisións profesionais.	CG2	CE5	CT1
	CG5	CE7	CT2
	CG7	CE8	CT3
	CG9	CE13	CT4
	CG12	CE15	CT5
	CG14		
Desenvolver a sensibilidade cara aos beneficios da implementación de políticas de RSC na empresa familiarizándose coas principais iniciativas galegas, nacionais e internacionais neste ámbito e cos modelos de bo goberno.	CG1	CE5	CT1
	CG2	CE6	CT2
	CG3	CE7	CT3
	CG4	CE8	CT4
	CG5	CE9	CT5
	CG6	CE11	
	CG7	CE15	
	CG8		
	CG9		
	CG10		
	CG11		
	CG12		
	CG13		
	CG14		
Incrementar a conciencia achega do papel da ética na sociedade e o desenvolvemento sustentable explorando modelos innovadores de equilibrio social e económico.	CG1	CE5	CT2
	CG2	CE8	CT3
	CG4	CE13	CT4
	CG5	CE15	CT5
	CG7	CE16	
	CG8		
	CG9		
	CG12		
	CG13		
Distinguir entre dilemas comúns (correcto versus incorrecto) e complexos (correcto versus dereito) e aprender como aplicar as teorías para afrontar ambos os tipo de asuntos morais	CG1	CE5	CT2
	CG2	CE6	CT3
	CG5	CE7	CT4
	CG7	CE8	
	CG9	CE9	
	CG10	CE10	
	CG12	CE11	
		CE12	
	CE15		

Contidos

Tema	
1. OBXECTIVOS VITAIS	1.1. Valoración de obxectivos de vida persoal 1.2. Implicacións dos obxectivos de vida nas decisións éticas 1.3. A función da intuición na toma de decisións
2. FUNDAMENTOS DA ETICA	2.1. Etica E moralidade 2.2. Etica e cultura 2.3. Etica E relixión 2.4. Etica e lealdade corporativa (a Síndrome da Apatía do viandante) 2.5. Etica e conciencia (o test do soño)
3. PRINCIPIOS ÉTICOS NA EMPRESA	3.1. CONSECUCIONALISTAS Egoísmo Utilitarianismo Liberatarianismo 3.2. NON-CONSENCUALISTAS Kant Categorico Imperativo John Rawls
4. DILEMAS ÉTICOS COMPLEXOS	4.1 QUE É Un CORRECTO VERSUS CORRECTO DILEMA? 4.2. MANEIRAS de SOLUCIONAR RvR DILEMAS Aristotle: Saber as vosas raíces Nietzsche: Ser ti Machiavelli: Ser realista

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	12	12	24
Debate	10	26	36
Estudo de casos	5	10	15
Estudo de casos	0	10	10
Lección maxistral	25	40	65

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Presentación	En parellas, o profesor asignará e tutelará a comparativa de diferentes iniciativas nacionais e internacionais de Responsabilidade Social Corporativa de dúas empresas competidoras no mesmo sector (Ej.INDITEX versus MANGO) . Os compañeiros e o profesor poderán realizar preguntas para ampliar os seus coñecementos do tema a tratar..
Debate	Os estudantes e o profesor proporán temas éticos de actualidade que desexen debater. Decidirase por sorteo si a postura do equipo será a favor ou en contra do tema a debater. Cada equipo estudará en profundidade o tema usando fontes fiables e fará unha presentación de 20 minutos aos seus compañeiros. Posteriormente dirixirán un debate no que os compañeiros poderán demandar máis información de cada punto de vista e modificar as súas posicións iniciais respecto ao tema.
Estudo de casos	Para apoiar a comprensión dos conceptos presentados na aula, os estudantes lerán e analizarán fose da aula diversos casos prácticos baseados en situacións reais e que posteriormente serán estudados e debatidos en clase cos compañeiros.
Estudo de casos	En cada tema os estudantes, en equipos de traballo, analizarán diferentes casos de conflitos culturais nas distintas áreas funcionais da empresa e debaterán as súas conclusións en clase.
Lección maxistral	En clase presentarase o temario cun forte apoio de material audiovisual (vídeos, documentais e películas de cine) que permitirán entender e debater os conceptos expostos polo profesor. Por outra banda, darase gran relevancia á lectura de noticias de actualidade (tanto en medios tradicionais como dixitais) para exemplificar e demostrar a directa conexión entre os conceptos expostos na aula co día a día da nosa sociedade e a empresa.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Apoio no autoconocimiento de valores persoais a través das ferramentas de autoevaluación.
Debate	Asesoramento na elección de temas e enfoques e na procura de fontes de información fiables.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Avaliarase a calidade do contido, as fontes utilizadas, o soporte, as habilidades de comunicación e a capacidade de resposta ás preguntas realizadas.	15	CG1 CE5 CT1 CG3 CE6 CT3 CG4 CE8 CT4 CG5 CE13 CT5 CG6 CE15 CG7 CE16 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14

Debate	Avaliarase a calidade da presentación tanto a nivel individual (habilidade de comunicación en inglés) como en equipo (argumentos, fontes, apoio audiovisual) así como a xestión do debate na aula.	25	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG12 CG13 CG14	CE5 CE8 CE13 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Estudo de casos	Valorarase a iniciativa e participación individual na aula durante os debates e análises de casos, xa sexan presentados en soporte escrito como audiovisual.	10	CG1 CG2 CG4 CG5 CG7 CG8 CG13 CG14	CE5 CE8 CE12	CT1 CT2 CT4 CT5
Lección maxistral	Avaliarase mediante un exame final que recollerá os temas expostos en clase e que terá unha parte teórica e parte práctica, na que se incluírán casos, temas tratados nas exposicións e lecturas obrigatorias.	50	CG1 CG2 CG5 CG7 CG10 CG12 CG14	CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12	CT1 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ningún traballo nin presentación será cualificado si contén algún parágrafo ou frase con plaxio ou bibliografía indebidamente presentada. O exame final de curso (50%) poderá facer media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas, sempre que nesta proba obtéñase 3,5 puntos ou máis, sobre un total de 10. Non se aceptarán traballos, ou presentacións, fóra de prazo.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.

- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.

- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

WILKINSON, R & PICKET, K, **The Spirit Level: Why greater equality makes societies stronger**, Bloomsbury, 2015

Bibliografía Complementaria

□ ARISTÓTELES, **Ética a Nicómaco**, Centro de Estudios Constitucionales, 1989

□ BADARACCO, J.JR, **Leading quietly**, HBSP, 2005

□EICHER, S, **Corruption in international business: The challenge of cultural and legal diversity**, Gower Publishing, 2010

HESSEL,S, **Indignaos**, Ediciones Simbióticas, 2011

□ LAYARD, R, **Happiness: Lessons from a new science**, Penguin, 2005

□ PATETA, C, **A short guide to Ethical Risk**, Gower Publishing, 2010

<http://www.unglobalcompact.org/>,

<http://www.unpri.org/>,

http://www.csreurope.org/pages/en/about_us.html,

<http://www.empresaresponsable.com>,

<http://www.foretica.org/>,

<http://www.greatplacetowork.es/>,

<http://www.transparenciainternacional.com/>,

<http://www.fundacionlealtad.es>,

<http://www.esade.edu/research/eng/socialinnovation>,

<http://www.observatorios.org/http://www.sa8000.org>,

TRUJILLO,E, **La sociedad que no quería ser anónima**, Lideditorial, 2013

https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_en, **Reflection Paper: Towards a Sustainable Europe by 2030**, 2019

WORLD ECONOMIC FORUM, **Global Risks Report**, 2020

HELLIWELL, LAYARD & SACHS, **World Happiness Report**, 2018

BADARACCO,J.L.Jr, **Managing the Gray**, Harvard, 2016

FLYNN PATRICIA; KEONG TAN,TAY; GUDIC, MILENKO, **Redefining Success: Integrating sustainability into Management Education**, Routledge, 2018

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Habilidades directivas				
Materia	Habilidades directivas			
Código	V55G020V01934			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Conde Borrajo, Ana			
Profesorado	Conde Borrajo, Ana			
Correo-e	ana.conde@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia impartirase integramente en inglés, por tanto, é imprescindible que os estudantes acrediten, con anterioridade, estar en posesión dun certificado oficial acreditando un nivel *B2 de inglés.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Habilidades para a comprensión e realización de correspondencia comercial en inglés.	CG1 CE8 CT1 CG4 CT2 CG5 CT3 CG6 CT4 CG7 CT5 CG8 CG13

Capacidade para realizar presentacións eficaces en inglés.

CG1 CE5 CT1
 CG2 CE7 CT2
 CG3 CE8 CT3
 CG4 CE13 CT5
 CG5 CE15
 CG7 CE16
 CG8
 CG12
 CG13
 CG14

Manexar o vocabulario específico do inglés de negocios.

CG7 CE5
 CG13 CE7
 CG14

Ser capaz de elaborar informes empresariais en inglés.

CG1 CE5 CT1
 CG2 CE7 CT4
 CG3 CE8 CT5
 CG4 CE13
 CG5 CE15
 CG7 CE16
 CG9
 CG12
 CG13
 CG14

Contidos

Tema

1. PRESENTATIONS & BUSINESS REPORTS	1.1 Presentations Skills 1.2 Presenting a company's activities and organisation 1.3 Describing results and trends 1.4 Comparing options
2. BUSINESS COMMUNICATIONS	2.1 Sales 2.2 Making enquiries 2.3 Placing orders 2.4 Making complaints 2.5 Reclaiming unpaid bills 2.6 Paying bills

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	6	20	26
Resolución de problemas	23	37	60
Lección maxistral	24	40	64

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Os estudantes realizarán presentacións, co obxectivo de ir mellorando as súas habilidades de presentación, en base aos coñecementos adquiridos nas sesións maxistras.
Resolución de problemas	Os estudantes realizarán exercicios en clase que serán corrixidos. Estes exercicios poden ser "listenings", "writings" ou "speaking", co obxectivo de pór en práctica o vocabulario adquirido nas sesións maxistras. Participación activa do estudantado.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia. Daranse as directrices para a realización dos exercicios e traballos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas que os estudantes manteñen co profesor da materia para o asesoramento e aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Presentación	Entrevistas que os estudantes manteñen co profesor da materia para o asesoramento e aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Entrevistas que os estudantes manteñen co profesor da materia para o asesoramento e aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación								
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas					
Presentación	Presentacións	20	CG1	CE13	CT1			
			CG2	CE15	CT2			
			CG3		CT3			
			CG4		CT4			
			CG5		CT5			
			CG7					
			CG8					
			CG13					
			Resolución de problemas/Informes realizados en horas de clase.		20	CG1	CE5	CT1
						CG2	CE7	CT3
CG3	CE13	CT4						
CG4	CE15	CT5						
CG5	CE16							
CG6								
CG7								
CG9								
CG13								
CG1	CE8	CT5						
Lección maxistral	Exame Final	60	CG5					
			CG7					
			CG12					
			CG13					
			CG14					

Outros comentarios sobre a Avaliación

O plaxio será severamente penalizado. Non se aceptarán traballos, ou presentacións, fóra de prazo.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web de IESIDE.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

MURPHY, R., **English Grammar in Use**, 5th edition, Cambridge University Press, 2019

SWAN, M., **Practical English Usage**, 4th edition, Oxford University Press, 2016

FORSYTH, P., **How to Write Reports and Proposals**, 5th edition, Kogan Page, 2019

THEOBALD, T., **Develop your Presentation Skills**, 4th edition, Kogan Page, 2019

ASHLEY, A., **Oxford Handbook of Commercial Correspondence**, Oxford University Press, 2003

NATEROP, B.J. and REVELL, R., **Telephoning in English**, 3rd edition, Cambridge University Press, 2004

TAYLOR, S., **Model Business Letters, E-mails and Other Business Documents**, 7th edition, Financial Times - Prentice Hall, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

É imprescindible estar en posesión dun certificado oficial que acredite un nivel B2 de inglés para cursar esta materia.

A asistencia a clase é obrigatoria e a falta de asistencia penalizarase na avaliación continua.

A corrección dos exames finais será "cega".

Esta guía docente está redactada polo coordinador en inglés. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en inglés.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións. Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil do alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador, no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistemas de información e TICs**

Materia	Sistemas de información e TICs			
Código	V55G020V01935			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Pereira Rama, Antonio			
Profesorado	Pereira Rama, Antonio Súarez Rey, Carlos			
Correo-e	antonio.pereira@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia pretende presentar ao estudante as oportunidades que as tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ofrecen ás empresas tanto como soporte aos seus procesos operativos diarios así como para a axuda ao manexo da información no proceso directivo e a toma de decisións.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Presentar o papel que xoga a información nas organizacións e a importancia que teñen os sistemas e tecnoloxías orientados á súa manexo.	CG1	CE5	CT1
	CG5	CE12	CT2
	CG9		CT3
	CG10		CT4
	CG13		CT5
	CG14		
Comprender o impacto do TIC nas organizacións e avaliar as áreas potenciais para a súa aplicación.	CG1	CE5	CT1
	CG5	CE12	CT2
	CG9		CT3
	CG10		CT4
	CG13		CT5
	CG14		

Coñecer e practicar en relación aos principais sistemas de xestión empresarial habituais nas empresas (ERP, CRM, Business Intelligence).	CG1 CG3 CG5 CG6 CG9 CG10 CG13 CG14	CE5 CE12 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Comprender o papel que internet xoga nas organizacións actuais.	CG1 CG5 CG6 CG9 CG10 CG13 CG14	CE5 CE12	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Presentar os principais aspectos relativos á xestión do TIC, cunha énfase especial no relacionado coas decisións que debe tomar a dirección relacionadas cos Sistemas de Información.	CG1 CG5 CG9 CG10 CG13 CG14	CE5 CE12	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
Tema 1. Os Sistemas e Tecnoloxías da Información e Comunicación (TIC) na empresa.	- O hipersector TIC e a Sociedade Dixital.
Tema 2. Sistemas de Xestión Empresarial.	- Práctica relacionada coa utilización de software de visualización de datos e business intelligence.
Tema 3. Aplicacións de internet e comercio electrónico.	- Prácticas relacionadas coa posta en marcha dun sitio web e dunha tenda en liña.
Tema 4. Xestión do TIC na empresa.	- Sustentabilidade e lixo electrónico

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	5	20	25
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	15	20	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Control tutorial do proceso de aprendizaxe do estudante. Exposición e resolución de dúbidas en grupos reducidos.
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do docente dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.
Resolución de problemas	Parte das sesións contarán co apoio dun caso práctico baseado nun sistema real de Xestión Empresarial.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Lección maxistral	Exame Final	60	CG1 CG10 CG13 CG14	CE5	CT4 CT5
Resolución de problemas	Seguimento do traballo individual e de grupo realizado polos estudantes. Avaliación dos casos individuais e de grupo presentados. Exame parcial da materia	40	CG3 CG5 CG6 CG9	CE12 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Suárez C. y Gómez A., **Sistemas de Información: Herramientas prácticas para la gestión empresarial**, RAMA. Cuarta Edición,

Suárez Rey, C., **Guía práctica: Software de Gestión Empresarial**, Edisa,

Bibliografía Complementaria

Laudon, K., Laudon J., **Management Information Systems.**, Prentice Hall. 12ª Edición,

Cornellá, A., **Infonomia.com**, Deusto, Bilbao,

Davenport, T.H., **Process Innovation**, Harvard Business School Press, Boston,

Gómez Vieites, A., **Enciclopedia de la Seguridad Informática**, Ra-Ma, 2ª Edición. Madrid,

Laudon, K., **Management Information Systems**, Prentice Hall, New Jersey,

LI, C.; Bernoff, J., **Groundswell, Expanded and Revised Edition: Winning in a World Transformed by Social Technologies**, Harvard Business Review Press, Boston,

Wolland, R.; Smith, N.; Zhou, C., **The Social Media Management Handbook: Everything You Need to know to get social media working in your business**, John Wiley & Sons, New Jersey,

Zarella, D., **The social media marketing book**, O'Reilly Media, Sebastopol, California,

Zarella, D.; Zarella, A., **The facebook marketing book**, O'Reilly Media, Sebastopol, California,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da

docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Planificación estratéxica e desenvolvemento empresarial**

Materia	Planificación estratéxica e desenvolvemento empresarial			
Código	V55G020V01936			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo) Dpto. Externo			
Coordinador/a	Estévez Suárez, Gerardo			
Profesorado	Estévez Suárez, Gerardo			
Correo-e	gerardo@eligeplus.com			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia orientarase a capacitar aos estudantes no ámbito estratéxico, tanto a nivel empresarial como individual, persoal e profesional. Centrarémonos en como elixir o futuro para lograr os obxectivos centrais en calquera deses ámbitos. Profundaremos nas aptitudes e actitudes que ten que ter todo estratega.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprender as bases que explican a competitividade empresarial	CG1 CG2 CG10 CG11	CE3 CE5 CE15 CE16
Realizar un adecuado diagnóstico da empresa e tomar decisións estratéxicas	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE3 CE5 CE6 CE7 CE12 CE15 CE16
Presentar informes e plans conducentes á elección do futuro persoal e empresarial		CE9 CE10 CE11 CE13 CE15
Progresar na cooperación e a integración nun equipo profesional de traballo logrando unha achega efectiva ao equipo para o logro de resultados		CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
ESTRATEGIA E COMPETITIVIDADE. MODELOS PARA O PROCESO ESTRATÉGICO	Conceptos de estratexia. Evolución Concepto de competitividade Relación competitividade e estratexia. Modelo de competencias. A dirección e a estratexia. Rol. Da Planificación Estratéxica á Dirección Estratéxica O Plan estratéxico e o deseño estratéxico O proceso estratéxico global: aplicación a empresas novas, micropymes, pemes e grandes empresas
O DESEÑO ESTRATÉGICO PROVISIONAL: VISION E MAPA ESTRATÉGICO. INDICADORES E METAS	O Deseño provisional: a Visión. Esquema e contidos Da visión aos obxectivos. Mapa estratéxico de obxectivos Dos obxectivos aos indicadores e as metas
A ANÁLISE DO GAP ESTRATÉGICO	O Gap estratéxico: concepto e folia de traballo Analizando o GAP desde a contorna Analizando o GAP desde a empresa
O DESEÑO DEFINITIVO: O PLAN DIRECTOR	Agrupando accións en Plans/Proxectos. O Plan Director Priorización do Plan Director
A POSTA EN MARCA E SEGUIMENTO DO PLAN EMPRESARIAL	Plan Director e POA. Enlazando presente e futuro Cadros de Mando Estratéxicos para o seguimento
Simulación Empresarial	Simulación Empresarial

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	6	24	30
Lección maxistral	10	25	35
Aprendizaxe baseado en proxectos	30	25	55
Presentación	10	20	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Traballo tutelado	Os estudantes desenvolverán diagnósticos e definirán plans a partir da análise de situacións de negocio expostas.
Lección maxistral	Ao longo das sesións maxistrais percorrerase os compoñentes do diagnóstico e deseño da estratexia achegando método para a resolución de casos, elaboración de plans e desenvolvemento do proxecto fin de carreira
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os estudantes enfrontaranse, en grupos, a unha competición simulada de empresas para practicar as habilidades e coñecementos adquiridos ao longo da titulación e así integrar todas as áreas funcionais da empresa
Presentación	Os estudantes presentarán, en grupo ou individualmente, as súas propostas e plans respondendo á análise de situacións de negocios expostas ao longo da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Ao longo do curso os estudantes poderán consultar co profesor a título individual cantas dúbidas teñan sobre os apartados da materia e sobre as implicacións que o proceso de aprendizaxe sobre estratexia poida xerar no seu plan de futuro persoal e profesional, así como sobre os traballos individuais ou en grupo que se lles solicitan no desenvolvemento da materia.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Un grupo de profesores atenderá as necesidades e consultas dos estudantes no marco dunha aprendizaxe colaborativo no que van ter que pór en marcha unha nova empresa, facendo fronte aos problemas do día a día dun directivo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos de planificación presentados, fundamentalmente en grupo	5	CG3 CG12	CE5 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Lección maxistral	Exame individual *conducente a coñecer a aprendizaxe dos conceptos esenciais e a capacidade de resolución de casos	50	CG1 CG4 CG5 CG10 CG13	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11	CT5
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os estudantes enfrontaranse, en grupos, a unha competición simulada de empresas, para practicar os coñecementos e habilidades desenvolvidos durante a titulación.	30	CG1 CG2 CG3 CG8 CG9 CG11 CG14	CE3 CE6 CE8 CE11 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Presentación	Achegas en clase 1 control para avaliar o grao de avance do estudante	15		CE3 CE8 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Mintzberg, H, **El proceso estratégico**, Prentice Hall,

Perez Carballo y Veiga, J, **Planificación y control de la estrategia**, Escuela de Negocios Caixanova,

Kotter, John P., **Al frente del cambio**, Empresa Activa,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Creación de empresas e business plan**

Materia	Creación de empresas e business plan			
Código	V55G020V01937			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Pérez Martín-Gaitero, Jaime			
Profesorado	Pérez Martín-Gaitero, Jaime			
Correo-e	jaime.perez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia céntrase en que o estudante traballe sobre a creación dunha empresa desde as primeiras etapas de concepción da proposta de valor, pasando pola súa constitución legal hasta chegar á redacción dun plan de empresa completo. Para iso utilízase a estrutura de startup baseado no modelo *Canvas e a participación dos estudantes nun xogo de empresas onde interactuarán de forma intensiva nunha simulación da actividade diaria dunha empresa tendo que tomar decisións en tempo real. Nesta materia preténdese que o estudante utilice os coñecementos e habilidades adquiridos ao longo dos estudos de grao.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa

CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer as alternativas legais para a fundación dunha empresa e os procedementos necesarios para o seu nacemento legal.	CB3	CG1	CE3 CE4 CE6 CE16	CT1
Dominar os modelos clásicos e actuais de presentación dun modelo de negocio.	CB2 CB3 CB4	CG4 CG12 CG14	CE1 CE3 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13	
Coñecer os factores críticos para o éxito dunha nova empresa.	CB2	CG1 CG2 CG14	CE1 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE13 CE16	CT5
Aprender a completar un bo plan de empresa, entendendo os apartados que aglutina e a información cruce necesaria en cada un deles.	CB2 CB3 CB4	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE3 CE4 CE6 CE9 CE11 CE12 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Practicar os procesos de manexo de información e toma de decisións, en contornas específicas.	CB3	CG4 CG8 CG9 CG14	CE11 CE12 CE13	CT1 CT2 CT4
Practicar na xestión do traballo en equipo e a consecución de resultados grupales.	CB2 CB3 CB4 CB5	CG4 CG5 CG8	CE8 CE11 CE13 CE15	CT1 CT2 CT3 CT4
Presentar e defender un modelo de negocio.	CB2 CB3 CB4	CG4 CG5 CG8 CG10 CG13	CE3 CE6 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5

Os estudantes saiban recoñecer o impacto e as consecuencias das oportunidades e ideas de negocio e das decisións e accións necesarias para levalas a cabo.	CB2	CG1	CE1	CT1
Avaliar as consecuencias das ideas que achegan valor e do efecto na comunidade que o emprendimiento ten nos obxectivos da sociedade, o mercado e o medio ambiente.	CB3	CG2	CE3	CT2
Ser capaces de actuar mediante procesos de toma de decisións baseados na ética e a sustentabilidade e que sexan capaces de deseñar modelos de negocios sustentables, inclusivos e xustos.	CB4	CG4	CE4	CT3
Búscase que o estudante cando sexa emprendedor: saiba como comportarse de forma ética, pense de forma sustentable, avalíe o impacto das súas decisións e accións e renda contas ante os seus grupos de interese de forma responsable.		CG5	CE5	CT4
		CG8	CE6	
		CG10	CE9	
		CG11	CE10	
		CG13	CE11	
		CG14	CE12	
			CE13	
			CE16	

Contidos

Tema	
A creación de empresas e startups	O concepto de emprendedor. O emprendedor na nova economía. Factores críticos para o éxito dunha nova empresa. O medio ambiente emprendedor.
Proceso de creación da empresa, trámites de constitución e evolución legal.	Alternativas legais de constitución. Proceso de constitución e inscrición legal dunha compañía. Xestión legal das relacións entre socios.
Proceso de diagnóstico e deseño da estratexia	As bases da planificación estratéxica Simulación empresarial
Proposta de valor e modelo de negocio	O Lean Startup e o Canvas Model Introdución ao Design Thinking e Customer Development
Business Plan	Plan de Empresa. Prototipado e Probas de Concepto. Financiamento público e privado. Emprendimiento e Sustentabilidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	10	20	30
Seminario	5	5	10
Traballo tutelado	5	30	35
Aprendizaxe baseado en proxectos	30	25	55
Lección maxistral	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Os estudantes presentarán, en grupo ou individualmente, as súas propostas de nova empresa, así como as estratexias específicas durante a simulación empresarial.
Seminario	Os estudantes poderán solucionar as súas dúbidas de traballos ou clases mediante un tempo específico de atención por parte do profesor.
Traballo tutelado	Os estudantes enfrontaranse, en grupo, á posta en marcha dunha empresa ficticia, explicando o seu modelo de negocio e completando os procesos legais.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os estudantes enfrontaranse, en grupos, a unha competición simulada de empresas para practicar as habilidades e coñecementos adquiridos ao longo da titulación e así integrar todas as áreas funcionais da empresa.
Lección maxistral	O profesor exporá os contidos teóricos necesarios para a realización dos traballos e probas de avaliación posteriores. En todas elas solicitarase a participación dos estudantes, para garantir a correcta comprensión do explicado e manter o adecuado nivel de atención.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Todos os estudantes poderán consultar co profesor a título individual as dúbidas que teñan sobre os diferentes apartados da materia
Aprendizaxe baseado en proxectos	Un grupo de profesores atenderá as necesidades e consultas dos estudantes no marco dunha aprendizaxe colaborativo no que van ter que pór en marcha unha nova empresa, facendo fronte aos problemas do día a día dun directivo.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Presentación	Avaliación individualizada das presentacións realizadas.	10	CG12	CE3 CE8 CE11 CE13 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Traballo tutelado	Avaliación subxectiva dos traballos presentados	30	CG3	CE5 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os estudantes enfrontaranse, en grupos, a unha competición simulada de empresas, para practicar os coñecementos e habilidades desenvolvidos durante a titulación.	30			
Lección maxistral	Exame individual	30	CG1 CG4 CG5 CG10 CG13	CE1 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (70% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Dirección General de Industria y de la Pequeña y Mediana Empresa, **Empresa: creación y puesta en marcha**, Catálogo general de publicaciones oficiales, 2019

Dirección General de Industria y de la Pequeña y Mediana Empresa, **Herramienta autodiagnostico**, 2018

Dirección General de Industria y de la Pequeña y Mediana Empresa, **Empresa: cese y extinción de la sociedad**, Catálogo general de publicaciones oficiales, 2019

Osterwalder, A; Pigneur, Y; Smith, A; Bernarda, G, **Diseñando la propuesta de valor: Cómo crear los productos y servicios que tus clientes están esperando.**, Deusto, 2012

Osterwalder, A; Pigneur, Y., **Generación de modelos de negocio**, Deusto, 2011

Ries, E, **El método Lean Startup**, Grupo Planet, 2012

Bibliografía Complementaria

Ibañez, J.M., **NIVELES DE MADUREZ DE LA TECNOLOGÍA. TECHNOLOGY READINESS LEVELS. TRLS. UNA INTRODUCCIÓN**, Revista de Economía Industrial, 2014

Comisión Europea, **Una estrategia para las pymes en pro de una Europa sostenible y digital**, DOUE, 2020

Comisión Europea, **El Pacto Verde Europeo**, DOUE, 2020

IGAPE, **GUÍA PARA LA ELABORACIÓN DEL PLAN DE EMPRESA: Modelo Canvas Plan de Negocio**, IGAPE, 2016

GAIN, **Guía de deucciones e incentivos fiscales para la I+D+i**, GAIN, 2019

AENOR, **Guía de responsabilidad social UNE-ISO 26000:2012**, AENOR, 2012

WBCSD, **SDG Compass La guía para la acción empresarial en los ODS**, WBCSD, 2015

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Traballo de Fin de Grao/V55G020V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil/V55G020V01205

Empresa: Fundamentos de administración/V55G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/V55G020V01203

Réxime fiscal da empresa I/V55G020V01504

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Protocolo e relacións públicas				
Materia	Protocolo e relacións públicas			
Código	V55G020V01938			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Lorda Sánchez, Maria José			
Profesorado	Lorda Sánchez, Maria José			
Correo-e	marialordasanchez@gmail.com			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Introducir ao estudante nos conceptos básicos das Relacións Públicas e do Protocolo e na súa aplicación á comunicación, a organización de eventos e o mantemento do protocolo social no ámbito empresarial en contornas multiculturais.			

Competencias	
Código	
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Os estudantes serán capaces de definir e explicar o concepto de RRPP e as súas principais ferramentas, así como identificar o papel das RRPP na contorna empresarial	CG2 CG5 CG13	CE3 CE5	CT1
Os estudantes serán capaces de definir o concepto de protocolo e o seu papel no ámbito empresarial e explicar regras básicas do protocolo empresarial e institucional.	CG2 CG5 CG13	CE3 CE5	CT1
Os estudantes serán capaces de organizar un acto de acordo ás regras de protocolo, tanto individualmente como traballando en equipo.	CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE3 CE5 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Os estudantes coñecerán, comprenderán e utilizarán diferentes ferramentas de comunicación corporativa e manexarán as relacións informativas.	CG2 CG5 CG13 CG14	CE3 CE5	CT1

Os estudantes serán capaces de utilizar ferramentas de comunicación para manter relacións informativas eficaces na resolución de casos prácticos, tanto individualmente como en equipo.	CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE3 CE5 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Os estudantes serán capaces de resolver un caso práctico de xestión de comunicación en situación de crise traballando en equipo.	CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE3 CE5 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Os estudantes serán capaces de planificar, organizar e desenvolver diferentes tipos de eventos, especialmente no ámbito empresarial, traballando tanto individualmente como en equipo.	CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE3 CE5 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Os estudantes coñecerán e utilizarán as pautas xerais do protocolo social como elemento crave nas relacións empresariais a nivel intercultural.	CG2 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE3 CE5 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
1. PROTOCOLO E RRPP	1.1 RRPP. Concepto e principais ferramentas. 1.2 O protocolo como elemento diferenciador. Concepto e Definición. 1.3 Papel do protocolo no ámbito empresarial.
2. IDENTIDADE CORPORATIVA E IMAXE CORPORATIVA	2.1 Identidade corporativa 2.2 A imaxe corporativa 2.3 A marca
3. REGRAS BÁSICAS DE PROTOCOLO OFICIAL PARA A ORGANIZACIÓN DE ACTOS	3.1 Carácter do acto 3.2 Precedencias: a ordenación de asistentes 3.3 As presidencias en protocolo 3.4 As invitacións e as notas do protocolo 3.5 Bandeiras e himnos
4. O PROTOCOLO EMPRESARIAL	4.1 Criterios xerais para a organización de actos empresariais 4.2 As precedencias internas 4.3 As presidencias nos actos das empresas e a ordenación dos seus invitados 4.4 Protocolo interno: 4.4.1 Protocolo escrito 4.4.2 Reunións de traballo 4.4.3 Presentacións 4.4.4 O teléfono 4.4.5 Protocolo nos agasallos 4.4.6 Organización de viaxes 4.5 Banquetes. Cortesía na mesa 4.6 Imaxe persoal 4.7 As relacións empresariais con outras culturas
5. RELACIÓNS INFORMATIVAS	5.1 Principais medios 5.2 O gabinete de prensa 5.3 O trato cos medios 5.4 Principais ferramentas: A nota de prensa. O dossier de prensa. A rolda de prensa
6. XESTIÓN DA COMUNICACIÓN EN SITUACIÓNS DE CRISES	6.1 Que é unha crise. Fases de desenvolvemento da crise 6.2 Plan de xestión de comunicación de crise 6.3 Ferramentas de comunicación nunha crise 6.4 Crise na rede
7. XESTIÓN, ORGANIZACIÓN E PRODUCCIÓN DE EVENTOS	7.1 Concepto de evento e tipoloxías 7.2 Organización dun evento 7.3 Eventos corporativos: algúns exemplos
8. RESPONSABILIDADE SOCIAL CORPORATIVA	8.1 Concepto 8.2 Plan de RSC 8.3 Patrocinio e mecenado 8.4 Micromecenazgo e crowdfunding

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	10	32	42
Presentación	8	22	30
Traballo tutelado	10	45	55
Lección maxistral	20	0	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos	Os estudantes enfrontaranse, en grupo ou individualmente, a casos prácticos, reais ou figurados, en situacións nos cales aplicarán os coñecementos adquiridos durante as sesións maxistras.
Presentación	Os estudantes presentarán, en grupo ou individualmente, as conclusións que obteñan no desenvolvemento de análise de casos e elaboración de traballos e proxectos.
Traballo tutelado	Os estudantes realizarán ao longo do curso catro traballos: - Imaxe e identidade corporativa - Protocolo internacional nos negocios - Nota de prensa - Organización dun evento
Lección maxistral	O profesor exporá os contidos teóricos e técnicas básicas necesarios para a realización dos traballos e probas de avaliación posteriores. En todas elas solicitarase a participación dos estudantes, para garantir a correcta comprensión do explicado e manter o adecuado nivel de atención.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Estudo de casos	Avaliación de casos individuais e en grupo	10	CG2	CE3	CT1
			CG5	CE5	CT2
			CG8	CE13	CT3
			CG9	CE16	CT4
			CG13		CT5
			CG14		
Presentación	Avaliación individual das presentacións realizadas e observación sistemática do traballo do alumno na aula	5	CG5	CE3	CT1
			CG8	CE5	CT3
			CG13		CT4
			CG14		CT5
Traballo tutelado	Avaliación dos traballos e proxectos desenvolvidos	35			
Lección maxistral	Exame individual final	50	CG2	CE3	
			CG5	CE5	
			CG13	CE16	
			CG14		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos

anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Fuente Lafuente, Carlos, **Protocolo para eventos. Técnicas de organización de actos I,**

Herrero, J.C., Fuente Lafuente J.L., **La comunicación en el protocolo. Las redes sociales, Internet y los medios tradicionales en la organización de actos,**

Martínez Guillén, M.C., **Manual básico de protocolo empresarial y social,**

Castro Maeste, M.M., **Protocolo social,**

Scott M, Cutlip, Allen H. Center, Glen M. Broom, **Manual de relaciones públicas eficaces,** Gestión 2000,

Bodwin et al, **Events Management,** Routledge 3ª edición,

Van Der Wagen, **Event Management,** Person 4ª edición,

Losada Díaz, J.C., **Comunicación en la gestión de crisis,** UOC,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión de procesos e sistemas de calidade**

Materia	Xestión de procesos e sistemas de calidade			
Código	V55G020V01939			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Rodríguez Gavín, Mónica			
Profesorado	Rodríguez Gavín, Mónica			
Correo-e	mrgavin@externaliza.org			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia aborda os aspectos necesarios para asegurar a adopción do enfoque baseado en procesos nos diferentes contextos organizativos, así como para asegurar o desenvolvemento, implementación e mellora continua de sistemas de xestión da calidade de acordo coas normas e referenciais de aplicación. Así mesmo, analízase a contribución dos sistemas de xestión da calidade á sustentabilidade e achéganse as claves para superar con éxito as auditorías de certificación.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Adquirir os coñecementos e as habilidades necesarias para asegurar a adopción do enfoque baseado en procesos nos diferentes contextos organizativos.	CG1	CE1	CT1
	CG2	CE3	CT2
	CG3	CE4	CT3
	CG5	CE6	CT4
	CG8	CE13	CT5
	CG9	CE16	
	CG13		
	CG14		

Adquirir os coñecementos e as habilidades necesarias para asegurar o desenvolvemento, implementación e mellora dos sistemas de xestión da calidade de acordo coas normas e referenciais de aplicación.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE1 CE3 CE4 CE6 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Comprender a contribución dos sistemas de xestión da calidade á sustentabilidade e adquirir as competencias necesarias para a adopción dun enfoque integrado de mellora.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE1 CE3 CE4 CE6 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Adquirir os coñecementos e as habilidades necesarias para superar con éxito as auditorías de certificación dos sistemas de xestión da calidade.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE1 CE3 CE4 CE6 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

1. A CALIDADE E O SEU CONTEXTO
2. A XESTIÓN DE PROCESOS
3. OS SISTEMAS DE XESTIÓN DA CALIDADE
4. A RELACIÓN ENTRE OS SISTEMAS DE XESTIÓN DA CALIDADE E OS SISTEMAS DE INFORMACIÓN
5. A AUDITORÍA DOS SISTEMAS DE XESTIÓN DA CALIDADE

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	25	40
Resolución de problemas	10	20	30
Presentación	5	10	15
Estudo de casos	10	20	30
Traballo	3	20	23
Presentación	3	5	8
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición polo profesorado do marco teórico necesario para asegurar a adecuada comprensión da materia e a orientación para o desenvolvemento dos casos, problemas e exercicios expostos.
Resolución de problemas	Formulación de problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia coa finalidade de que o alumnado proceda á súa análise e resolución.
Presentación	Exposición por parte do alumnado dos resultados do estudo de casos e traballos desenvolvidos.
Estudo de casos	Formulación de casos e exposición de situacións coa finalidade de que o alumnado leve a cabo a correspondente análise e propoña as solucións e/ou melloras que proceda.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Apoio do profesorado coa finalidade de asesorar e orientar ao alumnado en relación cos contidos e as actividades da materia, así como co proceso de aprendizaxe.

Estudo de casos	Apoio do profesorado coa finalidade de asesorar e orientar ao alumnado en relación cos contidos e as actividades da materia, así como co proceso de aprendizaxe.
Presentación	Apoio do profesorado coa finalidade de asesorar e orientar ao alumnado en relación cos contidos e as actividades da materia, así como co proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Apoio do profesorado coa finalidade de asesorar e orientar ao alumnado en relación cos contidos e as actividades da materia, así como co proceso de aprendizaxe.
Probas	Descrición
Traballo	Apoio do profesorado coa finalidade de asesorar e orientar ao alumnado en relación cos contidos e as actividades da materia, así como co proceso de aprendizaxe.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Traballo	Valorarase o contido dos traballos desenvolvidos polo alumnado.	30	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE1 CE3 CE4 CE6 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5	
Presentación	Valorarase a exposición de exercicios, problemas, casos e traballos desenvolvidos polo alumnado.	10	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5	
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase exame parcial que incluírá preguntas obxectivas.	5		CE1 CE3 CE4 CE6		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase exame parcial que incluírá preguntas de desenvolvemento.	5	CG1 CG2	CE1 CE3 CE4 CE6 CE13 CE16		
Exame de preguntas obxectivas	O exame final incluírá preguntas obxectivas.	25		CE1 CE3 CE4 CE6		
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame final incluírá preguntas de desenvolvemento.	25	CG1 CG2	CE1 CE3 CE4 CE6 CE13 CE16		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AENOR, **Norma UNE-EN-ISO 9000 (Sistemas de gestión de la calidad. Fundamentos y vocabulario)**, AENOR, 2015

AENOR, **Norma UNE-EN-ISO 9001 (Sistemas de gestión de la calidad. Requisitos)**, AENOR, 2015

UNE, **Norma UNE-EN-ISO 9004 (Gestión de la calidad. Calidad de una organización. Orientación para lograr el éxito sostenido)**, AENOR, 2018

EFQM, **Modelo EFQM de Excelencia**, CLUB EXCELENCIA EN GESTIÓN, 2020

PARDO ÁLVAREZ, J.M., **Gestión por procesos y riesgo operacional**, 1ª ed, AENOR, 2017

UNE, **Norma UNE-EN-ISO 19011 (Directrices para las auditorías de los sistemas de gestión)**, AENOR, 2018

Bibliografía Complementaria

GÓMEZ MARTÍNEZ, J.A., **Guía para la aplicación de UNE-EN ISO 9001:2015**, 1ª ed, AENOR, 2015

PHILLIPS, ANN W., **Cómo gestionar con éxito una auditoría interna ISO 9001:2015**, 1ª ed, AENOR, 2016

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión da empresa familiar**

Materia	Xestión da empresa familiar			
Código	V55G020V01940			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Negreira del Río, Jesús			
Profesorado	Negreira del Río, Jesús			
Correo-e	jesus.negreira@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Adquirir os coñecementos que permitan coñecer e manexar as claves de éxito na continuidade das empresas familiares			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Coñecer a problemática propia da empresa familiar fronte a outros tipos de organizacións empresariais	CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG12 CG14	CE1 CE2 CE3 CE4 CE8 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16	CT4
Coñecer os principios básicos do goberno corporativo e dominar a súa aplicación ao caso particular das empresas familiares pequenas e medianas	CG1 CG2 CG4 CG9 CG10 CG12	CE1 CE3 CE5 CE6 CE9	CT2 CT4
Comprender as relacións específicas que as empresas familiares teñen coa súa contorna e como as mesmas inflúen e condicionan a súa sustentabilidade empresarial, así como coñecer que cuestións débense regular para asegurar dita sustentabilidade desde un plano accionarial	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG9 CG10 CG11 CG13	CE1 CE3 CE4 CE5 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT5

Contidos

Tema	
A realidade propia e distintiva da empresa familiar	O modelo do tres círculos de Davis e Tagiuri, os atributos ambivalentes da empresa familiar. Modelos de evolución das empresas, Ward, Gersick e Greiner.
A sucesión, un momento crítico na evolución da empresa familiar	Implicacións da sucesión máis aló da substitución do xefe executivo principal
Teoría de Axencia e Teoría de Stewardship e a súa aplicación na empresa familiar	A teoría de Axencia como eixo do desenvolvemento do goberno corporativo. A empresa familiar vista desde a perspectiva de Axencia e desde a visión Stewardship; vantaxes e desvantaxes deste tipo particular de organización empresarial.
O Bo Goberno na pequena e mediana empresa familiar	Deseño dos órganos de goberno e xestión e participación nos mesmos. O rol da familia na empresa familiar
O Protocolo Familiar	Como planificar e xestionar a continuidade da empresa familiar no tránsito sucesorio

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	30	50
Obradoiro	10	5	15
Aprendizaxe baseado en proxectos	10	30	40
Estudo de casos	7	23	30
Presentación	4	8	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	2	2
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos que ten que desenvolver o estudiantado, así como a discusión en grupo dos casos prácticos traballados polos estudantes fose da aula

Obradoiro	Traballo por parte dos estudantes, individualmente ou en grupo, dos casos prácticos relacionados coas bases teóricas desenvolvidas nas sesións maxistras
Aprendizaxe baseado en proxectos	Tutorías en grupo para ver a evolución do traballo da materia, resolver as dúbidas que puidese haber e preparar a exposición final de curso
Estudo de casos	Traballo cos estudantes sobre casos prácticos/situacións no marco teórico da materia
Presentación	Exposición dos traballos de fin de curso por grupos diante de toda a aula

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Lección maxistral	Valorarase a cantidade e calidade das achegas do estudante á discusión, reflexión e debate na aula das sesións maxistras	10	CG1 CG2 CG5 CG12 CG13 CG14	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE9 CE10	CT1 CT2 CT4 CT5
Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración dun proxecto final descritivo dunha empresa familiar, onde se aborde o diagnóstico da situación actual desde a perspectiva do tránsito sucesorio, así como as liñas de traballo a seguir	20	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE3 CE5 CE6 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Presentación	Exposición dun traballo final descritivo dunha empresa familiar, onde se aborde o diagnóstico da situación actual desde a perspectiva do tránsito sucesorio, así como as liñas de traballo a seguir	10	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE13	CT2 CT3 CT4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización do exame final da materia	50	CG1 CG2 CG5 CG13 CG14	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE8 CE9 CE15	CT1 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Valorarase o coñecemento adquirido polo estudante respecto ao marco conceptual no que se enmarca a *casuística propia da empresa familiar	10		CE1 CE2 CE3 CE4 CE5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.

- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.

- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico en vigor.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só terase en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso en vigor.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Corona, J., **Empresa Familiar: Análisis Estratégico**, Deusto S.A. Edicións, 2017

Donaldson, L.; Davis, J., **Stewardship Theory or Agency Theory: CEO Governance and shareholder returns**, 16, *Australian Journal of Management*, 1991

Dyer, W.G., **Cultural changes in family firms**, Jossey-Bass, 1986

Gallo, M.A., **La empresa familiar. Trampas, ciclos de vida, sucesión, órganos de gobierno**, Ediciones Folio, 1997

Negreira, F.; Negreira, J., **Cómo dirigir al Director General: la gestión de la zona gris**, mayo, Harvard Deusto Business Review, 2007

Negreira, F.; Negreira, J., **El Buen Gobierno en la Pyme Familiar**, Andavira Editorial, 2012

Negreira, F.; Negreira, J., **El Buen Gobierno de la empresa familiar: como jugar al golf y ganar al ajedrez**, febrero, Harvard Deusto Business Review, 2005

Negreira, F.; Negreira, J., **Planificar la sucesión en la empresa familiar: implicaciones**, 22, *Revista de Empresa*, 2007

Negreira, F.; Negreira, J.; Plaza, A., **Yo no vendí. No lo hagáis vosotros. Empresa familiar y sucesión**, Colección Escuela de Negocios Caixanova, Edicións, 2005

N.Costa, A.; Negreira, F.; Negreira, J., **50 Preguntas importantes sobre la Empresa Familiar**, *Vida Económica*, 2013

Tàpies, J.; Canals, C.M., **Sí quiero. El compromiso de la familia empresaria**, Libros de Cabecera, 2013

Ward, J.L., **Creating effective boards for private enterprises**, Jossey-Bass Publishers, 1991

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito mercantil/V55G020V01205

Empresa: Xestión de empresas/V55G020V01203

Dirección de recursos humanos/V55G020V01303

Dirección estratéxica/V55G020V01503

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Liderado e habilidades da comunicación				
Materia	Liderado e habilidades da comunicación			
Código	V55G020V01941			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Jamardo Suárez, Begoña			
Profesorado	Jamardo Suárez, Begoña			
Correo-e	begona.jamardo@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia impartirase integramente en inglés, por tanto, é imprescindible que os estudantes acrediten, con anterioridade, estar en posesión dun certificado oficial acreditando un nivel B2 de inglés			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe		Competencias		
Resultados de aprendizaxe				
Auto avaliar o enfoque persoal de xestión de conflitos e o para potenciar puntos fortes persoais e mellorar puntos débiles dos estudantes.	Auto avaliar o enfoque persoal de xestión de conflitos e o para potenciar puntos fortes persoais e mellorar puntos débiles dos estudantes.	CG2 CG5 CG7 CG8 CG13	CE13	CT2 CT5
Ser capaz de identificar e analizar as principais diferenzas en estilo de xestión e comunicación interpersoal, nos países obxecto de destino para exportacións galegas.	Ser capaz de identificar e analizar as principais diferenzas en estilo de xestión e comunicación interpersoal, nos países obxecto de destino para exportacións galegas.	CG1 CG3 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG13 CG14	CE5 CE11 CE13 CE16	CT1 CT3 CT5

Adestrar habilidades de negociación e mellorar as estratexias de comunicación tanto a nivel local como global, observando e utilizando sinais universais non verbais.	CG5 CG7 CG13 CG14	CE13	CT2 CT5
---	----------------------------	------	------------

Contidos

Tema	
1. LIDERADO INTERNACIONAL.FUNDAMENTOS	1.1. Que é un dirixente internacional? 1.2. Como afecta a cultural á nosa percepción de realidade e estilo de liderado? 1.3. ¿Somos cada vez máis globais ou máis diversos? 1.4. Que é a cultura e que non o é 1.5. Diferenzas culturais en administración internacional
2. MODELOS de LIDERADO INTERCULTURAL	2.1. Hall 2.2. Hampden Turner & Trompenaars 2.3. The Globe Project 2.4. The Lewis Pyramid 2.5. The world value survey 2.6. The culture Map
3.EXPATRIACION E DIRECCIÓN DE EQUIPOS INTERNACIONAIS	3.1 Diferenzas Culturais en recrutamento 3.2 Expat- administración: Razóns para fracaso 3.3 Choque Cultural 3.4 Administración multicultural de equipos: equipos virtuais 3.5 Intercultural Quotient Proba: Unha ferramenta para a mellora do liderado intercultural
4. MODELO HOFSTEDE	4.1 Colectivista vs individualista 4.2 Igualitaria vs jerárquica 4.3 Masculina vs feminina 4.4 Alta fronte a baixa incerteza 4.5 Longo versus curto prazo 4.6 Indulxencia vs contención
5. COMUNICACIÓN INTERNACIONAL EFICAZ	5.1 Negociación avanzada 5.2 O perfil do eficaz negociador internacional 5.3 Estilos de Comunicación: Do leste vs Oeste 5.4 Comunicación Non verbal en negociacion intercultural 5.5 Xestos: universal ou cultural? 5.6 Xestos reveladores

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	8	16	24
Presentación	6	18	24
Debate	4	4	8
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Traballo	0	2	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	En equipos de traballo, os estudantes analizarán casos que mostran conflitos de liderado, estratexia e comunicación, en distintas áreas funcionais da empresa. En clase presentarán os seus puntos de vista sobre os problemas detectados considerando o impacto da diversidade cultural.
Presentación	Os estudantes, organizados en equipos de traballo, exporán as diferenzas culturais entre España e un mercado estratéxico para Galicia, tanto desde un punto de vista sociolóxico como de xestión. Xogos interactivos e demostracións (*role *plays de reunións e de negociacións) que dean exemplos do contido da materia e que sexan capaces de manter a atención do público. Os equipos poderán convidar a profesionais do país destino que están a analizar.
Debate	Os líderes de hoxe teñen que estar ao día coas noticias globais. Os estudantes terán que expor en clase noticias ou documentais sobre conflitos actuais a nivel internacional que afectan as empresas. Realizaranse debates sobre os temas expostos, analizando o tema desde distintas perspectivas.
Lección maxistral	Presentaranse os contidos da materia facendo uso extenso de material audiovisual e relacionando temas coa nosa contorna social e económica, sempre desde unha perspectiva de responsabilidade social.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Presentación	Entrevistas que o *estudiantado mantén co profesorado para o asesoramento e desenvolvemento das actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe.
Debate	Entrevistas que o *estudiantado mantén co profesorado para o asesoramento e desenvolvemento das actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Estudo de casos	Valorarase a iniciativa e participación individual na aula durante os debates, análises de casos e lecturas, xa sexan presentados en soporte escrito como audiovisual.	10	CG1 CG2 CG5 CG7 CG8 CG9 CG13 CG14	CE5 CE11	CT2 CT5
Presentación	En equipos de traballo os estudantes realizarán unha exposición contrastiva entre a cultura española e doutro país. Avaliaranse o contido (equipo), soporte (equipo) e a capacidade de comunicación en inglés (individual)	25	CG1 CG3 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG13 CG14	CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final que abarcará todo o contido teórico da materia en preguntas de desenvolvemento e unha parte práctica que incluírá casos, noticias, exercicios e análises de situacións interculturais.	50	CG1 CG5 CG7 CG14	CE5	CT1 CT5
Traballo	Os estudantes seleccionarán unha cultura cara á que teñan sentimentos ou prexuízos. Realizarán unha investigación a fondo para comprobar a veracidade dos seus prexuízos ou estereotipos e presentarán ante os seus compañeiros os resultados e o que aprenderon desta experiencia de investigación	15	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG13 CG14	CE5 CE13 CE16	CT1 CT3 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A materia será aprobada sempre que no exame final obtéñase 3,5 puntos ou máis, sobre un total de 10. Ningún traballo nin presentación será cualificado si contén algún parágrafo ou frase con plaxio ou bibliografía indebidamente presentada.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Hofstede, G et al.; **Cultures and organizations: The software of the mind**, McGraw Hill, 2010

Bibliografía Complementaria

Alvarez, G, **La comunicación como reflejo cultural: elementos no verbales**, Mergablum, 2003

Trompenaars, F., **Riding the waves of culture**, The Economist, 1993

Jamardo, B., **Body language in intercultural negotiations**, Licolm Europe, 2006

Earley, P. et al., **Developing cultural intelligence at work**, Stanford Business books, 2006

Livermore, D., **The cultural intelligence difference**, Amazon books, 2011

Samovar,L.et al., **Intercultural Communication: A Reader**, 14th ed, Wadsworth, 2014

Llamazares, O., **Protocolo empresarial internacional**, Global Marketing Strategies, 2013

Gesteland, R, **Cross-cultural business behaviour**, CBS PRESS, 2002

Mole, J., **Mind your manners: Managing business culture in the New Global Europe**, Nicholas Brealey, 2003

Livermore, D., **Leading with cultural intelligence**, Amazon books, 2010

Dumetz, J. et al., **Cross-cultural management textbook**, Dumetz. Eds, 2012

Dowling,p.et al., **International Human Resources Management**, South Western Cengage, 2009

www.geert-hofstede.com,

www.business-negotiations.com,

www.pewresearch.org (country attitudes worldwide),

<http://www.worldvaluessurvey.org/> (cultural values worldwide),

www.kwintessential.co.uk (multicultural resources. On line quizzes.Free country guides),

Jamardo,B., **Lideranca intercultural: O grande desafio da globalizacao**, 20 Valores nº.1. Angola, 2011

www.globalnegotiator.com/es,

Hannum, K; Mc Feeters, B & Booyesen, L, **Leading across differences: Casebook**, Wiley, 2010

Simond, F, **Como negociar en inglés**, Global Marketing Strategies, 2010

www.CulturalIQ.com,

Molinsky, A, **Global Dexterity: How to adapt your behaviour across cultures**, HBS Publishing, 2013

Livermore, D, **Driven by difference: How Great Companies Fuel Innovation through Diversity**, Amazon Books, 2016

Xiangdong, D, & Guo-Ming, Ch., **Conflict management and intercultural communication: The art of intercultural harmony**, Routledge, 2017

Meyer, Erin, **The Culture Map: Breaking Through the Invisible Boundaries of Global Business**, Public Affairs, 2016

Hastings, Reed & Meyer, Erin, **No rules rules: Netflix and the culture reinvention**, Penguin Press, 2020

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en inglés. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en inglés.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de *IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determineno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer

cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións. Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

As sesións de *tutorización poderanse realizar por medios *telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da *webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comercio internacional				
Materia	Comercio internacional			
Código	V55G020V01942			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Conde Borrajo, Ana			
Profesorado	Conde Borrajo, Ana			
Correo-e	ana.conde@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia impartirase integramente en inglés, por tanto, é imprescindible que os estudantes acrediten, con anterioridade estar en posesión dun certificado oficial dun nivel B2 de inglés.			

Competencias	
Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar as características principais das empresas exportadoras españolas.	CG1 CE9 CT5 CG2 CE13 CG7 CE16 CG11

Manexar os aspectos operativos do comercio internacional.	CG3 CG5 CG7 CG8 CG14	CE6 CE7 CE9 CE11	CT3 CT4 CT5
Habilidades para a procura e interpretación crítica da información necesaria para a elaboración dun plan de internacionalización dunha empresa.	CG1 CG2 CG3 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE6 CE9 CE11 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Capacidade para analizar a contorna do comercio internacional.	CG1 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13 CG14	CE13 CE16	CT2 CT5
Entender como os obxectivos de desenvolvemento sustentable poden lograrse a través do comercio internacional.	CG1 CG2 CG5 CG7 CG9 CG10 CG11 CG14	CE1 CE5 CE6 CE9 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
1. SETTING THE SCENE	1.1 Overview of the Issues Facing International Management 1.2 International Trade Statistics 1.3 Globalisation 1.4 Trade Barriers 1.5 Economic Integration
2. INTERNATIONALISATION PROCESS	2.1 Internationalisation 2.2 Decision to Internationalise 2.3 Geographic Market Choice 2.4 Market Entry strategies
3. OPERATIONAL ASPECTS	3.1 Customs Clearance 3.2 INCOTERMS 3.3 International Transport of Goods 3.4 Methods of Payment 3.5 Fomenting International Commerce

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	48	76
Traballo tutelado	0	25	25
Seminario	0	5	5
Estudo de casos	14	0	14
Saídas de estudo	8	0	8
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia. Daranse as directrices para a realización dos casos e traballos.
Traballo tutelado	Traballos de avaliación continua.

Seminario	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado para o asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos	Análise de situacións reais coa finalidade de detectar o problema e expor solucións.
Saídas de estudo	Visitas a institucións relevantes para que os alumnos poidan coñecer en persoa aspectos relacionados cos contidos básicos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado para o asesoramento e desenvolvemento das actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado para o asesoramento e desenvolvemento das actividades relacionadas coa materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Lección maxistral	Exame Final	50	CG1 CG7 CG13 CG14	CE1 CE3 CE6 CE7	CT1 CT4 CT5
Traballo tutelado	Ao longo do curso realizaranse casos prácticos e traballos que serán valorados polo profesor.	30	CG7 CG13	CE1 CE3 CE6 CE7	CT1 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Un punto de control na segunda metade do cuadrimestre	20	CG1 CG2 CG3 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG13	CE5 CE9 CE11 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os traballos con algún parágrafo ou frase con plaxio, obterán unha cualificación de 0. Os traballos que non estean debidamente referenciados e/ou a bibliografía presentada incorrectamente, recibirán unha cualificación de 0. Non se aceptarán traballos, ou presentacións, fóra de prazo.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web de IESIDE.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

HILL, C. y HULT, G. T., **International Business - Competing in the Global Marketplace**, 12th edition, Mc Graw-Hill Education, 2018

Bibliografía Complementaria

ARTEAGA, J. (coordinador), **Manual de Internacionalización**, ICEX, 2017

CABRERA, A., **Logística Internacional**, ICEX, 2014

CERVIÑO, J., **Marketing Internacional - Nuevas perspectivas para un mercado globalizado**, Pirámide, 2014

GÓMEZ, H., **Empresa Internacionalizada y Responsabilidad Social**, ICEX, 2012

ICEX, **Curso Superior Estrategia y Gestión del Comercio Exterior**, 2nd edition, ICEX, 2005

LEVINSON, M., **The Box**, 2nd edition, Princeton University Press, 2016

NELSON, C., **Import/Export: How to Take Your Business Across Borders**, 4th edition, Mc Graw-Hill, 2009

ORTEGA, A., **El Nuevo Código Aduanero de la Unión Europea**, ICEX, 2017

PLA, J. and LEÓN, F., **Dirección Internacional de la Empresa**, Pearson - Prentice Hall, 2016

REUVID, J. and SHERLOCK, J., **International Trade: An Essential Guide to the Principles and Practice of Export**, 3rd edition, Kogan Page, 2011

Recomendacións

Outros comentarios

É imprescindible estar en posesión dun certificado oficial que acredite un nivel B2 de inglés para cursar esta materia.

A asistencia a clase é obrigatoria e penalizarase as faltas de asistencia na nota final de avaliación continua.

A corrección dos exames finais será "cega".

Esta guía docente está redactada polo coordinador en inglés. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en inglés.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións. Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Mercadotecnia internacional				
Materia	Mercadotecnia internacional			
Código	V55G020V01943			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Würzburg -, Klaas			
Profesorado	Würzburg -, Klaas			
Correo-e	klaas.wurzburg@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia impartirase integramente en inglés, por tanto, é imprescindible que os estudantes acrediten, con anterioridade, estar en posesión dun certificado oficial dun nivel B2 de inglés.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Aprendizaxe de técnicas e conceptos básicos da mercadotecnia internacional. Introducir o conxunto complexo da toma de decisións no ámbito de mercadotecnia internacional.	CG7 CG13	CE5 CE7 CE9	CT1 CT4
Modernización da toma de decisións na mercadotecnia e a estratexia da empresa internacional. Coñecemento dos distintos aspectos que compoñen unha estratexia de mercadotecnia para a empresa internacional.	CG7 CG13	CE6 CE7 CE9 CE11 CE16	CT1 CT4

Análise independente e aplicación de conceptos de mercadotecnia na contorna internacional.	CG1 CG3 CG5 CG7 CG8 CG11 CG13 CG14	CE12 CE13 CE16	CT1 CT2 CT5
Relacionando conceptos teóricos de mercadotecnia e estratexia da empresa internacional a problemas concretos sobre as decisións empresariais na contorna internacional.	CG1 CG2 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG14	CE13	CT1 CT2 CT3 CT4

Contidos

Tema	
1. SCOPE OF INTERNATIONAL MARKETING STRATEGY	1.1 International marketing strategy 1.2 International marketing environment 1.3 Understanding international marketing
2. INTERNATIONAL MARKETING IN THE GLOBAL ECONOMY	2.1 Company resources and capabilities of international companies 2.2 Analysis of international competitors 2.3 Culture values 2.4 Political economy and its influence on international marketing 2.5 Public policy risk for international companies.
3. PRODUCT AND BRAND STRATEGIES	3.1 Consumer products 3.2 Industrial products 3.3 Service products 3.4 Building and communicating the global brand
4. INTERNATIONAL MARKETING OPERATIONS	4.1 Channels of international distribution 4.2 Pricing in international markets 4.3 Selling and negotiating 4.4 Decision making in international marketing operations

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Estudo de casos	15	40	55
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a disciplina obxecto de estudo. Daranse as bases e directrices para os traballos que ten que desenvolver o estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas que o estudante mantén co profesor da materia para o asesoramento e aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Probas	Descrición
Estudo de casos	Entrevistas que o estudante mantén co profesor da materia para o asesoramento e aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
--	------------	---------------	------------------------

Estudo de casos	Preparación de casos.	20	CG2	CE5	CT1
			CG3	CE6	CT2
			CG5	CE7	CT3
			CG6	CE9	CT4
			CG7	CE11	CT5
			CG8	CE12	
			CG9	CE13	
			CG10	CE16	
			CG11		
			CG13		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final	60	CG1	CE5	CT1
			CG7	CE6	CT4
			CG10	CE7	CT5
			CG13	CE9	
			CG14		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Control	20	CG1	CE5	CT5
			CG2	CE6	
			CG11	CE7	
			CG13	CE9	
			CG14	CE11	
				CE12	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O plaxio será severamente penalizado. Non se aceptarán traballos, ou presentacións, fóra de prazo.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

BRADLEY, F., **International Marketing Strategy**, 5, Financial Times - Prentice Hall, 2004

CERVIÑO, J., **Marcas Internacionales: como crearlas y gestionarlas**, Pirámide, 2002

CERVIÑO, J., **Marketing Internacional: nuevas perspectivas para un mercado globalizado**, Pirámide, 2006

CZINKOTA, M., **International Marketing**, 9, Cengage Learning, 2011

HOLLENSSEN, S., **Global Marketing**, 5, Pearson, 2011

LEE, K. and CARTER, S., **Global Marketing Management**, 2, Oxford University Press, 2009

Recomendacións

Outros comentarios

É imprescindible estar en posesión dun nivel B2 de inglés para cursar esta materia.

A asistencia a clase é obrigatoria e terase en conta na avaliación continua.

A corrección dos exames finais será "cega".

Esta guía docente está redactada polo coordinador en inglés. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en inglés.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Comunicación e publicidade**

Materia	Comunicación e publicidade			
Código	V55G020V01944			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Montero Campos, María Eugenia			
Profesorado	Montero Campos, María Eugenia			
Correo-e	mariamonteroc@gmail.com			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo coñecer os conceptos de comunicación e publicidade, como ferramentas para a relación cos grupos de interese, así como a súa localización dentro da estratexia da empresa. Estúdanse as diferentes ferramentas empregadas para a planificación estratéxica da publicidade e as fases dunha campaña publicitaria.			
	De forma paralela poranse en práctica todos os coñecementos adquiridos nas sesións teóricas a través da creación dunha marca e unha campaña publicitaria.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer os conceptos relacionados coa comunicación e a xestión publicitaria	CG2 CE1 CE9 CE13

Identificar os factores críticos de éxito nunha óptima planificación publicitaria	CG5	CE1	CT1
	CG6	CE5	CT2
	CG10	CE7	CT3
	CG13	CE11	CT4
			CT5
Presentación e Defensa de Proxectos, Plans de Medios, Informes de Valoración de campañas	CG1	CE5	CT4
	CG3		CT5
	CG8		
	CG9		
	CG11		
	CG14		

Contidos

Tema

1. A Comunicación, a Publicidade e o Marketing
2. A Identidade Corporativa, a Imaxe Corporativa e a Reputación
3. Sostenibilidade e Comunicación
4. A Planificación e Xestión Publicitaria. Fases dunha Campaña.
5. O presuposto de publicidade e a Axencia de Publicidade.
6. Os Medios Convencionais
7. Os medios No Convencionais
8. Novos medios dixitais. Publicidade e Internet
9. Planificación e compra de medios
10. Creación da Campaña

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	6	12	18
Saídas de estudo	1	1	2
Lección maxistral	20	20	40
Traballo	22	22	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Estudaranse modelos de planificación publicitaria que deberán ser comentados polos estudantes en clase.
Saídas de estudo	Os estudantes visitarán polo menos unha Axencia de Publicidade e un departamento de publicidade de empresa.
Lección maxistral	Exporase por parte do profesor todos os coñecementos para o bo aproveitamento da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	O profesor atenderá a calquera dúbida respecto dos temas expostos e obxecto de debate, pódose a disposición dos estudantes para resolver calquera cuestión que se lle expoña, con tutorías persoais e en grupo.
Lección maxistral	O profesor atenderá a calquera dúbida respecto dos temas expostos e obxecto de debate, pódose a disposición dos estudantes para resolver calquera cuestión que se lle expoña, con tutorías persoais e en grupo.
Probas	Descrición
Traballo	O profesor atenderá a calquera dúbida respecto dos temas expostos e obxecto de debate, pódose a disposición dos estudantes para resolver calquera cuestión que se lle expoña, con tutorías persoais e en grupo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Lección maxistral	Exame final.	50	CG5 CG9 CG11 CG14	CE5 CE7 CE11	CT2 CT3 CT4 CT5
Traballo	Ao longo do curso realizaranse traballos e casos prácticos que serán tutelados e valorados polo profesor	30	CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE5 CE7	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame parcial.	20	CG1 CG5 CG13	CE5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Non se admiten traballos entregados fóra de prazo. A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas fosen xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só terase en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mariola García Uceda, **Las Claves de la publicidad**, ESIC, 2011

Angel Luis Cervera Fantoni, **Comunicación Total**, ESIC, 2008

Mª Ángeles González Lobo y Mª Dolores Prieto del Pino, **Manual de Publicidad**, ESIC, 2009

Enrique Ortega, **La Comunicación Publicitaria**, ESIC, 2004

Teresa Pintado Blanco y Joaquín Sánchez Herrera, **Nuevas Tendencias en Comunicación**, ESIC, 2014

Gómez Nieto Begoña, **Fundamentos de la Publicidad**, ESIC, 2017

García López Javier, **Publicidad: Teoría y Práctica**, Centro de estudios Financieros, 2017

Bazán Cea, Clara; de la Morena Olías, Jesús y Cortés Soria, Hernán, **Guía para la integración de la Responsabilidad Social Corporativa**, BOSCH, 2016

García del Junco Julio, **Manual práctico de responsabilidad social corporativa**, PIRÁMIDE, 2018

Vilajoana Alexandre Joana, **Cómo diseñar una campaña de publicidad**, UOC, 2015

Bibliografía Complementaria

Ma Angeles González Lobo y Enrique Carrero López, **Manual de Planificación de medios**, ESIC, 2008

Carlos Navarro Gutiérrez, **Creatividad publicitaria eficaz**, ESIC, 2010

Ferrer Lorenzo, Ignasi, **Manual de gestión para la agencia de publicidad**, Pirámide, 2016

Alard Josemaría, Julio y Monfort Abel, **Plan de Comunicación on y off en la práctica**, ESIC, 2017

Veliz Montero, Fernando, **Comunicar construyendo diálogos estratégicos en 360ª para organizaciones del nuevo siglo**, GEDISA, 2017

Henry Todd, **Creatividad práctica. Generar espacios para tener ideas en menos tiempo.**, CONECTA, 2012

Coleman Daniel, **El espíritu creativo**, B DE BOOKS, 2016

Restrepo González Ramiro, **Marketing responsable**, Universidad Pontificia Bolivariana, 2018

Heal Geoffrey, **Cuando los principios son rentables. Por qué actuar con responsabilidad social corporativa no sólo es lo correcto, sino lo más inteligente.**, Leader Summaries, 2008

Pérez Latre Francisco Javier, **Marcas humanas fundamentos de la publicidad en el siglo XXI**, PIRÁMIDE, 2018

Muela Molina Clara, **Manual de estrategias creativas en publicidad**, UOC, 2015

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dirección comercial I/V55G020V01403

Dirección comercial II/V55G020V01502

Mercadotecnia internacional/V55G020V01943

Mercadotecnia dixital e relacional/V55G020V01945

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Mercadotecnia dixital e relacional**

Materia	Mercadotecnia dixital e relacional			
Código	V55G020V01945			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Profesorado	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Correo-e	alvaro.gomez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O obxectivo fundamental do curso é capacitar aos estudantes na teoría e as prácticas de éxito dentro da mercadotecnia actual. A materia profundará na mercadotecnia relacional, a marketing dixital e o comercio electrónico. Isto permitirá ao estudante desenvolver iniciativas de marketing e comunicación con coherencia e criterio de rendibilidade, aplicando as novas tecnoloxías.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Fomentar no estudiantado as habilidades de procura e análise de información sobre as novas tecnoloxías e a súa aplicación na área de mercadotecnia	CG1	CE5	CT1
	CG2	CE13	
	CG3	CE16	
	CG5		
	CG6		
	CG8		
	CG11		
	CG13		
	CG14		

Tomar decisións á hora de deseñar e executar distintas accións e plans relacionados coa mercadotecnia dixital e relacional e o comercio electrónico	CG1	CE5	CT1
	CG2	CE7	CT2
	CG3	CE9	CT3
	CG5	CE14	CT4
	CG6		CT5
	CG9		
	CG11		
	CG14		

Contidos

Tema	
MÓDULO 1: FUNDAMENTOS DA MERCADOTECNIA DIXITAL E RELACIONAL	TEMA 1. O TIC e os cambios tecnolóxicos e sociais TEMA 2. Características principais da Mercadotecnia Dixital e Relacional
MÓDULO 2: WEBMARKETING	TEMA 3. Deseño e construción dun Website TEMA 4. Promoción e comunicación en buscadores TEMA 5. Publicidade en Internet mediante banners e outros formatos dixitais TEMA 6. Analítica Web
MÓDULO 3: E-mail E MOBILE MERCADOTECNIA	TEMA 7. E-mail Mercadotecnia TEMA 8. Mobile Mercadotecnia
MÓDULO 4: A COMUNICACIÓN NAS REDES SOCIAIS	TEMA 9. Características da comunicación nas redes sociais. TEMA 10. Utilización de Facebook e de Instagram como nova canle de comunicación. TEMA 11. Utilización de Twitter como nova canle de comunicación. TEMA 12. LinkedIn e o networking profesional. TEMA 13. Monitorización da reputación on-line.
MÓDULO 5: CRM E BUSINESS INTELLIGENCE	TEMA 14. As ferramentas de CRM. TEMA 15. Ferramentas de Business Intelligence.
MÓDULO 6: COMERCIO ELECTRÓNICO	TEMA 16. Introducción ao comercio electrónico. TEMA 17. As claves para a posta en marcha dunha tenda on-line. TEMA 18. Medios de pago electrónicos. TEMA 19. Loxística para o comercio electrónico. TEMA 20. Comercio electrónico móbil.
MÓDULO 7: LIMITACIÓNS LEGAIS NA MERCADOTECNIA DIXITAL E RELACIONAL	TEMA 21. O marco legal e fiscal do comercio electrónico. TEMA 22. Seguridade e privacidade dos usuarios.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	18	12	30
Lección maxistral	25	25	50
Seminario	5	15	20
Práctica de laboratorio	5	25	30
Traballo	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudiantado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou *algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a disciplina obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudiantado. A asistencia ás sesións maxistras é obrigatoria.
Seminario	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado para o asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

Descripción	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas sobre a Materia	60	CG1 CE5 CG2 CE7 CG14 CE9 CE13
Práctica de laboratorio	20	CG1 CE5 CG2 CE7 CG14 CE9 CE13
Traballo	20	CG1 CE14 CT1 CG2 CE16 CT2 CG3 CT3 CG5 CT4 CG6 CT5 CG8 CG9 CG11 CG13

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GÓMEZ VIEITES, A., **Marketing relacional, directo e interactivo**, Ra-Ma, 2006

Bibliografía Complementaria

GÓMEZ VIEITES, A.; OTERO BARROS, C., **Redes sociais y su aplicación empresarial**, Ra-Ma, 2011

GODIN, S., **Permission Marketing**, Simon and Schuster, 1999

HALLIGAN, B., **Inbound Marketing: Get Found Using Google, Social Media, and Blogs**, John Wiley & Sons, 2010

LEVINE, R.; LOCKE, C.; SEARLS, D.; WEINBERGER, D., **The Cluetrain Manifesto: 10th Anniversary Edition**, Basic Books, 2009

LEWIS, D.; BRIDGER, D., **The Soul of the New Consumer**, Nicholas Brealy Publishing, 2000

LI, C.; BERNOFF, J., **Groundswell, Expanded and Revised Edition: Winning in a World Transformed by Social Technologies**, Harvard Business Review Press, 2011

MAQUIEIRA, J. M.; BRUQUE, S., **Marketing 2.0. El nuevo Marketing en la Web de las redes sociales**, Ra-Ma, 2009

NEWELL, F., **Loyalty.com: Customer Relationship Management in the New Era of Internet Marketing**, McGraw-Hill, 2000

PEPPERS, D.; ROGERS, M., **The One-to-One Future: Building Relationships One Customer at a Time**, Currency Doubleday, 1993

QUALMAN, E., **Socialnomics: How Social Media Transforms the Way We Live and Do Business**, John Wiley & Sons, 2009

SAFKO, L., **The Social Media Bible: Tactics, Tools, and Strategies for Business Success**, John Wiley & Sons, 2010

SCOTT, D. M., **The New Rules of Marketing and PR: How to Use Social Media, Blogs, News Releases, Online Video, and Viral Marketing to Reach Buyers Directly**, 2, John Wiley & Sons, 2010

- SEYBOLD, P., **The Customer Revolution: How to Thrive When Customers Are in Control**, Crown Business, 2001
- SOLIS, B., **Engage, Revised and Updated: The Complete Guide for Brands and Businesses to Build, Cultivate, and Measure Success in the New Web**, John Wiley & Sons, 2011
- TROUT, J; RIVKIN, S., **Differentiate or Die: Survival in our era of killer competition**, John Wiley & Sons, 2000
- WOLLAN, R.; SMITH, N.; ZHOU, C., **The Social Media Management Handbook: Everything You Need To Know To Get Social Media Working In Your Business**, John Wiley & Sons, 2011
- ZARRELLA, D., **The Social Media Marketing Book**, O'Reilly Media, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dirección comercial I/V55G020V01403

Dirección comercial II/V55G020V01502

Outros comentarios

A asistencia ás sesións maxistras é obrigatoria e terase en conta na avaliación continua.

A corrección dos exames finais será "cega".

En canto á aplicación dos principios da sustentabilidade da ONU e de Responsabilidade Social Global, nesta materia tamén se analizará o uso ético e responsable das técnicas de publicidade dixital, velando pola protección da privacidade dos usuarios e respectando o marco legal da Unión Europea.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Informática avanzada para o reporting e control financeiro**

Materia	Informática avanzada para o reporting e control financeiro			
Código	V55G020V01946			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OP	Curso 4	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Crespo Cibrán, Miguel Ángel			
Profesorado	Crespo Cibrán, Miguel Ángel			
Correo-e	macrespo@yahoo.com			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Preténdese que os estudantes profunden nos sistemas de Información aplicados á xestión empresarial. Ao longo da materia os estudantes estudarán a organización e explotación de datos mediante o deseño e construción de consultas en bases de datos relacionais, que permitan analizar a información almacenada de acordo a distintos criterios de agrupación e segmentación. Á súa vez, utilizarase unha folla de cálculo para realizar a análise dos datos mediante táboas dinámicas e outras ferramentas avanzadas. Todo isto complementarase ademais coa práctica da xestión e edición avanzada de documentos, e coa revisión das ferramentas e principais funcións incorporadas a un programa de presentacións.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Coñecer onde se atopan os datos das empresas e como estes están organizados	CG1 CG3 CG13 CG14	CE7 CE13 CE16	CT5
Identificar as necesidades de información para a toma de decisións das diferentes áreas ou departamentos da empresa	CG1 CG2 CG13 CG14	CE9 CE12 CE16	CT5

Obter os datos necesarios, a partir das súas orixes, para satisfacer as necesidades de información detectadas	CG1 CG9 CG13 CG14	CE7 CE9 CE16	CT5
Organizar a información previamente obtida de tal forma que sexa accesible para quen a vaia a utilizar	CG1 CG2 CG3 CG6 CG9 CG13 CG14	CE7 CE9 CE12 CE13 CE16	CT1 CT5
Crear informes e cadros de mando dinámicos con información relevante para a toma de decisións	CG1 CG2 CG3 CG6 CG9 CG13 CG14	CE7 CE9 CE12 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Coñecer o estado actual do software para a elaboración de indicadores e cadros de mando de usuario final	CG1	CE7	CT5

Contidos

Tema	
1. Uso de táboas dinámicas da folia de cálculo como ferramenta de Reporting e Business Intelligence	a. Funcionamento das táboas dinámicas b. Elaboración de informes e cadros de mando usando táboas dinámicas c. Formatos condicionais d. Solver
2. Elaboración de informes de seguimento orzamentario	a. Confección dun orzamento b. Seguimento do orzamento c. Exemplo global: Orzamento dunha organización de exemplo e o seu control
3. Ferramentas informáticas de usuario para a implantación de Cadros de Mando na empresa	a. A indicadores clave de xestión b. Indicadores por áreas funcionais e a súa presentación mediante táboas dinámicas e gráficos dinámicos c. Indicadores dun cadro de mando integral e a súa presentación mediante táboas dinámicas e gráficos dinámicos d. Implementación coa folia de cálculo dos indicadores dun cadro de mando integral
4. Un paso máis na elaboración de información relevante para a toma de decisións ao alcance do directivo actual	a. Últimas funcionalidades b. Macros

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Prácticas con apoio das TIC	17	34	51
Resolución de problemas de forma autónoma	2	3	5
Observación sistemática	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Prácticas con apoio das TIC	Actividade na que se formulan casos prácticos ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación de resultados utilizando as ferramentas informáticas ao seu alcance. Emprégase como complemento da lección maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan casos prácticos ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación de resultados. Emprégase como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Observación sistemática	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas de forma autónoma	Durante o curso o estudante haberá de resolver problemas e exercicios de forma autonoma a fin de coñecer o seu grao de avance na materia como instrumento de avaliación continua. Este exercicio serán obxecto de cualificación e configurarán o 30% da nota	30	CG1 CG2 CG3 CG6 CG9 CG13 CG14	CE7 CE9 CE12 CE13 CE16	CT1 CT3 CT4 CT5
Observación sistemática	O 10% outorgarase pola contribución e participación activa do estudante nas clases	10	CG1 CG2 CG3 CG6 CG9 CG13 CG14	CE7 CE9 CE12 CE13 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	O 60 % restantes derivarase dun exame escrito de carácter global que se celebrará ao final da materia	60	CG1 CG2 CG3 CG6 CG9 CG13 CG14	CE7 CE9 CE12 CE13 CE16	CT1 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a superación da materia esixirase unha nota mínima de 3 puntos sobre 10 no exame final.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Josep Curto y Jordi Conesa Caralt, **Introducción al Business Intelligence**, 2010,

Luis Muñoz González, **Reporting con Tablas Dinámicas En Excel**, 2014,

Florent Cailly y Tom Brajcich, **Introduction To Financial Reporting With PowerPivot: A Step by Step Guide For Finance Professionals**, 2016,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Contabilidade e control de xestión/V55G020V01947

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Contabilidade e control de xestión**

Materia	Contabilidade e control de xestión			
Código	V55G020V01947			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Andrés Mosquera, Andrés de			
Profesorado	Andrés Mosquera, Andrés de			
Correo-e	andres.deandres@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
CE14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Recoñecer aos usuarios da información e as súas particulares necesidades informativas.		CE1 CE6 CE7	
Adquirir coñecementos teóricos e prácticos sobre os distintos tipos de custo.		CE1 CE6 CE7 CE12 CE14	
Aplicar modelos contables de custos sobre a base da realidade empresarial a analizar.	CG1 CG2 CG3 CG10 CG13 CG14	CE1 CE6 CE7 CE12 CE14 CE15 CE16	
Aplicar técnicas orzamentarias para a planificación da actividade da empresa.	CG1 CG4 CG5 CG8 CG9 CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Construír un sistema para a toma de decisións, baseado na elaboración de cadros de mando.	CG1 CG2 CG3 CG10 CG12 CG13 CG14	CE1 CE6 CE7 CE9 CE11 CE12 CE14 CE15 CE16	

Contidos

Tema	
1. PLANIFICACIÓN E CONTROL COMO FUNCIONES DA DIRECCIÓN.	1.1 Concepto de planificación e control. 1.2 Control da xestión empresarial. 1.3 Sistemas de información para a xestión empresarial. 1.4 A función de control da xestión.
2. CONTABILIDADE DE XESTIÓN E DE CUSTOS.	2.1 Contabilidade financeira versus contabilidade de custos e contabilidade de xestión. 2.2 Clasificación dos custos. 2.3 Sistemas de cálculo de custos. 2.4 Contabilidade de xestión: rendibilidade de produtos, líneas de negocio, decisións de prezo, comprar ou fabricar....
3. ORZAMENTOS E CONTROL ORZAMENTARIO.	3.1 Plans, programas e orzamentos. 3.2 O proceso orzamentario 3.3 Orzamentos operativos e de investimento. 3.4 Aprobación de orzamentos: síntese orzamentaria. Análise what if e análise de sensibilidade. 3.5 Control orzamentario. Análise de desviacións.
4. CADROS DE MANDO PARA O CONTROL DA XESTIÓN	4.1 Concepto de cadro de mando. Niveis. 4.2 Cadros de mando operativos 4.3 Cadro de Mando Directivo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	20	30	50
Seminario	5	15	20
Lección maxistral	20	30	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	7	10
Traballo	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Resolución por parte dos estudantes de casos prácticos e situacións reais en base a modelos desenvolvidos previamente en grupo por parte do profesor.
Seminario	Control tutorial do proceso de aprendizaxe do estudante. Exposición e resolución de dúbidas en grupos reducidos.
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do docente dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes
Seminario	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes
Probos	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes
Traballo	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Lección maxistral	Exame Final	50	CG1 CG2 CG5 CG14	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE12	
Resolución de problemas e/ou exercicios	- 1 control a realizar de maneira individual para determinar o avance na asimilación da materia	25	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG12 CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT3 CT4
Traballo	Resolución de casos prácticos realizados en grupo e achega dos estudantes dos debates realizados en clase. - Seguimento de traballo grupal que realizan os estudantes na clase, xa que na maior parte das sesións, os estudantes realizan casos prácticos en grupo habitualmente nos seus equipos informáticos.	25	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG12 CG13 CG14	CE1 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da

materia.

- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.

- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Vacas Guerrero, Catalina, **Contabilidad de costes**, 9788436840483, Pirámide, <https://business-school.odilo.es/info/00150584>, 2019

Álvarez-Dardet, María Concepción (Coord), **Contabilidad de gestión**, 9788436835571, Pirámide, <https://business-school.odilo.es/info/contabilidad>, 2016

Bibliografía Complementaria

Robert S. Kaplan, Anthony A. Atkinson, **Advanced Management Accounting**, Prentice Hall International,

Juan F. Pérez-Carballo Veiga, **Control de la gestión empresarial**, ESIC,

Ángel Saez Torrecilla y otros, **Contabilidad de costes y control de gestión**, Mc Graw Hill,

Oriol Amat, Pilar Soldevila, **Contabilidad y gestión de costes**, Profit. 6ª Edición,

Muñiz L., **Control Presupuestario**, Accid Profit. Barcelona,

Amat J.M., **Control Presupuestario**, Gestión 2000,

Ballarin Fredes, E., Rosanas Marti, JM, Grandes Garci, MJ, **Sistemas de Planificación y Control**, Desclee de Brouwer,

Kaplan, R. Norton, D., **El Cuadro de Mando Integral**, Ed. Gestion 2000,

Amat, Joan Maria, **Control presupuestario**, Ed. Gestion 2000,

Bonell, Ramón, **Manual de empresa, mercados y finanzas**, Ed. Difusión Jurídica,

Martínez, Eduardo, **Finanzas para directivos**, Ed. McGrawHill,

Rivero, José, **Análisis de estados financieros**, Ed. Edisofer,

Suárez, Andrés, **Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa**, Ed. Pirámide,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Análise contable e auditoría**

Materia	Análise contable e auditoría			
Código	V55G020V01948			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Maldonado Fernández, Héctor José			
Profesorado	Maldonado Fernández, Héctor José			
Correo-e	hmalonado@kpmg.es			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Proporcionar ao alumno un coñecemento adecuado das normas contables que lle permita elaborar e interpretar a información financeira, abordarase tamén os obxectivos da auditoría de contas, as normas que regulan a profesión e os procedementos a realizar durante unha auditoría para obter unha seguridade razoable de que a información financeira está libre de *incorreccións.			

Competencias

Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
CG9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
CG10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
CG11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes

CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Capacidade para interpretar e aplicar a normativa contable	CB2 CB3		CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE10 CE15 CE16	
Comprensión da información financeira	CB2 CB3	CG1 CG2 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG14	CE1 CE2 CE3 CE10 CE12 CE13 CE15 CE16	
Reforzar e ampliar os coñecementos para a preparación das contas anuais dunha empresa	CB2 CB3	CG1 CG5 CG8 CG10 CG11	CE4 CE5 CE10 CE11 CE12	
Adquirir os coñecementos necesarios para a preparación ou interpretación dos informes de auditoría	CB3	CG1 CG2 CG10	CE4 CE5 CE7 CE8 CE10 CE15	CT4
Coñecer, interpretar e aplicar as ferramentas de que dispón o auditor para o desenvolvemento do seu traballo	CB2 CB3	CG1 CG2 CG3 CG5 CG8 CG10 CG11 CG13 CG14	CE3 CE9 CE12 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema	
1.A información financeira empresarial	1.1 Elementos principais da información financeira. 1.2 Marco legal e obrigacións de publicación da información financeira. 1.3 Principios e normas de contabilidade xeralmente aceptados. 1.4 Normas de elaboración das contas anuais.
2. A Auditoría	2.1 A auditoría de contas anuais. 2.2 Lexislación sobre auditoría de contas anuais. 2.3 Tipos de auditoría e os seus obxectivos. 2.4 Normas de auditoría. 2.5 Organismos emisores de Normas de auditoría.

3. Normas de Auditoría	3.1 Normas Internacionais de Auditoría para a súa aplicación en España (NIA-É). 3.2 Responsabilidades e principios xerais 3.3 Avaliación do Risco e Resposta aos Riscos Avaliados 3.4 Evidencia de Auditoría 3.5 Utilización do traballo doutros 3.6 Conclusión e Informe de Auditoría
4. A auditoría por áreas. Riscos de auditoría e procedementos de revisión	4.1 Inmobilizado material e investimentos inmobiliarios. 4.2 Inmobilizado intanxible. 4.3 Investimentos financeiros 4.4 Existencias 4.5 Debedores comerciais e outras contas a cobrar. 4.6 Efectivo e outros activos líquidos equivalentes. 4.7 Fondos Propios. 4.8 Subvencións, doazóns e legados recibidos. 4.09 Provisións. 4.10 Impostos. 4.11 Feitos posteriores 4.12 Combinacións de negocios
5. Consolidación de estados financeiros	5.1 Os Grupos de sociedades. 5.2 Métodos de consolidación. 5.3 Contas anuais consolidadas
6. O informe de auditoría	6.1 Elementos básicos do informe 6.2 Circunstancias con posible efecto na opinión. 6.3 A opinión do auditor

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	40	62
Resolución de problemas	20	0	20
Traballo tutelado	10	10	20
Exame de preguntas obxectivas	3	0	3
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	20	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	20	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas/exercicios relacionados coa materia obxecto de estudo. O alumno debe desenvolver solucións mediante a interpretación dos feitos e a norma contable de aplicación
Traballo tutelado	O estudante desenvolverá supostos, xeralmente, en Grupo que serán obxecto de presentación e debate.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes.
Probas	Descrición
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Seguimento individualizado da aprendizaxe de cada un dos estudantes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Resolución e presentación de casos prácticos	10	CB2 CG1 CB3 CG4 CG5 CG11 CG13 CG14

Traballo tutelado	Desenvolvemento de traballos e *argumentación das conclusións alcanzadas	20	CB2 CB3	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CG14	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Realización de probas tipo test para avaliar o progreso individual do alumno.	10	CB2 CB3	CG1 CG4 CG5 CG11 CG13 CG14		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dun exame á finalización do curso.	60	CB2 CB3	CG1 CG4 CG5 CG11 CG13 CG14		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

REAL DECRETO 1514/2007, de 16 de novembro, por el que se aprueba el Plan General de Contabilidad,
Real Decreto 1159/2010, de 17 de setembro, por el que se aprueban las Normas para la Formulación de Cuentas Anuales Consolidadas,
Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas,
Real Decreto 1517/2011, de 31 de outubro, por el que se aprueba el Reglamento que desarrolla el texto refundido de la Ley de Auditoría de Cuentas, aprobado por el RDL 2/2011, de 1 de julio.,
Reglamento (UE) no 537/2014 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de abril de 2014.,

ICAC, **Normas Técnicas de Auditoría,**

Sergio M. Jiménez Cardoso , José Luis Arquero Montaña , Ignacio Ruiz Albert, **Plan General de Contabilidad ANOTADO, 6ª Edición, Piramide, 2019**

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Contabilidade financeira II/V55G020V01401

Empresa: Contabilidade financeira I/V55G020V01301

Contabilidade e control de xestión/V55G020V01947

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da

webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V55G020V01991			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Conde Borrajo, Ana			
Profesorado	Conde Borrajo, Ana			
Correo-e	ana.conde@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O Traballo Fin de Grao está orientado para que o estudante poida demostrar a súa capacidade de integración dos diversos contidos formativos recibidos e a adquisición das competencias vinculadas á titulación.			

Competencias

Código	
CG1	Capacidade de análise e síntese
CG2	Pensamento crítico e autocrítico
CG4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
CG5	Habilidades de comunicación oral e escrita
CG12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
CG14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
CE1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
CE2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
CE3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
CE4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
CE5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
CE6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
CE7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
CE8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CE9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
CE11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
CE12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
CE15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CE16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
CT1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
CT3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
CT4	Compromiso ético no traballo
CT5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Comprender de forma sistemática e crítica unha temática, problema ou ámbito de estudo, incorporando marcos teóricos e coñecementos dispoñibles, así como xuízos que inclúan unha reflexión de carácter social, científica e/ou ética.			CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9
Aplicar procesos e procedementos para recoller, analizar e interpretar datos e información relevante de maneira metódica para xerar unha conclusión ou proposta dentro dunha temática, problema ou ámbito de estudo, sostida por argumentos ou razoamentos coherentes.	CG2 CG12		CE11 CE12 CE15 CE16
Adquirir compromisos e exercer responsabilidades persoais de carácter profesional, pondo en práctica hábitos de traballo individual, imprescindibles para realizar actividades intelectuais complexas durante un período de tempo determinado.	CG13 CG14		CT1 CT3 CT4
Elaborar un texto escrito que se axuste a criterios de calidade e convencións académicas dentro da área propia de estudo e que recolla de forma sistemática a formulación, proceso e resultado do traballo fin de grao.	CG1 CG4 CG5	CE8 CE11 CE15	CT5
Transmitir os coñecementos e habilidades adquiridas, e presentar de forma rigorosa e convincente o traballo realizado, de forma escrita e oral.	CG4 CG5	CE15	

Contidos

Tema	
Cada estudante abarcará unha temática, problema ou ámbito de estudo que constitúa o obxecto do traballo fin de grao dentro da área propia do Grao de Administración e Dirección de Empresas.	Desenvolver o tema de acordo ás suxestións dos titores e seguindo os formatos propostos pola facultade. O titor será o encargado de verificar que se alcanzan os obxectivos propostos, nese caso emitirá un informe favorable para que o estudante poida proceder á defensa do traballo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	0.5	10.5	11
Traballo tutelado	8	276	284
Actividades introdutorias	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición por parte do estudante ante o Tribunal do seu TFG.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática. Trátase dunha actividade autónoma do estudantes que inclúe a procura e recollida información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc. O estudante dispón de tutorías personalizadas para a elaboración e seguimento do Traballo Fin de Grao.
Actividades introdutorias	Presentación da materia de TFG e dos requisitos que é necesario cumprir.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Tutorías personalizadas para o seguimento do traballo autónomo do estudante, onde o titor orienta e supervisa a metodoloxía, elaboración, así como calquera outro aspecto académico relativo ao Traballo Fin de Grao.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Cualificación da defensa por parte do Tribunal.	30	
Traballo tutelado	Exposición por parte do estudante do contido da memoria do *TFG, e resposta ás preguntas formuladas polos membros do Tribunal. Cualificación da memoria do *TFG por parte do Tribunal. Na memoria do *TFG o estudante presenta o resultado obtido na elaboración do traballo.	70	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O Traballo Fin de Grao ten que ser elaborado de forma individual e autónoma por cada estudante, baixo a orientación dun titor académico.

O TFG ten que ser inédito. Non se aceptará, en ningún caso, a presentación dun TFG que conteña parte dun traballo que sexa realizado previamente para outra materia da titulación ou presentado a outra institución.

O Traballo Fin de Grao finalizará coa presentación e defensa por parte do seu autor, de forma individual, ante un Tribunal que o avaliará e cualificarao.

En primeiro lugar o estudante terá que entregar a Memoria do TFG. Unha vez que o titor considere que o traballo é apto para defensa, realizarase a presentación oral da mesma durante 15 minutos e terá que defendela ante os membros do Tribunal que poderán preguntar ou discutir co estudante aqueles aspectos que consideren necesarios.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web de IESIDE.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Baelo Álvarez, Manuel, **El arte de presentar trabajos académicos ante un tribunal: guía práctica para estudiantes universitarios**, 2ª, Círculo Rojo, 2017

Durán Martínez, Ramiro (Coord), **Guía didáctica para la elaboración de un trabajo académico**, Iberoprinter, 2017

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

É requisito imprescindible que os estudantes que queiran matricularse na materia Traballo Fin de Grao estean matriculados de todas as materias que queden para finalizar o plan de estudos.

A materia Traballo Fin de Grao será a última materia en ser avaliada.

É imprescindible a lectura da Normativa de IESIDE para a Realización do Traballo Fin de Grao. Incumprimento desta normativa dará lugar a unha cualificación de "Non apto".

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningún

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As tutorías pódense realizar por medios telemáticos (con despachos virtuais, por correo electrónico, etc.)

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non se necesita bibliografía adicional

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican

* Probas pendentes que se manteñen

Todas

* Probas que se modifican

#Ningún

* Novas probas

Ningunha

* Información adicional

No caso de que non se poidan defender os TFGs de forma presencial, faranse de forma virtual.

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.
